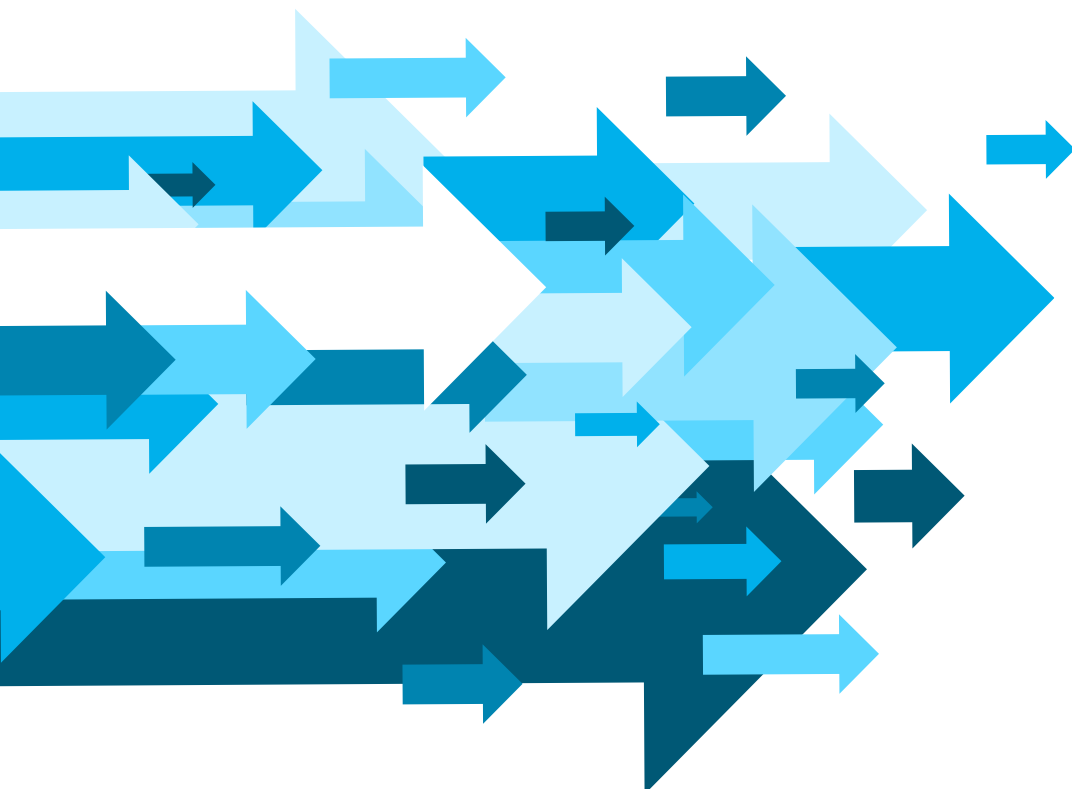

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA MŁAWA DO ROKU 2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2035

Aktualizacja 2023 rok

Zamawiający:

Miasto Mława

ul. Stary Rynek 19, 06-500 Mława

Wykonawca:

Grupa BST Sp. z o.o.

ul. Mieczyków 12, 40-748 Katowice

Spis treści

Wprowadzenie	4
Podstawa prawna	4
Miasto Mława	6
Wnioski z pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	8
Analiza SWOT.....	12
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.....	14
Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.....	18
Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	23
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	31
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.....	35
Obszary strategicznej interwencji.....	42
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	42
System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych... 44	
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	46
Monitoring	47
Ewaluacja	48
Ramy finansowe i źródła finansowania	51
Zadania inwestycyjne	55
Spis map.....	63
Spis rysunków	63
Spis tabel.....	63
Załącznik: Pogłębiona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Mława	64

Wprowadzenie

Zaktualizowana *Strategia Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035* stanowi podstawowy instrument zarządzania miastem, określając jego cele i priorytetowe kierunki rozwoju. Opracowanie to bazuje na przeprowadzonej uprzednio pogłębionej diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej¹, która w sposób kompleksowy i syntetyczny pozwoliła dokonać szczegółowej oceny stanu miasta. Na pogłębioną diagnozę składały się: analiza danych zastanych oraz badanie ilościowe wśród mieszkańców. Całość zwieńczono analizą SWOT, która stanowiła podstawę do wyznaczenia celów strategicznych i operacyjnych. Cele oraz kierunki działań wypracowano podczas warsztatów strategicznych z mieszkańcami Miasta Mława, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, przedstawicielami instytucji działających na terenie miasta oraz z przedstawicielami samorządu.

Na zlecenie Miasta Mławy, dokument strategiczny został opracowany przez firmę Grupa BST Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach. Harmonogram prac nad strategią został ustalony poprzez podjęcie uchwały nr XLVI/596/2022 Rady Miasta Mława z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia aktualizacji „Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania aktualizacji strategii, w tym tryb konsultacji.

Podstawa prawna

W dniu 13 listopada 2020 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, określająca zmiany w zakresie planowania strategicznego dla jednostek samorządu terytorialnego. Proces tworzenia dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym został określony przepisami, wobec czego niniejsza strategia opracowana została zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2023, poz. 225 z późn. zm.). Mając na uwadze powyższe, dokument strategii zawiera wskazane przez Ustawodawcę elementy, tj.:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,

---

¹ Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań,
- system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- ramy finansowe i źródła finansowania.

Zapisy ww. ustawy wskazują, że strategię rozwoju jednostek samorządu terytorialnego winny być dokumentami silnie uspołecznionymi, co oznacza, że należy je opracowywać przy możliwie dużym udziale mieszkańców i innych interesariuszy. Ponadto nowe przepisy wprowadziły wymóg uzyskania opinii dotyczącej spójności dokumentu ze strategią rozwoju województwa.

W celu nadania dokumentowi wartości partycypacyjnej na etapie diagnostycznym zrealizowano badanie ankietowe z udziałem mieszkańców, którego wyniki stanowiły uzupełnienie diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej, opracowanej na podstawie analizy danych zastanych. Cele i kierunki działań niniejszej Strategii wypracowano podczas warsztatów z kluczowymi interesariuszami. Projekt dokumentu poddano następnie konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Mazowieckiego w celu uzyskania opinii dotyczącej sposobu uwzględniania ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze*.

Miasto Mława

Mława jest gminą miejską, stolicą powiatu mławskiego. Miasto znajduje się w północnej części województwa mazowieckiego, na północy powiatu mławskiego, przy granicy z województwem warmińsko-mazurskim. Mława położona jest na Wzniesieniach Mławskich, nad rzeką Seracz, w odległości ok. 120 km od Warszawy. Powierzchnia miasta wynosi 34,86 km².

Przez miasto przebiegają jedne z najważniejszych szlaków komunikacyjnych w kraju: magistrala kolejowa E 65 (Gdańsk-Wiedeń) i droga krajowa nr 7 łącząca Gdańsk z Warszawą, a także drogi wojewódzkie nr 544 (Brodnica-Przasnysz) i 563 (Rypin-Mława).

Mława jest prężnie rozwijającym się ośrodkiem przemysłowo-gospodarczym, w którym dominują przedsiębiorstwa branż elektronicznej, spożywczej, budowlanej i usługowej. W mieście zlokalizowanych są 2 żłobki (1 żłobek publiczny, 1 żłobek niepubliczny) oraz 1 klub dziecięcy dla dzieci w wieku do lat 3. W Mławie funkcjonuje 8 przedszkoli (w tym 4 publiczne prowadzone przez Miasto Mława, 1 przedszkole publiczne nie prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego, 3 przedszkola niepubliczne), 8 szkół podstawowych (6 publicznych i 2 niepubliczne; w 4 z nich zorganizowane są oddziały przedszkolne), 7 publicznych placówek działających w zakresie szkolnictwa ponadpodstawowego (w tym 5 publicznych i 1 niepubliczna). Ponadto na terenie miasta Mława działa Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia oraz filia Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie – Wydział Nauk Technicznych i Społecznych.

Na terenie miasta znajdują się ośrodki kultury i rekreacji, biblioteki, muzea, ośrodek pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego, stowarzyszenia i kluby sportowe działające na rzecz mieszkańców. Działają w nim również szpital, liczne przychodnie, prywatne gabinety lekarskie i apteki, sąd rejonowy, Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Mławskie Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków Wod-Kan, galerie, wiele banków i agencji ubezpieczeniowych.²

---

² <https://www.mława.pl/arttykul/mlawa-poznaj-miasto>, dostęp: 17.03.2023 r.

Rysunek 1. Miasto Mława – Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Ratusz Miejski

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miasta Mława

Jednym z najważniejszych wydarzeń w historii Mławy była bitwa pod Mławą (1-4 września 1939 r.). W tym kluczowym starciu kampanii wrześniowej podczas II wojny światowej podczas heroicznej obrony miasta przed wojskami niemieckimi poległo 800 żołnierzy polskich, a od 2000 do 4500 zostało rannych (bilans strat po stronie niemieckiej wyniósł 1500-2000 poległych i ok. 4000 rannych). W miejscu bitwy w Uniszkach Zawadzkich powstało upamiętniające tamte wydarzenia Mauzoleum Żołnierzy Września oraz Pomnik Piechura. Innym tragicznym wydarzeniem II wojny światowej był mord dokonany przez żołnierzy Gestapo na 364 więźniach więzienia mławskiego na wzgórzu Kalkówka. W miejscu kaźni obecnie znajduje się pomnik z napisem „Ojczyzna to ziemia i groby. Narody tracąc pamięć, tracą życie”. Podczas całej II wojny światowej zginęło ok. 11 000 mieszkańców, a miasto zostało zniszczone w 67 procentach.³

---

³ Tamże.

Wnioski z pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, strategia rozwoju powinna zawierać wnioski z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. W niniejszym rozdziale przedstawiono zatem podsumowanie pogłębionej diagnozy z uwzględnieniem wszystkich powyższych sfer funkcjonowania miasta.

Jakość życia w Mławie oceniana jest pozytywnie – ankietowani mieszkańcy najczęściej wyrażali zadowolenie z mieszkania w mieście, pozytywnie oceniając ogólną jakość życia. Co więcej, deklaracje respondentów wskazują na to, że w ostatnich kilku latach jakość życia w mieście uległa poprawie.

W Mieście Mława obserwuje się niekorzystną sytuację demograficzną, związaną ze spadkiem ogólnej liczby mieszkańców oraz postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. Spadek ludności dotyczy zwłaszcza mieszkańców w wieku produkcyjnym. Jednocześnie wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym (w 2022 roku osoby w tej grupie wiekowej stanowiły 1/5 mieszkańców miasta).

Negatywne zjawiska obserwuje się także w obszarze ruchu naturalnego ludności Mławy. Od 2017 roku w mieście obserwuje się ujemny przyrost naturalny, co oznacza, że liczba zgonów jest większa od liczby urodzeń. Pozytywną sytuację można natomiast zaobserwować w przypadku ruchu wędrownego. Na koniec 2021 roku saldo migracji było dodatnie, co świadczy o mniejszej liczbie osób wymeldowujących się niż meldujących.

Na przestrzeni lat 2017-2022 zmniejszeniu ulega liczba osób objętych pomocą społeczną, w tym również liczba osób długotrwale korzystających ze wsparcia. Głównymi powodami udzielania pomocy społecznej w Mławie są długotrwale lub ciężkie choroby, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

Ochronę zdrowia na terenie Miasta Mława zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mławie oraz 10 zakładów podstawowej opieki zdrowotnej. Dostępność opieki zdrowotnej, niebędącą zadaniem własnym gminy, pozytywnie ocenia co czwarty mieszkaniec miasta, podczas gdy negatywnych ocen dokonała blisko połowa Mławian. W ocenie uczestników badania, jednym z priorytetowych obszarów działań Miasta Mława w okresie do 2035 roku powinna być ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna.

Na terenie Mławy funkcjonują 3 placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym 2 żłobki (1 publiczny) i 1 klub dziecięcy. Badanie ilościowe wśród mieszkańców miasta wykazało, że dostępność placówek opieki nad dziećmi do lat 3 była oceniana częściej negatywnie niż pozytywnie.

System edukacji na terenie Miasta Mława tworzy 10 placówek oświatowych publicznych: 6 szkół podstawowych i 4 przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Mława. Warto podkreślić, że dostęp do placówek edukacyjnych w Mławie to jeden z najlepiej ocenianych przez mieszkańców aspektów życia w mieście. Jakość edukacji dzieci i młodzieży oraz dostępność placówek opieki przedszkolnej częściej oceniano pozytywnie niż negatywnie. Jednocześnie w opinii mieszkańców edukacja szkolna i przedszkolna powinna stanowić jeden z priorytetowych obszarów działań Miasta Mława w okresie do 2035 roku.

Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku w Mieście Mława była nieznacznie niższa niż frekwencja w kraju. Jednocześnie w latach 2017-2022 zwiększyła się liczba organizacji pozarządowych działających w mieście (zmniejszyła się liczba spółdzielni przy jednoczesnym wzroście liczby fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych).

Mieszkańcy Mławy mają zapewniony dostęp do kultury dzięki instytucjom kultury funkcjonującym na terenie miasta oraz bogatej ofercie wydarzeń kulturalnych. Działalność w zakresie upowszechniania kultury na terenie miasta Mława prowadzi Urząd Miasta Mława oraz miejskie jednostki organizacyjne i samorządowe instytucje kultury (Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie, Miejski Dom Kultury w Mławie oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Prusa w Mławie).

Dzięki dostępności do infrastruktury sportowej, na którą składają się różnorodne obiekty sportowe (m.in. boiska piłkarskie, siłownie zewnętrzne, kryta pływalnia, korty tenisowe, sala do tenisa stołowego) mieszkańcy Mławy mogą także uprawiać sport. Blisko dwóch na pięciu respondentów pozytywnie ocenia dostępność miejsc do nieodpłatnego uprawiania sportu, podczas gdy negatywnych ocen dokonał co piąty badany. Ponadto Mława oferuje przyjezdnym i mieszkańcom wiele atrakcji turystycznych (drogi dla rowerów, Zalew Ruda, Mławski Szlak Turystyczny) oraz liczne obiekty zabytkowe.

Dane statystyczne wskazują na poprawę bezpieczeństwa publicznego w mieście. Na przestrzeni ostatnich lat zmniejszyła się liczba wykroczeń ujawnionych przez Straż Miejską. Dane te potwierdzone zostały w badaniu ilościowym, z którego wynika, że odsetek mieszkańców miasta, którzy pozytywnie oceniają aspekt związany z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym był wyższy aniżeli odsetek osób dokonujących ocen negatywnych. Z drugiej strony – zdaniem mieszkańców – przestępczość stanowi jeden z głównych problemów występujących w mieście, a najwyższy odsetek mieszkańców wskazał bezpieczeństwo publiczne jako priorytetowy obszar działań Miasta Mława w okresie do 2035 roku.

W Mławie dostrzega się pozytywne trendy w obszarze rynku pracy. W roku 2022 w porównaniu do roku 2017 liczba bezrobotnych uległa znacznemu zmniejszeniu, a tym samym odnotowano spadek stopy bezrobocia. W 2021 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 6,0%. Pomimo pozytywnych zmian w tym zakresie, spośród aspektów gospodarczych mieszkańcy relatywnie nisko ocenili możliwość znalezienia pracy w mieście.

W Mławie można również odnotować wzrost przedsiębiorczości mieszkańców. W 2022 roku w porównaniu do 2017 roku zaobserwowano przyrost liczby podmiotów gospodarczych. Dane te zostały potwierdzone w badaniu ilościowym, z którego wynika, że Mławianie częściej pozytywnie niż negatywnie oceniają przedsiębiorczość mieszkańców.

Miasto Mława stanowi ważny ośrodek przemysłowy północnego Mazowsza. Na terenie miasta funkcjonuje Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. (WMSSE). Główną korzyścią wynikającą z inwestowania na terenie WMSSE jest możliwość skorzystania z ulgi podatkowej, polegającej na zwolnieniu przedsiębiorcy z płacenia podatku dochodowego - nawet do 70 % wartości inwestycji. Należy jednak nadmienić, że w badaniu ilościowym atrakcyjność inwestycyjna miasta częściej oceniana była negatywnie niż pozytywnie.

Analizując poziom dochodów i wydatków budżetowych w latach 2017-2022 można zaobserwować ich dynamiczny wzrost. Niewielki deficyt budżetowy odnotowano w latach 2017-2018 oraz na koniec analizowanego okresu.

Od 2000 roku Mława utrzymuje kontakty z miastami partnerskimi na terenie Europy, dzięki czemu możliwe jest rozwijanie współpracy w takich dziedzinach działalności jak turystyka, lokalna administracja publiczna, młodzież i problematyka młodzieżowa, sport, kultura i stosunki gospodarcze.

SFERA PRZESTRZENNA

Analiza sfery przestrzennej wykazała korzystne położenie Mławy – miasto leży bowiem w północnej części województwa mazowieckiego, w stosunkowo niedalekiej odległości od Warszawy. Przez Mławę przebiegają drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz inne drogi o znaczeniu lokalnym. Infrastruktura drogowa na terenie miasta jest stale rozbudowywana. Warto jednak zauważyć, że poprawa i rozwój infrastruktury drogowej to według mieszkańców priorytetowy obszar działań miasta na okres do 2035 roku.

W Mławie funkcjonuje Mławska Komunikacja Miejska (bezpłatna dla osób uprawnionych do tego ustawowo oraz dla posiadaczy Karty Mławiaka), umożliwiającą łatwy dostęp do wszystkich rejonów miasta. Mława to także ważny węzeł kolejowy – przez miasto przebiega główny, zelektryfikowany szlak kolejowy Warszawa – Gdańsk, będący częścią magistrali europejskiej E-65 Gdańsk – Wiedeń. Na Dworcu PKP w Mławie zatrzymują się pociągi lokalne i dalekobieżne. Mława leży relatywnie blisko portu lotniczego Olsztyn-Mazury oraz portu lotniczego Warszawa-Modlin.

Podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzennego zagospodarowania Miasta Mława jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mława. Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują powierzchnię 692,74 ha, co stanowi 19,90% całkowitej powierzchni Miasta Mława.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025 obszar rewitalizacji Miasta Mława został podzielony na dwa podobszary, w których stwierdzono występowanie niekorzystnych zjawisk społecznych oraz dodatkowo ubytki w co najmniej jednej z czterech sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej.

Charakterystyczny dla budownictwa mieszkaniowego w Mławie jest duży udział budownictwa wielorodzinnego. W ostatnich latach w mieście obserwuje się wzrost liczby budynków mieszkalnych. Należy jednak nadmienić, że problemy mieszkaniowe w mieście dostrzega ponad połowa ankietowanych Mławian, a zasoby mieszkaniowe znalazły się wśród priorytetowych obszarów działań Miasta Mława w okresie do 2035.

W zasobie nieruchomości Miasta Mława znajduje się: 97 budynków mieszkalnych oraz części budynków mieszkalnych, 5 obiektów usługowo-produkcyjnych oraz 3 ośrodki kultury. Liczba lokali socjalnych będących w zasobie gminy wynosi 94, a liczba lokali komunalnych 517.

Na terenie Miasta Mława znajdują się pomniki przyrody, użytki ekologiczne, Park Miejski oraz zieleńce. Na koniec 2021 roku powierzchnia lasów na terenie Mławy wynosiła 905,42 ha,

a lesistość miasta kształtowała się na poziomie 26,0% i była wyższa od wartości dla województwa i powiatu mławskiego.

Analiza SWOT

W kolejnej tabeli przedstawiono podsumowanie zrealizowanych badań w formie analizy SWOT, która stanowi zestawienie najważniejszych informacji o sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta w postaci mocnych i słabych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń.

Tabela 1. Analiza SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – Wysoko oceniana jakość życia w mieście; – Położenie stosunkowo niedaleko od stolicy (bliskość Mazur, przy trasie Warszawa – Gdańsk i trasie kolej Gdańsk – Wiedeń); – Spadek liczby osób objętych pomocą społeczną, w tym również osób długotrwale korzystających ze wsparcia; – Dodatnie saldo migracji (w tym obcokrajowców w wieku produkcyjnym, z perspektywą osiedlenia się w Mławie); – Wzrost liczby podmiotów gospodarczych (w tym z branży elektrotechnicznej); – Dostęp do kultury (bogata oferta wydarzeń kulturalnych, istnienie licznych obiektów zabytkowych w mieście, w tym z walorami o charakterze historycznym); – Dostęp do sportu (istnienie licznych obiektów sportowych); – Dostępność oferty dla osób starszych; – Stale rozbudowywana infrastruktura drogowa;	<ul style="list-style-type: none"> – Negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców miasta, postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny); – Niska jakość infrastruktury drogowej; – Niewystarczający dostęp do placówek opieki nad dziećmi do 3 r.ż.; – Niewystarczający poziom atrakcyjności inwestycyjnej miasta; – Niewystarczający dostęp do usług z zakresu ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; – Niewystarczający poziom infrastruktury medycznej; – Słaba dostępność bezpłatnych, pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych i rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży; – Utrudniony dostęp komunikacją zbiorową dla mieszkańców z gmin ościennych; – Problemy mieszkaniowe – niewystarczająca ilość mieszkań o odpowiednim standardzie; – Brak wystarczającej liczby pracowników (w tym zaplecza kadrowego).

<ul style="list-style-type: none"> – Dostępność ścieżek turystycznych i szlaków pieszych; – Łatwość przemieszczania się publicznymi środkami transportu (darmowa komunikacja publiczna); – Dostępność kolejowa; – Dostępność terenów zielonych i leśnych z potencjałem turystycznym; – Rozwój budownictwa wielorodzinnego; – Dostępność mieszkań socjalnych i komunalnych; – Wysoki poziom zwodociągowania; – Rozbudowana kanalizacja sanitarna na terenie aglomeracji miasta; – Dostępność i jakość sieci internetowej; – Obecność w mieście aktywnych organizacji i stowarzyszeń; – Obecność w mieście szpitala; – Obecność w mieście szkoły muzycznej oraz filii uczelni wyższej.	
<p style="text-align: center;">SZANSE (O)</p>	<p style="text-align: center;">ZAGROŻENIA (T)</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Utrzymywanie kontaktów z miastami partnerskimi na terenie Europy, umożliwiające wymianę doświadczeń na wielu gruntach; – Możliwość pozyskania środków z finansowania zewnętrznego; – Wyznaczenie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025; – Położenie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (drogi, kolej); – Napływ osób w wieku produkcyjnym (szansa na osiedlenie się w Mławie); – Potencjał turystyczny.	<ul style="list-style-type: none"> – Niekorzystne zmiany czynników wpływających na jakość i poziom życia (np. wzrost kosztów życia); – Obciążenia finansowe przedsiębiorców, m.in. rosnące koszty pracy oraz brak stabilizacji legislacyjnej; – Pogorszenie jakości środowiska naturalnego (na skutek m.in. zmian klimatycznych, emisji zanieczyszczeń, wzrostu natężenia ruchu drogowego oraz utrudnień legislacyjnych); – Ogólnoregionalne niekorzystne tendencje demograficzne i starzenie się społeczeństwa; – Pogarszające się zdrowie psychiczne społeczeństwa.

Źródło: opracowanie własne

Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Cele rozwoju to jedna z kluczowych części strategii, która w syntetyczny sposób pokazuje, czym miasto ma się stać w perspektywie strategicznej. W niniejszej strategii przyjęto dwustopniową strukturę celów, na którą składają się:

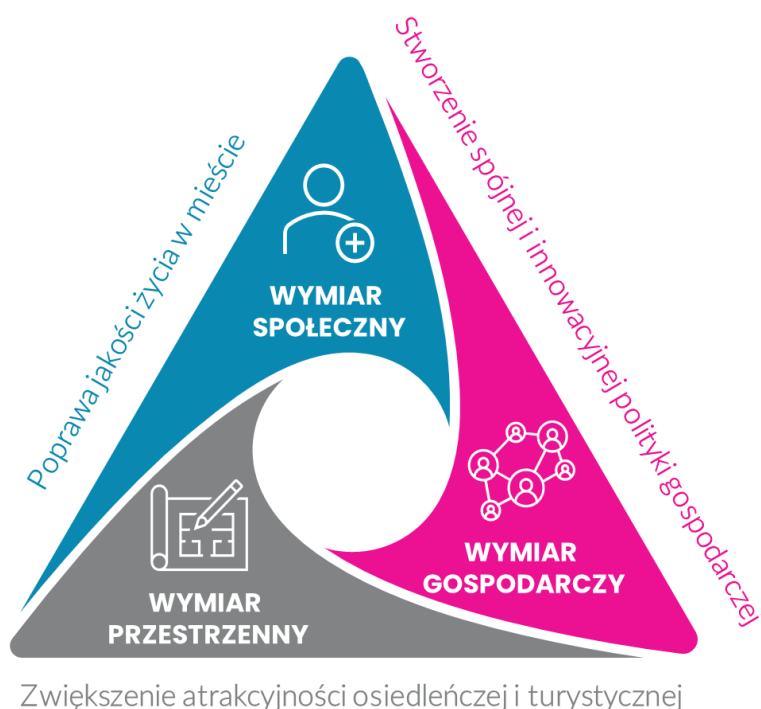
- cele strategiczne (najważniejsze do osiągnięcia w horyzoncie strategicznym);
- cele operacyjne (szczegółowe, składające się na cele strategiczne).

Realizacja celów operacyjnych ma przysłużyć się do osiągnięcia celów strategicznych, te zaś sprzyjają osiągnięciu wartości zapisanych w wizji.

W procesie aktualizacji strategii jednym z kluczowych założeń było zachowanie w niezmienionej formie dotychczasowego zbioru celów strategicznych. Podobne założenie dotyczyło misji oraz wizji rozwoju Miasta, które zostały jedynie uszczegółowione w toku prac warsztatowych. W ramach poszczególnych celów zarysowano również kierunki działań, na których koncentrować powinna się aktywność samorządu miasta.

Na podstawie zrealizowanej uprzednio diagnozy wypracowano cele rozwoju dla miasta Mława w każdym z analizowanych wymiarów – społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Wyznaczenie celów oraz kierunków działań dla każdego ze wskazanych wymiarów wpisuje się w zamysł koncepcji zrównoważonego rozwoju, zapewniając równowagę pomiędzy sferą społeczną, sferą ekonomiczną i środowiskiem naturalnym.

Rysunek 2. Cele strategiczne rozwoju Miasta Mława

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczone cele pomogły określić wizję i misję rozwoju miasta. Misja rozwoju gminy określa przyszły pożądany stan, do osiągnięcia którego dążyć będzie polityka rozwoju miasta. Misja to syntetyczny opis działań zmierzających do osiągnięcia wizji, a tym samym zapewnienia optymalnego rozwoju mieszkańców. Formułując misję Miasta Mława opierano się przede wszystkim na wynikach warsztatów dotyczących analizy SWOT oraz głównych potrzebach wynikających z części diagnostycznej dokumentu i wskazanych w przeprowadzonych ankietach. Misja stanowi kontynuację działań podejmowanych przez miasto w ramach obecnie obowiązującej strategii, opracowywanej w 2020 roku.

MISJA

Analiza dotychczasowego rozwoju oraz ocena uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych wskazują na potrzebę sformułowania następującej misji, która kształtuje wizerunek miasta:

Mława prężnie rozwijającym się miastem, atrakcyjnym do zamieszkania, pracy i wypoczynku, sprzyjającym rozwojowi wspólnoty mieszkańców w sferze społecznej i gospodarczej.

Wizja rozwoju Mławy odzwierciedla najważniejsze wartości, które powinny cechować miasto w przyjętym horyzoncie strategicznym. Wizja rozwoju w syntetyczny sposób przedstawia oczekiwania różnych podmiotów lokalnych dotyczące przyszłości miasta. Stanowi ona kontynuację działań podejmowanych przez miasto w ramach obecnie obowiązującej Strategii. Wizja uwzględnia pożądane cechy miasta decydujące o szansach rozwoju oraz główne wyróżniki Mławy determinujące pozycję konkurencyjną w otoczeniu. Sformułowanie wizji ma kluczowe znaczenie dla kolejnych podstawowych części Strategii rozwoju miasta.

Wizja rozwoju pozwala na:

- syntetyczne ujęcie wartości, które są najistotniejsze dla społeczności lokalnej,
- wyznaczenie głównych pól strategicznego rozwoju miasta,
- wyznaczenie celów strategicznych, celów operacyjnych i zadań,
- selekcję przedsięwzięć oraz projektów wspierających rozwój.

WIZJA

Miasto Mława w perspektywie strategicznej to miasto:

- **ekologiczne,**
- **będące terenem przyjaznym dla mieszkańców i inwestorów,**
- **z różnorodną i rozbudowaną ofertą edukacyjną,**
- **tworzące atrakcyjne miejsca pracy,**
- **ludzi aktywnych, otwartych na wiedzę i nowe umiejętności,**
- **ciekawych imprez kulturalno-rozrywkowych, sportowych i rekreacyjnych,**
- **dobrej oferty sportowo-rekreacyjnej, turystycznej i czasu wolnego.**

W obszarze każdego z celów strategicznych zdefiniowano cele operacyjne oraz wskazano kluczowe kierunki działań, na których koncentrować powinna się aktywność samorządu miasta.

Cele operacyjne w wymiarze społecznym koncentrują się na fundamentalnych aspektach życia lokalnej społeczności, obejmując tym samym rozwój oferty opieki nad dziećmi do wieku przedszkolnego, rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, edukacyjnej i turystycznej oraz zwiększenie dostępu do profilaktyki społecznej i zdrowotnej.

Tabela 2. Cele w wymiarze społecznym

WYMIAR SPOŁECZNY	
Cel strategiczny	1. Poprawa jakości życia w mieście
Cele operacyjne	1.1. Rozwijanie oferty opieki nad dziećmi do wieku przedszkolnego. 1.2. Rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, edukacyjnej oraz turystycznej. 1.3. Zwiększenie dostępu do profilaktyki społecznej i zdrowotnej.

Źródło: opracowanie własne

Cele operacyjne w wymiarze gospodarczym obejmują zarówno zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta, jak i wsparcie rozwoju przedsiębiorczości oraz nowoczesnych i innowacyjnych technologii.

Tabela 3. Cele w wymiarze gospodarczym

WYMIAR GOSPODARCZY	
Cel strategiczny	2. Stworzenie spójnej i innowacyjnej polityki gospodarczej
Cele operacyjne	2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta. 2.2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości. 2.3. Wsparcie w rozwoju nowoczesnych i innowacyjnych technologii.

Źródło: opracowanie własne

Zamierzone cele operacyjne w wymiarze przestrzennym skupiają się m.in. na rozwoju infrastruktury miejskiej (drogowej, edukacyjnej), zwiększeniu atrakcyjności turystycznej miasta oraz uporządkowaniu przestrzeni publicznych i zagospodarowaniu terenów zielonych. Kolejnym ważnym zadaniem jest efektywne wykorzystywanie zasobu mieszkań oraz poprawa bezpieczeństwa, będącego jedną z podstawowych potrzeb człowieka. W kolejnych latach również kwestia związana z ochroną środowiska stanowi jedno z najważniejszych wyzwań miasta.

Tabela 4. Cele w wymiarze przestrzennym

WYMIAR PRZESTRZENNY	
Cel strategiczny	3. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej
Cele operacyjne	3.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta. 3.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz systemu komunikacji. 3.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych. 3.4. Efektywne wykorzystanie zasobów mieszkaniowych. 3.5. Poprawa jakości środowiska. 3.6. Poprawa bezpieczeństwa. 3.7. Wsparcie w rozwoju nowoczesnej i dostępnej edukacji.

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

W kolejnych tabelach zamieszczono kierunki działań, których podjęcie jest kluczowe dla osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych. Zarówno cele, jak i kierunki działań są odpowiedzią na zdiagnozowane w mieście problemy. Należy nadmienić, że zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2240), jednostki samorządu terytorialnego są ustawowo zobligowane do usuwania barier i zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej. Minimalna dostępność określona została w art. 6 ww. ustawy. Działania te mają na celu stworzenie równych szans i warunków uczestnictwa we wszystkich sferach życia społecznego dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Przeprowadzona diagnoza wykazała, że w wymiarze społecznym głównym problemem są negatywne trendy demograficzne, w tym przede wszystkim starzenie się społeczeństwa oraz ujemny przyrost naturalny. Wobec powyższego konieczne jest podjęcie działań mających na celu zachęcenie ludzi do osiedlania się w mieście i zakładania rodzin, by w skali lokalnej przeciwdziałać negatywnym trendom. Mieszkańcom miasta należy zapewnić dostęp do opieki nad dziećmi, co z kolei będzie sprzyjało aktywności zawodowej, a przy tym będzie również jednym z czynników zachęcających do zakładania rodziny i pozostania w mieście. W życiu społeczności ważną rolę odgrywa również kultura oraz dostęp do pozaszkolnych form spędzania czasu, co przekłada się na konieczność stałego rozwijania oferty w tym zakresie. Duże znaczenie będą miały także rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej oraz realizacja działań prozdrowotnych, które potencjalnie przyczynią się do poprawy kondycji i stanu zdrowia Mławian.

Tabela 5. Kierunki działań – wymiar społeczny

WYMIAR SPOŁECZNY	
Cel strategiczny: Poprawa jakości życia w mieście	
Cel operacyjny	Kierunki działań
1.1. Rozwijanie oferty opieki nad dziećmi do wieku przedszkolnego.	1.1.1. Zwiększenie liczby miejsc opieki dla dzieci do lat 3.
1.2. Rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, edukacyjnej oraz turystycznej.	1.2.1. Rozszerzenie i promocja oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej. 1.2.2. Tworzenie miejsc sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców. 1.2.3. Wspieranie rozwoju pozaszkolnych form spędzania czasu.

WYMIAR SPOŁECZNY	
Cel strategiczny: Poprawa jakości życia w mieście	
Cel operacyjny	Kierunki działań
1.3. Zwiększenie dostępu do profilaktyki społecznej i zdrowotnej.	1.3.1. Promocja zdrowego trybu życia. 1.3.2. Aktywna edukacja na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia. 1.3.3. Prowadzenie szeroko rozumianej profilaktyki społecznej i zdrowotnej. 1.3.4. Poprawa infrastruktury medycznej.

Źródło: opracowanie własne

Wymiar gospodarczy poświęcony zostanie między innymi zadaniom z zakresu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Mława powinna w maksymalnym stopniu wykorzystywać swoje atuty i przedstawiać korzyści z inwestowania w mieście, jak również rozwijać profesjonalną obsługę inwestorów i stwarzać pozytywny klimat wokół inwestorów i lokalnych firm. Silna baza ekonomiczna miasta jest jednym z podstawowych czynników rozwoju, dlatego celem rozwojowym będzie także stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w Mławie (w tym promowanie instytucji otoczenia biznesu w realizacji ich zadań i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie współpracy przedsiębiorstw). Jednym z kluczowych zadań w wymiarze gospodarczym będzie również dążenie do rozwoju nowoczesnych i innowacyjnych technologii poprzez zwiększenie wykorzystania OZE, budowę instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła (m.in. na ściekach), wykorzystywanie alternatywnych sposobów pozyskiwania ciepła i energii elektrycznej oraz zwiększenie efektywności systemów wodociągowych, kanalizacyjnych.

Tabela 6. Kierunki działań – wymiar gospodarczy

WYMIAR GOSPODARCZY	
Cel strategiczny: Stworzenie spójnej i innowacyjnej polityki gospodarczej	
Cel operacyjny	Kierunki działań
2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.	2.1.1. Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych. 2.1.2. Utrzymanie profesjonalnej obsługi inwestorów potencjalnych i działających w mieście.
2.2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.	2.2.1. Promowanie instytucji otoczenia biznesu w realizacji ich zadań. 2.2.2. Upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie współpracy przedsiębiorstw. 2.2.3. Rozwój przedsiębiorczości w zakresie innowacyjnych technologii i ekologicznych rozwiązań, zwiększenie efektywności systemów, zarządzanie systemami, w tym

WYMIAR GOSPODARCZY	
Cel strategiczny: Stworzenie spójnej i innowacyjnej polityki gospodarczej	
Cel operacyjny	Kierunki działań
	<p>m.in. z wykorzystaniem rozwiązań cyfrowych/ pomiarowych.</p> <p>2.2.4. Wspieranie inwestycji związanych z dywersyfikacją miejskiej gospodarki (m.in. nowe technologie, przemysł czasu wolnego).</p>
2.3. Wsparcie w rozwoju nowoczesnych i innowacyjnych technologii.	<p>2.3.1. Odejście od ciepła systemowego otrzymywanego w procesie spalania węgla na rzecz OZE.</p> <p>2.3.2. Budowa instalacji fotowoltaicznych oraz pomp ciepła (m.in. na ściekach).</p> <p>2.3.3. Uporządkowanie i poprawa gospodarki wodno-ściekowej oraz realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych i przeprowadzanie analiz techniczno-ekonomicznych gospodarowania ściekami w obszarze Miasta Mława.</p> <p>2.3.4. Zwiększenie poziomu wykorzystania alternatywnych sposobów pozyskiwania ciepła i energii elektrycznej (w tym m.in. wysokosprawna kogeneracja gazowa).</p> <p>2.3.5. Zwiększenie efektywności systemów ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych np. poprzez ograniczenie strat ciepła i wody, a także nowoczesne zarządzanie systemami ciepłowniczymi, wodociągowymi, kanalizacyjnymi.</p>

Źródło: opracowanie własne

Wymiar przestrzenny dedykowany jest zadaniom, które leżą u samych podstaw atrakcyjności życia w mieście. Po pierwsze, to kształtowanie uporządkowanej, funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni, która stanowi wizytówkę Mławy, m.in. poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowej i turystyczno-rekreacyjnej. W celu stworzenia przyjaznej przestrzeni publicznej, zachęcającej do osiedlenia się w mieście, należy także uporządkować i zagospodarować tereny zielone. W wymiarze przestrzennym należy również dążyć do poprawy dostępności komunikacyjnej miasta poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz rozwój mobilności miejskiej. Kolejnym ważnym zadaniem w wymiarze przestrzennym jest poprawa warunków mieszkaniowych dla obecnych i nowych mieszkańców miasta poprzez efektywne wykorzystywanie zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych oraz wspieranie rozwoju budownictwa. Rosnący poziom wiedzy na temat złożoności powiązań pomiędzy środowiskiem naturalnym i rozwojem miasta powoduje, że ochrona środowiska stanowi jedno z najważniejszych wyzwań w kolejnych latach. Jedną

z podstawowych potrzeb człowieka jest bezpieczeństwo, dlatego należy eliminować lub ograniczać negatywne zjawiska i tendencje w tym zakresie, m.in. poprzez rozbudowę i modernizację bazy monitoringu. Działania strategiczne koncentrować się będą również na rozwoju nowoczesnej i dostępnej edukacji w mieście, dzięki rozbudowie i modernizacji bazy przedszkolnej, infrastruktury oświatowej oraz obiektów sportowych przy placówkach oświatowych, jak również wzmocnieniu kompetencji dzieci i uczniów.

Tabela 7. Kierunki działań – wymiar przestrzenny

WYMIAR PRZESTRZENNY	
Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej	
Cel operacyjny	Kierunki działań
3.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta.	3.1.1. Zagospodarowanie terenów miejskich na cele rekreacyjne. 3.1.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i turystyczno-rekreacyjnej. 3.1.3. Promocja lokalnych produktów i szlaków turystycznych. 3.1.4. Ochrona dziedzictwa kulturowego (w tym m.in. zabytków, miejsc pamięci narodowej).
3.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz systemu komunikacji.	3.2.1. Rozbudowa i modernizacja dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 3.2.2. Doskonalenie systemu komunikacji publicznej, w tym m.in. z sąsiednimi gminami. 3.2.3. Poprawa infrastruktury rowerowej wraz ze stworzeniem siatki połączeń rowerowych zgodnych z wojewódzkimi standardami infrastruktury rowerowej, w tym m.in. budowa trasy rowerowej nr 7, ujętej w koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 roku w województwie mazowieckim.
3.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych.	3.3.1. Kreowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom, sprzyjających integracji społecznej. 3.3.2. Tworzenie i pielęgnowanie terenów zieleni w mieście. 3.3.3. Działania w celu poprawy wizerunku miasta poprzez utrzymywanie estetyki przestrzeni publicznych. 3.3.4. Wprowadzenie rozwiązań technicznych na rzecz małej retencji.

WYMIAR PRZESTRZENNY	
Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej	
Cel operacyjny	Kierunki działań
	<p>3.3.5. Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych.</p> <p>3.3.6. Ochrona wód przed zanieczyszczeniami, w tym pochodzącymi ze źródeł rolniczych (m.in. poprzez przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej).</p> <p>3.3.7. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.</p>
3.4. Efektywne wykorzystanie zasobów mieszkaniowych.	<p>3.4.1. Efektywne wykorzystywanie zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych.</p> <p>3.4.2. Wspieranie rozwoju budownictwa.</p>
3.5. Poprawa jakości środowiska.	<p>3.5.1. Wsparcie i promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</p> <p>3.5.2. Wspieranie działań służących obniżaniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery przez gospodarstwa domowe i podmioty gospodarcze.</p> <p>3.5.3. Zmniejszenie oddziaływania zanieczyszczeń komunikacyjnych.</p> <p>3.5.4. Prowadzenie akcji ekologicznych mających na celu wzrost poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców (w tym w zakresie pojazdów zero, niskoemisyjnych, zarządzania zasobami wodnymi).</p> <p>3.5.5. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej</p>
3.6. Poprawa bezpieczeństwa.	<p>3.6.1. Rozbudowa i modernizacja bazy monitoringu.</p> <p>3.6.2. Wprowadzanie w mieście inteligentnych systemów bezpieczeństwa.</p> <p>3.6.3. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa.</p>
3.7. Wsparcie w rozwoju nowoczesnej i dostępnej edukacji.	<p>3.7.1. Rozbudowa i modernizacja bazy przedszkolnej.</p> <p>3.7.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświatowej.</p> <p>3.7.3. Rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych przy placówkach oświatowych.</p> <p>3.7.4. Wzmocnienie kompetencji dzieci i uczniów.</p>

Źródło: opracowanie własne

Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

W kolejnej tabeli zamieszczono oczekiwane rezultaty dla działań planowanych w ramach celów operacyjnych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Tabela 8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar społeczny

WYMIAR SPOŁECZNY			
Cel strategiczny: Poprawa jakości życia w mieście			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
1.1. Rozwijanie oferty opieki nad dziećmi do wieku przedszkolnego.	1.1.1. Zwiększenie liczby miejsc opieki dla dzieci do lat 3.	– Zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi do wieku przedszkolnego.	– Liczba dzieci w wieku żłobkowym przypadająca na jedno miejsce w żłobku, – Liczba nowoutworzonych miejsc opieki dla dzieci do lat 3.
1.2. Rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, edukacyjnej oraz turystycznej.	1.2.1. Rozszerzenie i promocja oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej 1.2.2. Tworzenie miejsc sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców. 1.2.3. Wspieranie rozwoju pozaszkolnych form spędzania czasu.	– Szeroka oferta kulturalna miasta – liczne wydarzenia i imprezy kulturalne, – Rozpowszechniona wiedza o ofercie kulturalnej miasta, – Wysoka atrakcyjność miasta pod względem kultury, – Szeroka oferta sportowo-rekreacyjna miasta – liczne miejsca sportowo-rekreacyjne, – Rozpowszechniona wiedza o ofercie sportowo-rekreacyjnej miasta, – Zwiększenie dostępności do pozaszkolnych form spędzania czasu.	– Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, – Liczba utworzonych miejsc sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców, – Liczba zorganizowanych imprez sportowych, – Liczba nowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.

WYMIAR SPOŁECZNY			
Cel strategiczny: Poprawa jakości życia w mieście			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
1.3. Zwiększenie dostępu do profilaktyki społecznej i zdrowotnej.	1.3.1. Promocja zdrowego trybu życia. 1.3.2. Aktywna edukacja na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia. 1.3.3. Prowadzenie szeroko rozumianej profilaktyki społecznej i zdrowotnej. 1.3.4. Poprawa infrastruktury medycznej.	<ul style="list-style-type: none"> – Rozpowszechniona wiedza o zdrowym stylu życia i profilaktyce społecznej i zdrowotnej, – Dobra dostępność do badań profilaktycznych dla mieszkańców miasta, – Dobrze rozwinięta infrastruktura medyczna. 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba akcji promocji zdrowia mieszkańców gminy, – Liczba zrealizowanych programów profilaktyki społecznej i zdrowotnej, – Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury medycznej.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar gospodarczy

WYMIAR GOSPODARCZY			
Cel strategiczny: Stworzenie spójnej i innowacyjnej polityki gospodarczej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.	2.1.1. Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych. 2.1.2. Utrzymanie profesjonalnej obsługi inwestorów potencjalnych i działających w mieście.	<ul style="list-style-type: none"> – Atrakcyjna oferta inwestycyjna miasta, – Profesjonalna obsługa inwestorów oraz pozytywny klimat wokół inwestorów i lokalnych firm. 	<ul style="list-style-type: none"> – Powierzchnia nabytych terenów pod inwestycje, – Nakłady na przygotowanie terenów inwestycyjnych, – Liczba inwestycji dedykowanych terenom inwestycyjnym.
2.2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.	2.2.1. Promowanie instytucji otoczenia biznesu w realizacji ich zadań. 2.2.2. Upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie współpracy przedsiębiorstw.	<ul style="list-style-type: none"> – Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu, wspomagającymi prowadzenie działalności gospodarczej, 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, – Liczba nowo zarejestrowanych

WYMIAR GOSPODARCZY			
Cel strategiczny: Stworzenie spójnej i innowacyjnej polityki gospodarczej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
	<p>2.2.3. Rozwój przedsiębiorczości w zakresie innowacyjnych technologii i ekologicznych rozwiązań, zwiększenie efektywności systemów, zarządzanie systemami, w tym m.in. z wykorzystaniem rozwiązań cyfrowych/ pomiarowych.</p> <p>2.2.4. Wspieranie inwestycji związanych z dywersyfikacją miejskiej gospodarki (m.in. nowe technologie, przemysł czasu wolnego).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Rozpowszechniona wiedza odnośnie oferty instytucji wspierających potencjalnych przedsiębiorców, – Integracja przedsiębiorstw działających na terenie miasta, – Podniesienie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców miasta, w tym również w zakresie innowacyjnych technologii ekologicznych rozwiązań, – Zwiększony poziom dywersyfikacji struktury gospodarki w mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> – podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON, – Liczba kampanii informacyjnych, promocyjnych i doradztwa w zakresie zakładania i rozwoju przedsiębiorstw.
2.3. Wsparcie w rozwoju nowoczesnych i innowacyjnych technologii.	<p>2.3.1. Odejście od ciepła systemowego otrzymywanego w procesie spalania węgla na rzecz OZE.</p> <p>2.3.2. Budowa instalacji fotowoltaicznych oraz pomp ciepła (m.in. na ściekach).</p> <p>2.3.3. Uporządkowanie i poprawa gospodarki wodno-ściekowej oraz realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych i przeprowadzanie analiz techniczno-ekonomicznych gospodarowania ściekami w obszarze Miasta Mława.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój nowoczesnych technologii, – Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych, – Uporządkowanie i poprawa gospodarki wodno-ściekowej, – Ograniczenie strat ciepła i wody, – Ograniczenie awarii na sieciach i przyłączach ciepłowniczych i wodociągowych, – Ograniczenie awarii na sieciach i przyłączach kanalizacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba budynków/obiektów pozostających w zasobie mieszkaniowym gminy i miejskich spółek komunalnych, w których wykorzystano alternatywne sposoby pozyskiwania ciepła lub energii, – Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których zastosowano nowoczesne technologie, – Ilość strat wody liczona w m³ w porównaniu do roku sprzed wprowadzenia modernizacji (tendencja spadkowa).

WYMIAR GOSPODARCZY			
Cel strategiczny: Stworzenie spójnej i innowacyjnej polityki gospodarczej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
	<p>2.3.4. Zwiększenie poziomu wykorzystania alternatywnych sposobów pozyskiwania ciepła i energii elektrycznej (w tym m.in. wysokosprawna kogeneracja gazowa).</p> <p>2.3.5. Zwiększenie efektywności systemów ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych np. poprzez ograniczenie strat ciepła i wody, a także nowoczesne zarządzanie systemami ciepłowniczymi, wodociągowymi, kanalizacyjnymi.</p>		

Źródło: opracowanie własne

Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar przestrzenny

WYMIAR PRZESTRZENNY			
Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
3.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta.	<p>3.1.1. Zagospodarowanie terenów miejskich na cele rekreacyjne.</p> <p>3.1.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i turystyczno-rekreacyjnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Większa liczba ofert spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, – Większa atrakcyjność miejsc wypoczynku, sportu i rekreacji w mieście, 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba nowopowstałych obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjno-turystycznej, – Liczba wyremontowanych lub zmodernizowanych obiektów

WYMIAR PRZESTRZENNY			
Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
	<p>3.1.3. Promocja lokalnych produktów i szlaków turystycznych.</p> <p>3.1.4. Ochrona dziedzictwa kulturowego (w tym m.in. zabytków, miejsc pamięci narodowej).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie popularności miasta wśród turystów, – Rozpowszechniona wiedza o ofercie turystycznej miasta dzięki funkcjonowaniu punktów informacyjno-turystycznych, – Wysoka atrakcyjność turystyczna dzięki szerokiej ofercie turystycznej miasta oraz zadbanym zabytkom, które objęto właściwą opieką. 	<ul style="list-style-type: none"> infrastruktury sportowej i rekreacyjno-turystycznej, – Liczba punktów informacyjno-turystycznych, – Liczba zmodernizowanych zabytków.
3.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz systemu komunikacji.	<p>3.2.1. Rozbudowa i modernizacja dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą.</p> <p>3.2.2. Doskonalenie systemu komunikacji publicznej, w tym m.in. z sąsiednimi gminami.</p> <p>3.2.3. Poprawa infrastruktury rowerowej wraz ze stworzeniem siatki połączeń rowerowych zgodnych z wojewódzkimi standardami infrastruktury rowerowej, w tym m.in. budowa trasy rowerowej nr 7, ujętej w koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 roku w województwie mazowieckim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Dobrej jakości infrastruktura drogowa, – Wysoka dostępność komunikacyjna, – Wysoka dostępność do dróg dla rowerów, – Uspójniony system dróg dla rowerów w mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> – Długość nowo wybudowanych dróg gminnych, – Odsetek zmodernizowanych dróg gminnych (długość dróg gminnych=100 %), – Długość nowopowstałej infrastruktury dla ruchu drogowego, – Długość nowo wybudowanych chodników.

WYMIAR PRZESTRZENNY			
Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
3.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych.	3.3.1. Kreowanie przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom, sprzyjających integracji społecznej. 3.3.2. Tworzenie i pielęgnowanie terenów zieleni w mieście. 3.3.3. Działania w celu poprawy wizerunku miasta poprzez utrzymywanie estetyki przestrzeni publicznych. 3.3.4. Wprowadzenie rozwiązań technicznych na rzecz małej retencji. 3.3.5. Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych. 3.3.6. Ochrona wód przed zanieczyszczeniami, w tym pochodzącymi ze źródeł rolniczych (m.in. poprzez przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej). 3.3.7. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.	<ul style="list-style-type: none"> – Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna w mieście, – Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej, – Odpowiednie zagospodarowanie wód opadowych w mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> – Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych, – Liczba nowych nasadzeń, – Udział % wydatków na inwestycje z zakresu budowy kanalizacji deszczowej w budżecie miasta.
3.4. Efektywne wykorzystanie	3.4.1. Efektywne wykorzystywanie zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych.	<ul style="list-style-type: none"> – Sprawnie funkcjonujący system gospodarki mieszkaniowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba mieszkań oddanych do użytku,

WYMIAR PRZESTRZENNY			
Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
zasobów mieszkaniowych.	3.4.2. Wspieranie rozwoju budownictwa.	– Szeroka dostępność do mieszkań o odpowiednim standardzie.	– Powierzchnia nowo udostępnionych terenów mieszkaniowych, – Liczba lokali mieszkalnych, w których podniesiono standard.
3.5. Poprawa jakości środowiska.	3.5.1. Wsparcie i promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii. 3.5.2. Wspieranie działań służących obniżaniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery przez gospodarstwa domowe i podmioty gospodarcze. 3.5.3. Zmniejszenie oddziaływania zanieczyszczeń komunikacyjnych. 3.5.4. Prowadzenie akcji ekologicznych mających na celu wzrost poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców (w tym w zakresie pojazdów zero, niskoemisyjnych, zarządzania zasobami wodnymi). 3.5.5. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.	– Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, – Poprawa efektywności energetycznej budynków, – Poprawa jakości powietrza w mieście, – Zachowanie dobrej jakości środowiska naturalnego, – Wysoki poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, – Wprowadzenie rozwiązań gospodarki o obiegu zamkniętym.	– Liczba otrzymanych dotacji na realizację inwestycji polegających na wykorzystaniu OZE, – Liczba udzielonych dotacji na wymianę źródeł ciepła, – Liczba budynków użyteczności publicznej, w których przeprowadzono prace termomodernizacyjne, – Liczba kampanii mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców, – Liczba przedsięwzięć proekologicznych.
3.6. Poprawa bezpieczeństwa.	3.6.1. Rozbudowa i modernizacja bazy monitoringu.	– Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w mieście,	– Liczba kamer monitorujących przestrzeń publiczną, – Liczba zdarzeń (przestępstw, wykroczeń, przypadków naruszeń

WYMIAR PRZESTRZENNY			
Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej			
Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki
	<p>3.6.2. Wprowadzanie w mieście inteligentnych systemów bezpieczeństwa.</p> <p>3.6.3. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie wiedzy wśród mieszkańców (szczególnie wśród dzieci i młodzieży) w zakresie bezpieczeństwa. 	<p>bezpieczeństwa i porządku publicznego) zaobserwowanych przy pomocy miejskiego monitoringu wizyjnego przestrzeni publicznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba nowo zainstalowanych inteligentnych systemów bezpieczeństwa, – Liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa.
3.7. Wsparcie w rozwoju nowoczesnej i dostępnej edukacji.	<p>3.7.1. Rozbudowa i modernizacja bazy przedszkolnej.</p> <p>3.7.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświatowej.</p> <p>3.7.3. Rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych przy placówkach oświatowych.</p> <p>3.7.4. Wzmocnienie kompetencji dzieci i uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Szeroki dostęp do usług opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, – Rozwinięta infrastruktura edukacyjna, w tym również wyposażenie sal lekcyjnych i przyszkolnych obiektów sportowych, – Podniesienie jakości i dostępności edukacji przedszkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba nowopowstałych miejsc w żłobkach, – Liczba nowopowstałych miejsc w przedszkolach, – Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych, – Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych przy placówkach oświatowych, – Liczba doposażonych placówek oświatowych.

Źródło: opracowanie własne

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

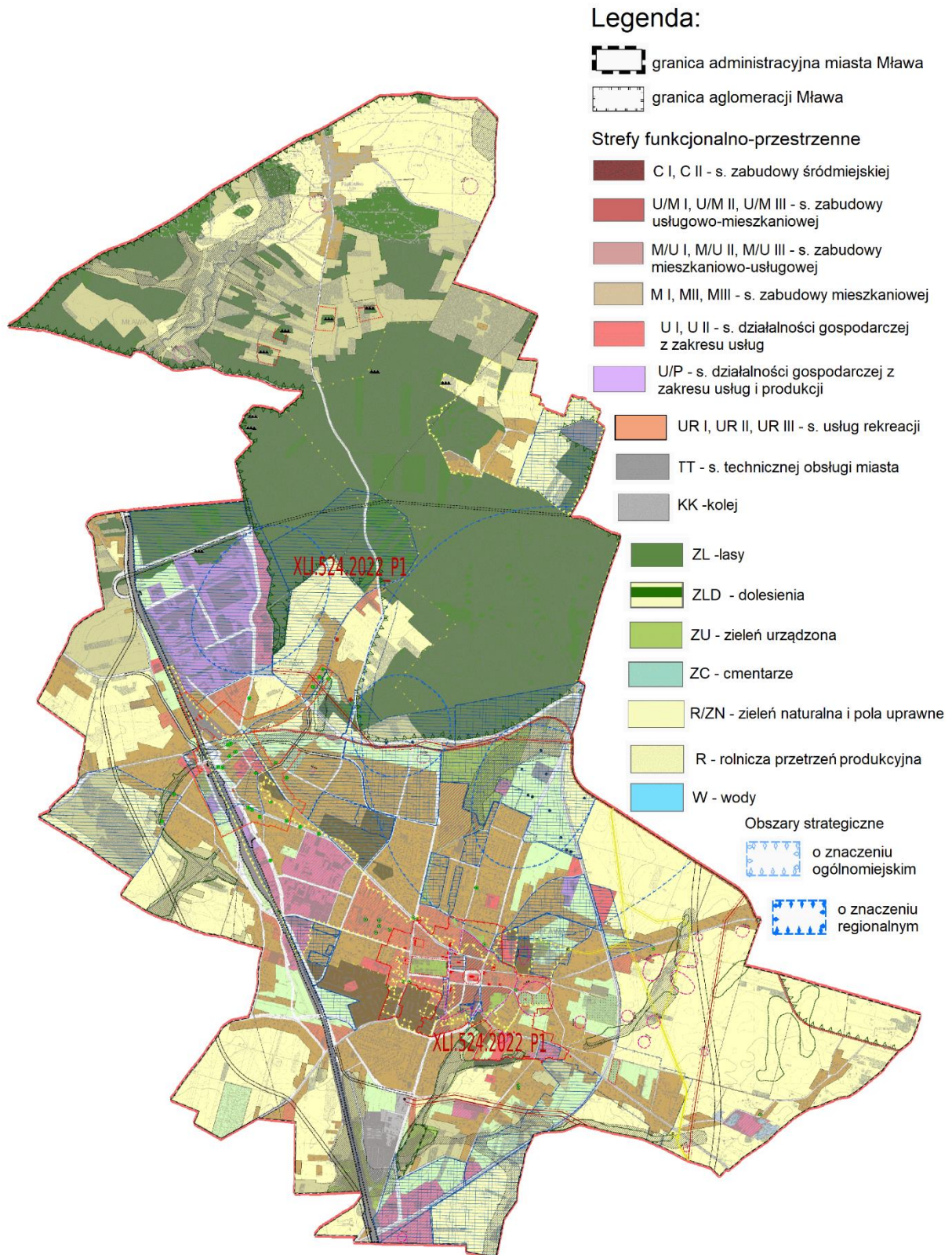

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy stanowi integralną część Strategii. Opracowany model odpowiada opracowanej dla miasta wizji rozwoju, a zatem jest on spójny z celami strategicznymi i operacyjnymi niniejszego dokumentu.

Z przeprowadzonej uprzednio diagnozy wynika, że istotnym problemem miasta Mława są negatywne trendy demograficzne, którym należy przeciwdziałać poprzez podjęcie odpowiednich działań w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mława opracowano mapę obrazującą funkcje terenów (mapa 1). Jedną z dominujących funkcji są tereny zabudowy mieszkaniowej, co powinno sprzyjać przeciwdziałaniu negatywnym trendom demograficznym. Na mapie nr 2 zaprezentowano natomiast uwarunkowania miasta, w tym zarówno uwarunkowania infrastrukturalne np. sieć dróg i linie kolejowe, jak również uwarunkowania środowiskowe, np. pomniki przyrody i obszary chronione.

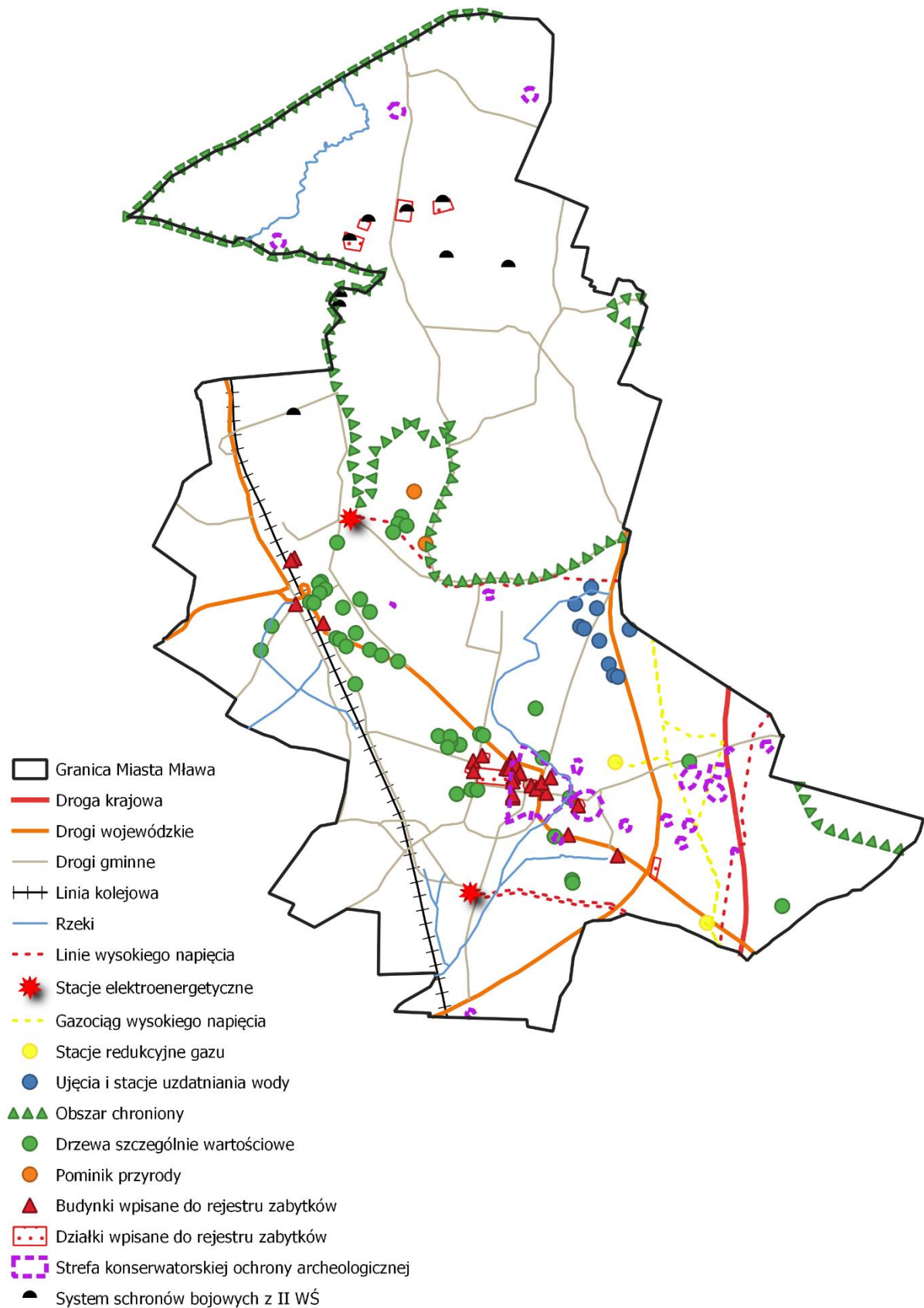
Mapa nr 3 przedstawia natomiast model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Mława. Na mapie znajdują się wybrane projekty spośród zaplanowanych zadań inwestycyjnych miasta, które to wpisują się w wyszczególnione w strategii cele i kierunki działań – przypisano im poszczególne numery i oznaczono ich lokalizację na terenie miasta. Planowane projekty wpisują się w następujące cele operacyjne – numer celu, w który wpisuje się dany projekt oznaczono w legendzie według następującego schematu: nr celu, nr zadania inwestycyjnego (projektu), nazwa zadania inwestycyjnego (projektu).

Mapa 1. Funkcje terenów Miasta Mława

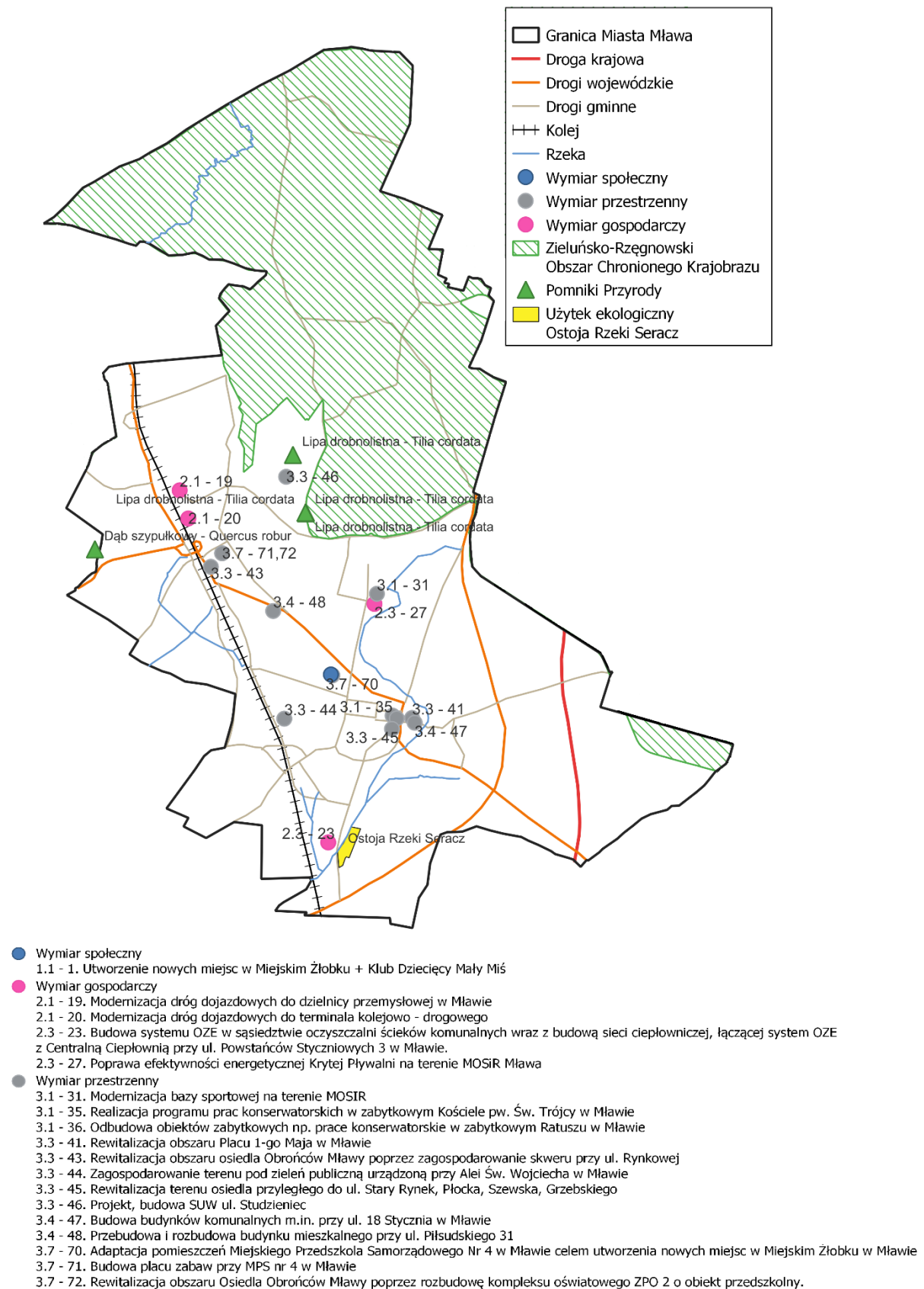

Mapa 2. Uwarunkowania Miasta Mława

Mapa 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Mława

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

---

Rozpoznanie potrzeb i potencjałów, mocnych i słabych stron, a także pojawiających się szans i zagrożeń jest jednym z komponentów polityki przestrzennej. Ustalenia i rekomendacje dotyczące prowadzenia polityki przestrzennej opracowano na podstawie diagnozy stanu obecnego, istniejących uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych oraz zapisów dotyczących polityki przestrzennej w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Bazując na ustaleniach poczynionych na etapie diagnostycznym, wyróżnia się następujące postulaty dla polityki przestrzennej w Mławie:

- rewitalizacja terenów zdegradowanych (zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025),
- stworzenie warunków do rozwoju usług turystyczno-rekreacyjnych poprzez zagospodarowanie terenu z myślą o funkcjach związanych ze sportem, rekreacją i turystyką,
- organizacja przestrzeni publicznej, miejsc wypoczynku, rekreacji, terenów zieleni, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego,
- kontynuacja istniejących trendów w zagospodarowaniu, w tym efektywne wykorzystywanie zasobu mieszkań socjalnych i komunalnych oraz zapewnienie dostępności terenów pod rozwój funkcji mieszkaniowych z uwzględnieniem towarzyszących usług i możliwości prowadzenia działalności gospodarczej,
- rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej (w tym infrastruktury towarzyszącej), służące poprawie układu komunikacyjnego i wzmocnieniu konkurencyjności miasta, w tym także poprzez rozwój gospodarki i turystyki,
- poprawa stanu powietrza atmosferycznego, odpowiednie zagospodarowanie wód opadowych i dbałość o wpływ na zmiany klimatu poprzez zwiększenie stopnia wykorzystania OZE, termomodernizację budynków, obiektów użyteczności publicznej i siedzib przedsiębiorstw.

Tereny sportowo-rekreacyjne:

- rozwój terenów usług turystyki i rekreacji wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi niezbędnymi dla realizacji funkcji rekreacji, turystyki i sportu (kąpieliska, place rekreacyjne, siłownie plenerowe, boiska wielofunkcyjne, place zabaw),
- zapewnienie usług o przeznaczeniu sportowym w bezpośrednim kontakcie z istniejącym stanem przyrodniczym,
- wprowadzenie zakazu podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,

- zapewnienie dostępności komunikacyjnej, w szczególności poprzez rozwój sieci dróg dla rowerów, ścieżek pieszych, edukacyjnych itp.

Tereny zielone – zieleń urządzona i nieurzadzona:

- zachowanie i ochrona przed ekspansją gospodarczą i urbanistyczną obszarów charakteryzujących się unikatowymi wartościami przyrodniczymi, krajobrazowymi i kulturowymi,
- dbałość o drzewostan i zieleń poprzez realizację niezbędnych prac gospodarczych i pielęgnacyjnych,
- rozwój terenów zieleni, organizowanie nasadzeń, wzrost zadrzewień – w celu polepszenia jakości powietrza, ochrony zasobów wodnych, kształtowania ładu przestrzennego oraz atrakcyjnej i przyjaznej przestrzeni publicznej,
- tworzenie infrastruktury rekreacyjnej z wykorzystaniem potencjału terenów zielonych.

Obszary o rozwiniętej lub przeważającej funkcji mieszkaniowej:

- zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości infrastruktury technicznej: dróg, chodników, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- kształtowanie funkcjonalnych układów zabudowy zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, dostępnych komunikacyjne, wyposażonych w niezbędną infrastrukturę,
- zapewnienie dostępu do terenów rekreacji i wypoczynku oraz zieleni,
- zapobieganie niekontrolowanemu rozpraszaniu się zabudowy, optymalne wykorzystanie obecnych terenów zabudowanych, skupianie zabudowy i zachowywanie ciągłości układów przestrzennych,
- lokalizacja w obrębie istniejących układów przestrzennych usług nieuciążliwych, wynikających z uzasadnionych potrzeb mieszkańców,
- dbałość o ład przestrzenny terenów mieszkaniowych, objęcie ich miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Obszary o funkcji gospodarczej:

- zapewnienie warunków przestrzennych dla wykształcenia koncentracji usług,
- zapewnienie miejscom koncentracji usług dostępu do niezbędnej infrastruktury technicznej,
- minimalizowanie negatywnego wpływu terenów koncentracji usług na sąsiadujące z nimi tereny mieszkaniowe, środowisko, krajobraz,
- zapewnienie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności przemysłowej oraz usługowej, w tym infrastruktury wodno-ściekowej,
- ograniczanie uciążliwości zakładów przemysłowych dla otoczenia.

Tereny inwestycyjne:

- tworzenie wysokiej jakości przestrzeni urbanistycznej dla rozwoju obszarów aktywności gospodarczej, w tym zapewnienie pełnego uzbrojenia terenów oraz włączenia w lokalny układ komunikacyjny,
- stwarzanie w obszarach skoncentrowanej i koncentrującej się zabudowy mieszkalnej warunków do rozwoju usług publicznych (służba zdrowia, opieka społeczna, oświata i wychowanie, kultura, sport itp.) i komercyjnych,
- szczególna dbałości o estetykę przestrzeni publicznych oraz obiektów usług publicznych i terenów aktywności gospodarczej wraz z ich najbliższym otoczeniem,
- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa).

Zgodnie z rekomendacjami *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze* działania podejmowane w ramach strategii będą dążyły do tego, aby całość obszaru zurbanizowanego była zamknięta strefą zielonego pierścienia, bezpośrednio powiązanego z przestrzeniami ekstensywnego użytkowania w miastach (parki, zieleńce, skwery, doliny cieków wodnych). Ponadto w przypadku obszarów o cennych walorach przyrodniczo-kulturowych działania będą koncentrowały się na utrzymaniu cennych krajobrazowo przestrzeni otwartych, ograniczaniu inwestowania na terenach rolnych i leśnych oraz zagospodarowaniu rezerw terenowych w istniejących strukturach przestrzennych.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście Mława koncentrują się głównie na stworzeniu miasta przyjaznego mieszkańcom. Zakładają tworzenie wysokiej jakości (dostępnej, atrakcyjnej, funkcjonalnej, przyjaznej) przestrzeni oraz kształtowanie ładu przestrzennego z zachowaniem wysokiej estetyki.

Polityka przestrzenna prowadzona w mieście powinna być również spójna z dokumentami nadrzędnymi. W szczególności należy zatem zachować komplementarność z polityką przestrzenną Samorządu Województwa Mazowieckiego. Podstawowym narzędziem realizacji polityki przestrzennej na poziomie regionalnym jest *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego*. Zgodnie z powyższym, kształtowanie polityki przestrzennej w Mieście Mława powinno odbywać się m.in. w oparciu o zasady zagospodarowania ujęte w ww. dokumencie. Wskazano w nim realizację następujących inwestycji celu publicznego:

- budowę obwodnicy Mławy w ciągu drogi S7 (w ramach realizacji drogi S7 na odcinku granica województwa (Napierki) - Płońsk - Czosnów -Warszawa),
- budowę zachodniej obwodnicy Mławy – odcinek między ulicą Gdyńską a nowoprojektowaną drogą krajową S7,
- realizację punktu przesiadkowego kolej-autobus,
- inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowę i modernizację,
- inwestycje w zakresie oczyszczalni ścieków, w tym budowę, rozbudowę lub modernizację.

W zakresie zachowania ciągłości dziedzictwa kulturowego i ochrony krajobrazów kulturowych w dokumencie wskazuje się postulowany Park Kulturowy Reduta 1939 w okolicach Mławy. Ponadto wskazano obszary posiadające duży potencjał do rozwoju turystyki miejskiej i kulturowej:

- szlak kolejowy o znaczeniu regionalnym - Mławską Kolej Dojazdową,
- miejsce cyklicznych wydarzeń kulturalnych - rekonstrukcji bitwy pod Mławą.

Kształując i prowadząc politykę przestrzenną w mieście należy uwzględnić ustalenia zawarte w następujących dokumentach planistycznych: Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW) oraz Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZPR). II aktualizacja PGW na obszarze dorzecza Wisły stanowi główny dokument planistyczny w zakresie gospodarowania wodami na tym obszarze dorzecza, który jest podstawą do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze Dorzecza. Natomiast celem PZRP jest stworzenie skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, stwarzając szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów wspomagających.

Prowadząc politykę przestrzenną w Mieście Mława niezbędne jest również uwzględnianie założeń zawartych w *Planie przeciwdziałania skutkom suszy*, w którym zawarto katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Niniejsza strategia także wpisuje się w założenia Planu (zwłaszcza poprzez cel operacyjny 3.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych).

Teren Miasta Mława znajduje się całkowicie poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, na którym nie obowiązują zakazy wymienione w art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 t.j.), dotyczące gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Mapy zagrożenia powodziowego wskazują, że teren Miasta Mława znajduje się całkowicie poza obszarem zagrożenia powodziowego, a prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat. Teren miasta jest także całkowicie poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku uszkodzenia bądź awarii obwałowania.

Większość obszaru Miasta Mława znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 Subniecka Warszawska, natomiast jego północno-zachodni fragment na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 214 Zbiornik Działdowo.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300), Miasto Mława, położone na obszarze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, znajduje się z w zasięgu zlewni następujących jednolitych części wód:

- 1) Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP):
  - PLRW200010268431 (Mławka do Krupionki),
  - PLRW200010268659 (Łydynia do Pławnicy),
  - PLRW200015268449 (Seracz),
- 2) Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd):
  - PLGW200049.

Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie miasta stanowią JCWP rzeczne. Wyznaczając cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) brano pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Zgodnie z tym, celem środowiskowym dla JCWP rzecznych jest dobry stan chemiczny wód i elementów hydromorfologicznych.

Kolejne tabele przedstawiają szczegółowe informacje na temat JCWP (jednolitych części wód powierzchniowych) i JCWPD (jednolitych części wód podziemnych) zlokalizowanych na terenie Miasta Mława.

Tabela 11. Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Miasta Mława

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW	Status	Stan ogólny	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
					Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
PLRW200010268431	Mławka do Krupionki	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Naturalna część wód	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zagrożona
PLRW200010268659	Łydynia do Pławnicy	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Naturalna część wód	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny	Brak danych	Zagrożona
PLRW200015268449	Seracz	Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	Naturalna część wód	Zły	Słaby stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny	Zagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie Aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Tabela 12. Charakterystyka JCWPD zlokalizowanych na terenie Miasta Mława

Kod JCWPD	Ogólna ocena stanu	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Obszar wyznaczony na mocy art. 7 do poboru wody przeznaczony do spożycia przez ludzi	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW200049	Dobry	Dobry	Dobry	Tak	Niezagrożona

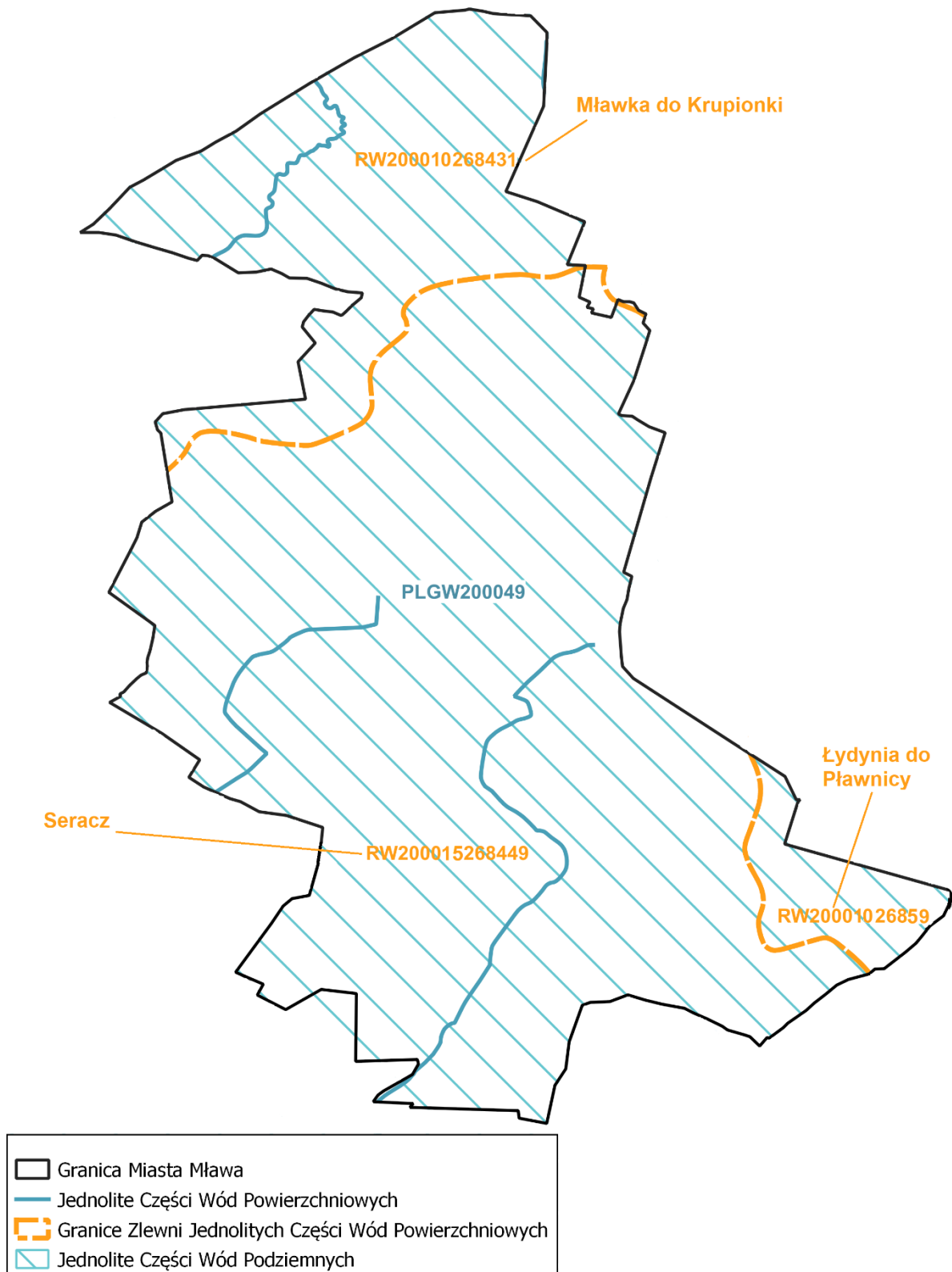
Źródło: opracowanie własne na podstawie Aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Warto również nadmienić, że na obszarze Miasta Mława:

- nie występują duże różnice w wysokościach terenu ani strome spadki, a tym samym na obszarze miasta nie występują obszary zagrożone zjawiskiem osuwania się mas ziemnych,
- nie są zlokalizowane żadne zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.

Mapa 4. Mapa jednolitych części wód na terenie Miasta Mława

Źródło: opracowanie własne

Obszary strategicznej interwencji

Obszary strategicznej interwencji (OSI) stanowią terytoria, do których kierowana jest polityka rozwoju, ukierunkowana na wywołanie określonych zmian. Wyróżnia się dwa rodzaje OSI: obszary problemowe i obszary wzrostu. W dokumentach strategicznych wskazuje się OSI na różnych poziomach: krajowym, regionalnym, lokalnym. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wskazuje następujące obszary strategicznej interwencji: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, wschodnią Polskę oraz Śląsk. Miasto Mława nie należy do żadnego OSI na poziomie krajowym.

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

W *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+*. *Innowacyjne Mazowsze* wyznaczone zostały obszary strategicznej interwencji (OSI), na podstawie definicji określonej w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – jako obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których jest kierowana interwencja publiczna.

W związku z powyższym, w województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone dwa typy OSI:

- 1) problemowe – podregiony NUTS 3 (tj. podregiony grupujące powiaty):
  - w regionie Mazowieckim regionalnym: ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, siedlecki, żyrardowski,
  - w regionie Warszawskim stołecznym: warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa,
- 2) bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne:
  - miejski obszar funkcjonalny Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu,
  - miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Płocka, Siedlec i Żyrardowa jako potencjalnych biegunów wzrostu.

OSI określone na poziomie województwa obejmują również OSI z poziomu krajowego, wskazane w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

OSI ciechanowski stanowi pierwszy typ OSI (tzn. obszar problemowy) i obejmuje podregion NUTS 3 ciechanowski, administracyjnie złożony z pięciu powiatów: ciechanowskiego, mławskiego, płońskiego, pułtuskiego i żuromińskiego. Stanowi 14,8% powierzchni

województwa. Głównymi miastami regionu są: Ciechanów, Mława, Płońsk, Pułtusk i Żuromin. Ciechanów jest ważnym subregionalnym ośrodkiem administracji publicznej o znaczeniu ponadpowiatowym oraz usług wyższego rzędu w zakresie: edukacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz kultury. W *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze* potencjalny zasięg obszarów funkcjonalnych wskazano dla miast Ciechanowa i Pułtuska. Na poziomie regionalnym Miasto Mława znajduje się w granicach administracyjnych podregionu ciechanowskiego i zalicza się do ciechanowskiego obszaru strategicznej interwencji.

W *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze* wskazano między innymi, iż interwencja w OSI ciechanowskim koncentrować się będzie na podnoszeniu poziomu przedsiębiorczości, rozwoju firm i poprawie oferty inwestycyjnej podregionu, czego efektem będzie wzrost liczby miejsc pracy i wzmocnienie bazy dochodowej samorządów lokalnych. Działania zorientowane będą m.in. na wzbogacenie bazy dydaktycznej podregionu z naciskiem na innowacyjność, współpracę z otoczeniem biznesowym, gospodarczym i społecznym. Istotne znaczenie będzie miało również ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

Zgodnie z zapisami ww. strategii, działania w OSI ciechanowskim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach:

1. Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru poprzez:
  - wsparcie wykształconych specjalizacji: sektora rolnego, przemysłu rolno-spożywczego, elektronicznego, poligraficznego,
  - poprawę dostępności do infrastruktury społecznej,
  - zapewnienie atrakcyjnej oferty edukacyjnej i wzbogacenie bazy dydaktycznej,
  - wspieranie współpracy przedsiębiorstw z podmiotami badawczymi i wdrożeniowymi.
2. Poprawa stanu środowiska poprzez:
  - zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych,
  - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych,
  - wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i termomodernizację budynków,
  - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych,
  - rozwój sieci tras rowerowych i infrastruktury dla pieszych.

Obszary działania wskazane dla OSI ciechanowskiego są zatem spójne z założeniami i celami przyjętymi w *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035*.

System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

---

Prawidłowa realizacja założeń *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035* jest kontrolowana poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring i ewaluację. System stałej kontroli i oceny efektów działań określonych w Strategii odbywać się będzie poprzez gromadzenie i analizę danych, dzięki czemu możliwa będzie identyfikacja zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie, jak również zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Zaktualizowana *Strategia Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035* jest dokumentem przyjmowanym w formie uchwały Rady Miasta Mława. W uchwale tej Rada Miasta powierza Burmistrzowi Miasta Mława wykonanie jej postanowień.

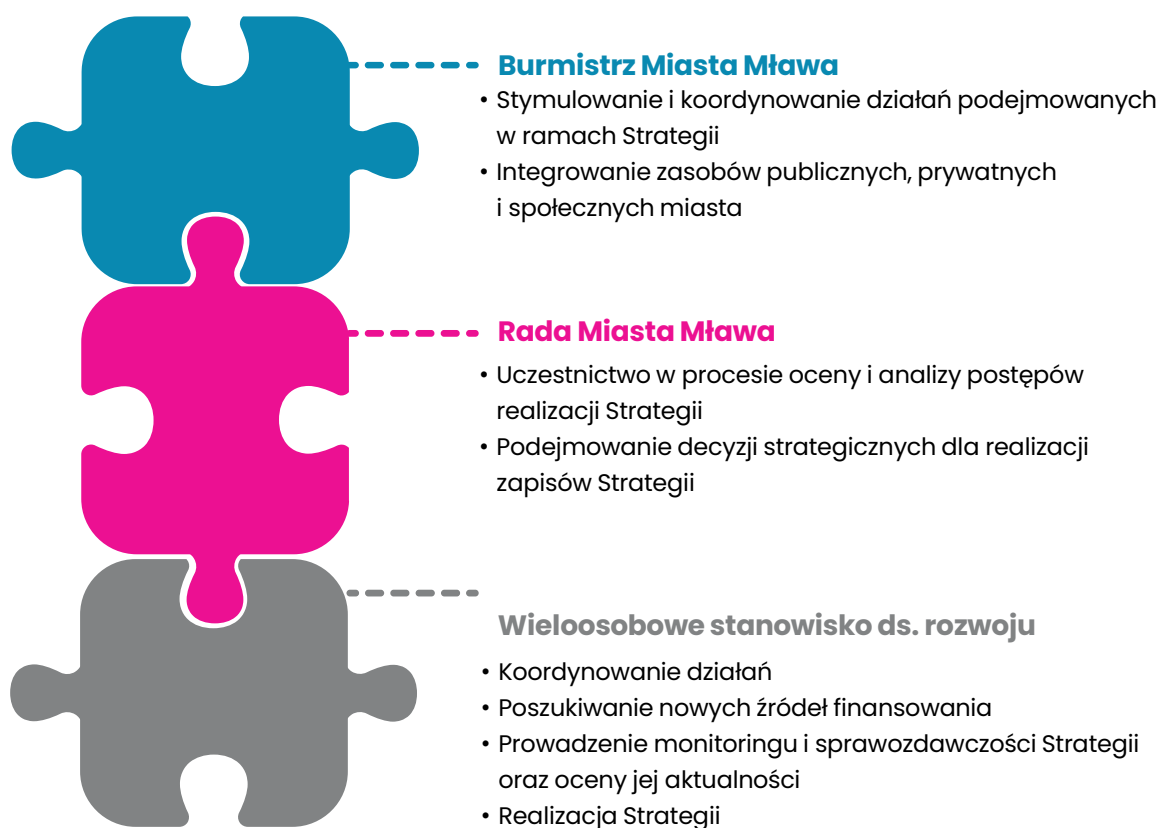
Głównym podmiotem zaangażowanym w realizację Strategii będą władze Miasta Mława, które będą pełniły rolę realizatora oraz inicjatora działań, jak również partnera działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi, wspierającego organizacyjnie, technicznie i finansowo działania przez nich podejmowane. Rada Miasta Mława uczestniczy w procesie oceny i analizy postępów realizacji Strategii, jak również podejmuje decyzje strategiczne dla realizacji jej zapisów, w szczególności ich aktualizacji lub poprzez uwzględnianie ich w jednorocznych i wieloletnich budżetach miasta. Organem wykonawczym, koordynującym działania w ramach Strategii jest Burmistrz Miasta Mława, który odpowiada za integrację zasobów publicznych, prywatnych i społecznych miasta, niezbędnych do realizacji poszczególnych działań strategicznych. Burmistrz Miasta Mława jest odpowiedzialny za wdrożenie Strategii, przy współpracy z Urzędem Miasta Mława i jego wydziałami, w tym w szczególności poprzez Wieloosobowe stanowisko ds. rozwoju. Komórka ta odpowiada za opracowanie i aktualizację Strategii, prowadzi jej monitoring i sprawozdawczość oraz ocenę aktualności, poszukuje nowych źródeł finansowania, a także współpracuje z komórkami/ wydziałami Urzędu Miasta, jednostkami organizacyjnymi miasta i miejskimi spółkami komunalnymi w zakresie inicjowania i koordynowania działań wskazanych w Strategii. Kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu i jednostek organizacyjnych miasta sprawują nadzór nad realizacją poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii, których zakres merytoryczny dotyczy danego kierunku działania.

W związku z faktem, że podmioty dotychczas zaangażowane w realizację Strategii dysponują odpowiednią wiedzą merytoryczną, doświadczeniem i kadrami, niezbędną do wdrożenia jej zapisów, nie zachodzi konieczność powoływania odrębnych struktur dla realizacji przedsięwzięć wynikających ze Strategii.

W zależności od stopnia skomplikowania poszczególnych przedsięwzięć, Strategia będzie realizowana również przez innych partnerów instytucjonalnych i społecznych, w tym

samorządowe instytucje publiczne, sektor prywatny oraz pozarządowy. Kluczowym zadaniem, warunkującym powodzenie przedsięwzięć Strategii jest zaangażowanie wszystkich istotnych z punktu widzenia rozwoju miasta interesariuszy i partnerów. Przedsięwzięcia realizowane we współpracy lub przez partnerów instytucjonalnych i społecznych będą wymagały wypracowania platformy współpracy, gwarantującej optymalny model współdziałania. Sukces Strategii zależy bowiem od umiejętności współpracy, zdolności do wzajemnej komunikacji i radzenia sobie z różnicami interesów poszczególnych partnerów i grup. Partnerska formuła współpracy zapewniająca wymianę opinii i stanowisk oraz zbieżność prowadzonej polityki jest konieczna w szczególności w przypadku realizacji celów wymagających aktywnej współpracy miasta z okolicznymi samorządami.

Rysunek 3. Podmioty zaangażowane w proces realizacji Strategii

Źródło: opracowanie własne

W Strategii przyjęto również zalecane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej zasady współpracy podczas realizacji przedsięwzięć partnerskich, międzysektorowych (zgodnie z zapisami ministerialnego podręcznika praktycznego):

- partycypacja i partnerstwo, czyli współpraca i równorzędne traktowanie reprezentantów różnych środowisk i instytucji, przy zachowaniu ich suwerenności, z założeniem stałego dążenia do wzajemnego rozumienia się,
- otwartość, pozwalająca uczestniczyć jak największej liczbie osób i organizacji w partnerstwie, gwarantująca jego zróżnicowany skład,
- zintegrowana aktywność, będącą efektem podzielenia wspólnej wizji rozwoju gminy,

- transparentność, czyli przejrzystość działań, założenie dialogu, informowanie i konsultowanie decyzji oraz rozwiązań rozwojowych,
- determinacja, rozumiana jako konsekwencja i odpowiedzialność we wdrażaniu
- przyjętych priorytetów i działań,
- elastyczność reagowania, zakładająca możliwość modyfikacji i dostosowania Strategii w zależności od zmian zachodzących w gminie i jej otoczeniu,
- efektywność, oznaczająca dokonywanie takich wyborów sposobu wykorzystania zasobów, który zapewni celowość i oszczędność realizacji działania, przy uzyskaniu najlepszych efektów z poniesionych nakładów,
- priorytet finansowania dla programów i projektów wpisanych wprost do Strategii oraz tych, które z niej bezpośrednio wynikają, dotyczący zarówno budżetu Gminy, jak i źródeł zewnętrznych.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Dokumenty wykonawcze względem Strategii należy rozumieć jako obowiązkowe oraz pożądane plany i programy funkcjonujące w mieście, pozwalające skutecznie wdrożyć jej założenia w życie. Zgodnie z tym, w ramach prac nad *aktualizacją Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035* dokonano przeglądu dokumentów w kluczowych obszarach działania urzędu i jednostek miejskich (Planowanie przestrzenne, polityka społeczna, rozwój lokalny, ochrona środowiska, transport i finanse publiczne), w kontekście ich aktualności, przydatności i spójności ze Strategią.

Działania realizowane w ramach aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035* w zasadniczej części wpisują się bezpośrednio w aktywność miejskich instytucji i jednostek, zatem wdrożenie zapisów Strategii zależeć będzie w głównej mierze od polityki realizowanej przez samorząd lokalny. Kluczowe instrumenty wdrażające cele Strategii stanowią następujące grupy dokumentów wykonawczych:

- budżet miasta i wieloletnia prognoza finansowa oraz plany inwestycyjne podmiotów zależnych od gminy;
- plany zagospodarowania przestrzennego miasta;
- obligatoryjne lub fakultatywne miejskie strategie/plany/polityki „branżowe” i wynikające z nich programy operacyjne, przy czym dokumenty wchodzące w życie po dacie przyjęcia aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035*, powinny uwzględniać określone w niej cele i kierunki działań, a dokumenty obowiązujące w momencie wejścia w życie aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035* powinny zostać uzupełnione o odniesienie do celu operacyjnego lub kierunku działań;
- regulaminy jednostek, funkcjonujące procesy i procedury.

Rysunek 4. Grupy dokumentów wykonawczych

Źródło: opracowanie własne

Dokumenty wykonawcze względem Strategii rozwoju to obowiązkowe lub fakultatywne programy lub plany, opracowywane i wdrażane w celu podjęcia interwencji w obszarze obowiązywania danego dokumentu. Zapisy Strategii i dokumentów wykonawczych powinny być spójne i zbieżne we wspólnych obszarach (np. celach strategicznych) i powinny wykazywać zgodność do planowanych efektów.

Monitoring

Celem Strategii jest dokonanie pozytywnej zmiany jakościowej w mieście, dlatego wymaga ona zastosowania konkretnych metod monitorowania jej realizacji. Monitoring jest procesem systematycznego zbierania i analizowania informacji w zakresie postępów i efektów wdrażania *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035*, mającym na celu zapewnienie szybkiej reakcji na zmiany w otoczeniu Strategii oraz zwiększenie efektywności realizacji polityk publicznych.

System monitorowania wpisować się będzie w proces tworzenia corocznego raportu o stanie gminy, który w związku z nowelizacją ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym należy do zadań samorządów. Raport zawiera podsumowanie działalności władz samorządowych w poprzednim roku kalendarzowym, dotyczące m.in. realizacji polityk, strategii, programów i uchwał rady gminy. Kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu na koniec pierwszego kwartału przekazują do Wieloosobowego stanowiska ds. rozwoju informacje o zrealizowanych w poprzednim roku przedsięwzięciach. Na podstawie zebranych danych sporządzony zostaje raport zawierający opis realizowanych zadań wynikających z zapisów Strategii, który będzie częścią raportu o stanie miasta Mława.

Monitoring prowadzony będzie w szczególności w oparciu o analizę wskaźnikową na podstawie danych administracyjnych (gromadzonych na bieżąco) komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Mława i zależnych od miasta podmiotów oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego. Miernik opisowy może stanowić uzupełnienie mierników ilościowych przy ocenie realizacji danego zadania, gdyż z uwagi na złożoność poszczególnych zadań, ich szeroki charakter, nie zawsze mogą być one opisane standardowymi wskaźnikami w sposób możliwie szczegółowy i wyczerpujący.

Dla umożliwienia stałej weryfikacji poziomu rozwoju miasta dla każdego celu określone zostały wskaźniki, które będą zbierane i analizowane. Wybór wskaźników miał na celu przygotowanie systemu służącego do bieżącej oceny osiągnięcia celów Strategii. Wskaźniki monitorowania postępu realizacji Strategii będą badane raz na dwa lata, zatem pierwszy raport z monitoringu przygotowany zostanie w 2026 roku.

Ewaluacja

Celem ewaluacji jest rozliczenie wyników prac związanych ze Strategią. Ewaluacja będzie obejmować ocenę oraz interpretację zgromadzonych w podsystemie monitoringu danych. Proces ten winien odbyć się dwukrotnie: w trakcie realizacji Strategii (tzw. ocena mid-term) oraz po zakończeniu realizacji Strategii (ocena ex-post).

Ocena mid-term jest oceną stopnia realizacji i aktualności Strategii, na podstawie której możliwe będzie dokonanie ewentualnych korekt prowadzonych działań. Ewaluacja mid-term jest realizowana mniej więcej w połowie realizacji Strategii, dlatego zaleca się przeprowadzenie jej w 2029 roku. Ze względu na dynamikę przemian zachodzących w obrębie miasta jej zakres może być nieco węższy aniżeli w przypadku ewaluacji ex-post.

Po zakończeniu realizacji Strategii dokonana zostanie ocena ex-post, obejmująca zakres zbliżony do zakresu diagnozy. Na jej podstawie będzie możliwe podsumowanie realizacji Strategii oraz sformułowanie rekomendacji, w tym również na potrzeby ewentualnej aktualizacji oraz kontynuacji. Ewaluacja Strategii będzie miała znaczący wpływ na ocenę i aktualizację procesów zarządczych i wykonawczych w mieście, a także na spójność i aktualizację dokumentów programowo-planistycznych.

Urząd Miasta określi szczegółowy zakres i metodę badania ewaluacyjnego, a także odpowiadać będzie za jego przeprowadzenie. Na podstawie badań ewaluacyjnych sporządzane będą raporty, opisujące stan realizacji Strategii, które udostępniane będą na stronie internetowej urzędu miasta.

W ramach analizy efektów realizacji Strategii ocenie poddane będą:

- osiągnięty poziom wskaźników celów operacyjnych wpływających na realizację celów strategicznych,
- poziom rozwiązywania problemów zidentyfikowanych w Strategii.

Przyjęto następujące kryteria ewaluacji:

- Trafność – czy cele Strategii odpowiadają potrzebom beneficjentów (różnych grup mieszkańców, przedsiębiorców, turystów)?
- Efektywność – czy zadania są racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia? Czy ponoszone koszty są proporcjonalne do osiągniętych efektów?
- Skuteczność – czy wdrażanie zadań w ramach Strategii przyczynia się do realizacji założonych celów strategicznych?
- Użyteczność – czy realizacja Strategii przyczynia się do lepszego zaspokojenia potrzeb beneficjentów i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów? Czy beneficjenci korzystają z efektów zadań? Czy pojawiają się negatywne efekty uboczne realizowanych zadań?
- Trwałość – czy pozytywne skutki realizacji Strategii mają charakter stały? Czy efekty zadań będą trwałe?

Procedura aktualizacji dokumentu Strategii

W przypadku stwierdzenia czynników mających istotny wpływ na realizację celów strategicznych, Strategia będzie poddawana aktualizacji w terminie wyznaczonym przez Wieloosobowe stanowisko ds. rozwoju. W sytuacji, kiedy w wyniku analizy raportu z monitoringu nastąpi konieczność wprowadzenia działań korygujących, Wieloosobowe stanowisko ds. rozwoju podejmie działania prowadzące do zmiany dokumentu. Niniejsza Strategia podlegać będzie aktualizacji zgodnie z art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, tj. jeżeli wymagać tego będzie sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy będzie to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. W przypadku podjęcia decyzji o aktualizacji dokumentu Strategii, proces ten dokonywany będzie w takim samym trybie, w jakim został przyjęty dokument Strategii, w oparciu o wymagania:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

System działań promocyjnych realizacji Strategii

Raporty z monitoringu *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035* sporządzane będą co dwa lata. W oparciu o analizę wartości wskaźników oraz zmaterializowane ryzyka możliwe będzie formułowanie wniosków i rekomendacji istotnych

dla dalszego wdrażania Strategii. Raport przygotowywany będzie w II kwartale roku. Z dokumentem będzie można zapoznać się na stronie internetowej Urzędu Miasta Mława. Celem opracowywania i udostępniania raportów z monitoringu Strategii będzie regularne informowanie opinii publicznej o stopniu zaawansowania realizacji zadań strategicznych w kolejnych latach, a także wyjaśnienie oraz przybliżenie procesu realizacji zadań przez poszczególne podmioty w ramach przyjętej strategii rozwoju miasta.

Ramy finansowe i źródła finansowania

Skuteczne wdrażanie założeń niniejszej *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035* wymaga zapewnienia odpowiednich środków finansowych na realizację zaplanowanych działań. Jednoznaczne określenie tych źródeł, w kontekście zapewnienia spójności i efektywności realizowanych przedsięwzięć, jest zadaniem złożonym, ponieważ system finansowania zadań publicznych charakteryzuje się wielopoziomowością. Ramy finansowe uzależnione są od uregulowań prawa krajowego, sytuacji społeczno-gospodarczej, stanu finansów publicznych, dostępności dodatkowych środków na rozwój, w tym unijnych, zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego realizowanych przez miasto zadań, jego zdolności administracyjnych i organizacyjno-zarządczych, kondycji finansowej oraz możliwości inwestycyjnych.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie Budżet Miasta oraz wieloletnia prognoza finansowa. Miasto Mława utrzymywać będzie nadwyżkę operacyjną w sposób umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych. Pozostałe środki oraz dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji.

Finansowanie działań rozwojowych, określonych w *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035*, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które miasto może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne. Środki pochodzące z budżetu miasta będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych źródeł krajowych i międzynarodowych.

Przyjmuje się, że działania rozwojowe określone w Strategii finansowane będą w szczególności z następujących źródeł:

- środki własne (budżet miasta);
- środki publiczne (państwowe, regionalne, powiatowe oraz innych jednostek samorządu terytorialnego);
- środki unijne lub innych państw, organizacji i instytucji pozakrajowych/ międzynarodowych;
- środki prywatne, w tym wnoszone w formie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) oraz partnerstwa publiczno-społecznego.

Podstawowym dokumentem określającym współpracę Unii Europejskiej z Polską jest Umowa Partnerstwa. W celu jej realizacji ważne jest wyznaczenie programów krajowych i regionalnych, które określają priorytetowe obszary wsparcia i wyznaczają konkretne działania. Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 umożliwi pozyskanie środków w ramach:

- programu regionalnego,

- programów krajowych:
  - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
  - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
  - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego,
  - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
  - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej,
  - Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową,
  - Fundusze Europejskie dla Rybactwa,
  - Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
  - Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Polityka spójności na lata 2021-2027 obejmuje następujące fundusze:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Europejski Fundusz Społeczny+,
- Fundusz Spójności,
- Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury,
- Fundusze na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Miasto Mława będzie mogło ubiegać się o dofinansowanie zaplanowanych inwestycji w ramach Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027. W ramach Programu wyznaczono dziewięć nowych osi priorytetowych, mających przyczynić się do dalszego rozwoju Mazowsza:

- priorytet I – Fundusze Europejskie dla bardziej konkurencyjnego i inteligentnego Mazowsza – obejmujący m.in. e-administrację, wsparcie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw;
- priorytet II – Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza – obejmujący m.in. poprawę efektywności energetycznej budynków, porządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej, gospodarkę odpadami, ochronę różnorodności biologicznej,
- priorytet III – Fundusze Europejskie na rozwój mobilności miejskiej na Mazowszu – obejmujący m.in. infrastrukturę rowerową i pieszą,
- priorytet IV – Fundusze Europejskie dla lepiej połączonego i dostępnego Mazowsza – obejmujący m.in. budowę i przebudowę dróg gminnych;
- priorytet V – Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu – obejmujący m.in. inwestycje w infrastrukturę zdrowotną czy dostosowanie szkół ogólnodostępnych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami;
- priorytet VI – Fundusze Europejskie dla aktywnego zawodowo Mazowsza – obejmujący m.in. aktywizację osób bezrobotnych, młodych, biernych zawodowo kobiet;
- priorytet VII – Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu – obejmujący m.in. podniesienie jakości edukacji przedszkolnej, rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uczniów;

- priorytet VIII – Fundusze Europejskie dla aktywnej integracji oraz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu – obejmujący m.in. rozwój usług społecznych, integrację społeczną, aktywizację społeczną i zawodową;
- priorytet IX – Mazowsze bliższe obywatelom dzięki Funduszom Europejskim – obejmujący ochronę, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych.

Możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania, takich jak dotacje, w tym unijne oraz z programów i funduszy rządowych, są analizowane na bieżąco. Analizy te obejmują:

- budżet Unii Europejskiej, w tym w szczególności środki dystrybuowane poprzez: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, Krajowy Plan Odbudowy;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Inwestycji Lokalnych, Program Inwestycji Strategicznych, Maluch+, Senior+, Dostępność+ oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programu jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze EOG, Fundusze Norweskie itp.;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Jednym z celów operacyjnych niniejszej Strategii jest rozwijanie oferty opieki nad dziećmi do wieku przedszkolnego. Wsparcie finansowe na realizację zadań w tym zakresie możliwe będzie w ramach Programu „Maluch+”, który jest rządowym programem wspierania instytucji sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do 3 lat. Jego głównym celem jest zwiększenie liczby miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów. W przypadku jednostek samorządu terytorialnego środki mogą być przeznaczone na budowę lub renowację żłobków i klubów dziecięcych oraz zakup nieruchomości i infrastruktury.

Miasto Mława zamierza podjąć działania inwestycyjne z zakresu infrastruktury drogowej. Wsparcie finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego realizujących inwestycje drogowe udzielane jest m.in. przez Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Fundusz ma na celu przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia mieszkańców. Ponadto, jego celem jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz parametrów technicznych lokalnej infrastruktury drogowej, a także poprawa oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych.

W zakresie ochrony środowiska Miasto Mława może skorzystać ze środków finansowych w ramach Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Jego działalność skoncentrowana jest głównie na wspieraniu przedsięwzięć z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony atmosfery, ochrony ziemi, ochrony przyrody, edukacji

ekologicznej oraz monitoringu, zapobieganiu i likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Wyżej wymienione potencjalne źródła finansowania nie wyczerpują całego katalogu możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację działań wynikających ze *Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035*. Konieczne zatem jest monitorowanie pojawiających się możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania.

Zadania inwestycyjne

Wymiar	Cel operacyjny	Zadanie/Przedsięwzięcie	Podmiot odpowiedzialny/ lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Okres realizacji
SPOŁECZNY	1.1. Rozwijanie oferty opieki nad dziećmi do wieku przedszkolnego	1. Utworzenie nowych miejsc w Miejskim Żłobku + Klub Dziecięcy Mały Miś	Urząd Miasta Mława, ul. Krasieńskiego 7	1 221 015	2023 – 2024
	1.2. Rozwój oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, edukacyjnej oraz turystycznej.	2. Victor Young Jazz Festival Mława	Organizator: MDK, ul. Stary Rynek 13 i Urząd Miasta	1 000 000	Cykliczne imprezy - cały okres obowiązywania strategii
		3. Ogólnopolski festiwal muzyki młodzieżowej ROCKOWANIA	Organizator: MDK, ul. Stary Rynek 13	50 000/rok	Cykliczne imprezy - cały okres obowiązywania strategii
		4. Koncert Hip Hop	Organizator: MDK, ul. Stary Rynek 13	20 000	2024
		5. Mławskie Święto Rowerów	Organizator: MOSIR, ul. Kopernika 38	50 000	Cykliczne imprezy - cały okres obowiązywania strategii
		6. Mławskie Święto Biegania	Organizator: MOSIR, ul. Kopernika 38	30 000	Cykliczne imprezy - cały okres obowiązywania strategii
		7. Bieg Niepodległości	Organizator: MOSIR, ul. Kopernika 38	10 000	Cykliczne imprezy - cały okres obowiązywania strategii
		8. Mikołajkowe zawody pływackie	Organizator: MOSIR, ul. Kopernika 38	8 000	Cykliczne imprezy - cały okres obowiązywania strategii
		9. Amatorskie ligi piłkarskie (dwie ligi - orlikowa i halowa)	Organizator: MOSIR, ul. Kopernika 38	10 000	Cykliczne imprezy - cały okres obowiązywania strategii
		10. Organizacja konkursów dla NGO	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	510 000 w każdym roku (sport i kultura)	Cały okres obowiązywania strategii
		1.3. Zwiększenie dostępu do profilaktyki	11. Realizacja akcji promujących zdrowie i programów profilaktyki zdrowotnej	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	60 000

*Załącznik do Uchwały LVII/753/2023 Rady Miasta Mława z dnia 19 grudnia 2023 r.
Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035*

Wymiar	Cel operacyjny	Zadanie/Przedsięwzięcie	Podmiot odpowiedzialny/ lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Okres realizacji
	społecznej i zdrowotnej.	12. Dofinansowanie programów zdrowotnych w zakresie terapii uzależnienia oraz postterapeutycznych kierowanych do osób uzależnionych i członków ich rodzin po zakończonym leczeniu odwykowym	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	30 000	Cały okres obowiązywania strategii
		13. Przystosowanie lokalu i jego adaptacja na potrzeby realizowania zadań Programu poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego	Urząd Miasta Mława, ul. Narutowicza 6	100 000	do 2035
		14. Zorganizowanie Mławskiej Seniorady opartej na współpracy i zaangażowaniu mławskich instytucji oraz środowiska seniorów	Organizator: MOPS, ul. Narutowicza 6	15 000	2024
		15. Wsparcie w zakresie infrastruktury medycznej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej	Urząd Miasta Mława	50 000	Cały okres obowiązywania strategii
		16. Otwarte spotkania prozdrowotne ze specjalistami prowadzone przez moderatora	Organizator: MOPS, ul. Narutowicza 6	5 000	2024
		17. Organizowanie wystaw/ ekspozycji o tematyce prozdrowotnej skierowanej do mieszkańców miasta Mława	Organizator: MOPS, ul. Narutowicza 6	5 000	2024
GOSPODARCZY	2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.	18. Przygotowanie terenów inwestorom	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	Koszt nabycia	Cały okres obowiązywania strategii
		19. Modernizacja dróg dojazdowych do dzielnicy przemysłowej w Mławie	Urząd Miasta Mława, okolice dzielnicy przemysłowej	10 000 000	2025
		20. Modernizacja dróg dojazdowych do terminala kolejowo - drogowego	Urząd Miasta Mława, dzielnica Wólka	20 000 000	2026
	2.2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	21. Promowanie instytucji otoczenia biznesu w realizacji ich zadań.	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	0,00	Cały okres obowiązywania strategii

Wymiar	Cel operacyjny	Zadanie/Przedsięwzięcie	Podmiot odpowiedzialny/ lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Okres realizacji
		22. Stała współpraca Miasta z przedsiębiorcami i spółkami miejskimi.	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	0,00	Cały okres obowiązywania strategii
	2.3. Wsparcie w rozwoju nowoczesnych i innowacyjnych technologii.	23. Budowa systemu OZE w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków komunalnych wraz z budową sieci ciepłowniczej, łączącej system OZE z Centralną Ciepłownią przy ul. Powstańców Styczniowych 3 w Mławie	Zgłaszający PEC, obszar ul. Płocka nr dz. 10-624/20, 10-625/13, 10-626/5 i 10-627/1	25 000 000	2024 – 2034
		24. Digitalizacja publicznej sieci ciepłowniczej PEC w Mławie Sp. z o.o.	Zgłaszający: PEC, ul. Powstańców Styczniowych 3	4 000 000	2024 – 2028
		25. Wymiana wyeksploatowanej publicznej kanałowej sieci ciepłowniczej na preizolowaną	Zgłaszający: PEC, ul. Powstańców Styczniowych 3	5 000 000	2024 – 2028
		26. Modernizacja węzłów ciepłowniczych	Zgłaszający: PEC, ul. Powstańców Styczniowych 3	2 000 000	2024 – 2030
		27. Poprawa efektywności energetycznej Krytej Pływalni na terenie MOSiR Mława	MOSiR ul. Kopernika 38	5 000 000	2024 – 2026
		28. Budowa i rozbudowa instalacji OZE w obiektach jednostek Miasta Mława i spółek miejskich	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	6 000 000	Cały okres obowiązywania strategii
		29. Wprowadzanie nowoczesnych technologii energetycznych dla budynków	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	5 000 000	Cały okres obowiązywania strategii
		30. Budowa systemu opomiarowania sieci: wodociągowych i kanalizacyjnych	Zgłaszający: PEC, ul. Powstańców Styczniowych 3, i WOD-KAN, ul. Płocka 106, teren całego miasta	4 000 000	do 2027
		31. Budowa gazociągu Płońsk - Olsztyn (rozbudowa istniejącego gazociągu)	Podmioty publiczne (Operator Gazociągów)	Brak danych	Zgodny z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu

Załącznik do Uchwały LVII/753/2023 Rady Miasta Mława z dnia 19 grudnia 2023 r.
Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035

Wymiar	Cel operacyjny	Zadanie/Przedsięwzięcie	Podmiot odpowiedzialny/ lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Okres realizacji
			Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. z siedzibą w Warszawie) Podmioty prywatne		regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu
PRZESTRZENNY	3.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta.	32. Modernizacja bazy sportowej na terenie MOSIR m.in. budowa pumptrack i skatepark na terenie MOSIR w Mławie	Urząd Miasta Mława, MOSIR ul. Kopernika 38	8 000 000	do 2027
		33. Udział Miasta Mława w stworzeniu ponadregionalnego, zintegrowanego produktu turystycznego -szlak tematyczny w oparciu o sieciowanie i rozwój Szlaku Fortyfikacji Mazurskich	Urząd Miasta Mława w porozumieniu z Nadeleśnictwem Dwukoły, obszar Las Mławski	2 000 000	2024 – 2025
		34. Jarmark św. Wojciecha	Organizator: MDK, ul. Stary Rynek 13	15 000	Impreza cykliczna - cały okres obowiązywania strategii
		35. Udostępnianie na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych (Facebook/ Instagram) aplikacji TRIPPLAY informującej o wydarzeniach w mieście	Urząd Miasta Mława	0,00	Cały okres obowiązywania strategii
		36. Realizacja programu prac konserwatorskich w zabytkowym Kościele pw. Św. Trójcy w Mławie	Urząd Miasta Mława; Kościół Św. trójcy w Mławie	995 000	2025 – 2026
		37. Odbudowa obiektów zabytkowych np. prace konserwatorskie w zabytkowym Ratuszu w Mławie	Urząd Miasta Mława, ul. stary Rynek 19	3 000 000	2024 – 2026
	3.2. Rozwój infrastruktury drogowej oraz systemu komunikacji.	38. Budowa i przebudowa dróg na terenie Miasta Mława	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	10 000 000	Cały okres obowiązywania strategii
		39. Budowa nowych i modernizacja dróg dla rowerów wraz z dodatkową infrastrukturą	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	6 000 000	2023-2031

Załącznik do Uchwały LVIII/753/2023 Rady Miasta Mława z dnia 19 grudnia 2023 r.
Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035

Wymiar	Cel operacyjny	Zadanie/Przedsięwzięcie	Podmiot odpowiedzialny/ lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Okres realizacji
		40. Zapewnianie mieszkańcom miasta bezpłatnej komunikacji miejskiej	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	2 400 000/rok	do 2026
		41. Zakup 2 nowych autobusów euro 6	Zamawiający: MPDM Sp z o.o. w Mławie; Teren całego miasta	1 320 000	2023
	3.3. Uporządkowanie przestrzeni publicznych i zagospodarowanie terenów zielonych.	42. Rewitalizacja obszaru Placu 1-go Maja w Mławie	Urząd Miasta Mława, Plac 1-go Maja	2 000 000	do 2027
		43. Tworzenie uporządkowanych terenów zieleni w przestrzeni miejskiej	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	200 000/rok	Cały okres obowiązywania strategii
		44. Rewitalizacja obszaru osiedla Obrońców Mławy poprzez zagospodarowanie skweru przy ul. Rynkowej.	Urząd Miasta Mława, ul. Rynkowej.	50 000	do 2027
		45. Zagospodarowanie terenu pod zielen publiczną urządzoną przy Alei Św. Wojciecha w Mławie	Urząd Miasta Mława; obszar osiedla OKM w okolicy Alei Św. Wojciecha w Mławie	1 000 000	do 2026
		46. Rewitalizacja terenu osiedla przyległego do ul. Stary Rynek, Płocka, Szewska, Grzebskiego	Urząd Miasta Mława, ul. Stary Rynek, Płocka, Szewska, Grzebskiego	3 000 000	do 2030
47. Projekt, budowa SUW ul. Studzieniec	WOD-KAN sp. z o.o. w Mławie, ul. Studzieniec	3 000 000	do 2027		

*Załącznik do Uchwały LVII/753/2023 Rady Miasta Mława z dnia 19 grudnia 2023 r.
Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035*

Wymiar	Cel operacyjny	Zadanie/Przedsięwzięcie	Podmiot odpowiedzialny/ lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Okres realizacji
	3.4. Efektywne wykorzystanie zasobów mieszkaniowych.	48. Budowa budynków komunalnych m.in. przy ul. 18 Stycznia w Mławie	Urząd Miasta Mława, ul. 18 Stycznia w Mławie	80 000 000	Cały okres obowiązywania strategii
		49. Przebudowa i rozbudowa budynku mieszkalnego przy ul. Piłsudskiego 31,	Urząd Miasta Mława i TBS Sp. z o.o., ul. Piłsudskiego 31,	2 000 000	2024
		50. Realizacja Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Mława na lata 2023 - 2028	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	42 860 000	2023 - 2028
	3.5. Poprawa jakości środowiska.	51. Budowa stacji ładowania pojazdów	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	400 000	do 2027
		52. Wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	1 700 000	Cały okres obowiązywania strategii
		53. Poprawa jakości powietrza poprzez utworzenie nowych obszarów zieleni, skwerów, parków kieszonkowych	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	1 250 000	2023-2031
		54. Pielęgnacja i ochrona istniejącej zieleni oraz nasadzenia na terenie Miasta Mława	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	1 000 000	do 2031
		55. Wymiana oświetlenia z wykorzystaniem zielonej energii	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	100 000/rok	do 2031
		56. Czyszczenie powierzchni jezdni na mokro w okresach bezdeszczowych i pozimowych na terenie Miasta Mława	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	5 400 000	do 2031
		57. Termomodernizacja budynków	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	5 000 000	Cały okres obowiązywania strategii

*Załącznik do Uchwały LVII/753/2023 Rady Miasta Mława z dnia 19 grudnia 2023 r.
Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035*

Wymiar	Cel operacyjny	Zadanie/Przedsięwzięcie	Podmiot odpowiedzialny/ lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Okres realizacji
		58. Wymiana taboru autobusowego	Zamawiający: MPDM Sp z o.o. w Mławie; Teren całego miasta	300 000	Cały okres obowiązywania strategii
		59. Wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	200 000/rok	do 2031
		60. Wspieranie i promocja nowych technologii energetycznych i środowiskowych	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	45 000	do 2031
		61. Prowadzenie kampanii ekologicznej na rzecz podnoszenia świadomości ekolog w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami i in.	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	40 000	Cały okres obowiązywania strategii
		62. Budowa PSZOK gminnego	Urząd Miasta Mława,	do 5 000 000	do 2035
		63. Mobilny mini PSZOK.	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	13 000	Cały okres obowiązywania strategii
		64. Mobilna zbiórka odpadów	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	432 000	2023 – 2024
		65. Zaopatrzenie właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodzinnymi w worki do segregacji odpadów	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	400 000	2023 – 2024
		66. Budowa nowych i rekultywacja istniejących zbiorników retencyjnych na terenie miasta	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	2 200 000	do 2031
		67. Aplikacja „Kiedy śmieci” – dostępna bezpłatnie dla mieszkańców miasta	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	2 000	2023 – 2024

Załącznik do Uchwały LVII/753/2023 Rady Miasta Mława z dnia 19 grudnia 2023 r.
Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035

Wymiar	Cel operacyjny	Zadanie/Przedsięwzięcie	Podmiot odpowiedzialny/ lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Okres realizacji
		68. Budowa recykloematów	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	100 000/rok	Cały okres obowiązywania strategii
	3.6.Poprawa bezpieczeństwa.	69. Wsparcie Powiatowej Komendy Policji w Mławie	Urząd Miasta Mława,	50 000/rok	Cały okres obowiązywania strategii
		70. Wzmocnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych poprzez modernizację i rozbudowę monitoringu miejskiego w Mławie.	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	100 000/rok	do 2027
	3.7.Wsparcie w rozwoju nowoczesnej i dostępnej edukacji.	71. Adaptacja pomieszczeń Miejskiego Przedszkola Samorządowego Nr 4 w Mławie celem utworzenia nowych miejsc w Miejskim Żłobku w Mławie	Urząd Miasta Mława, ul. Krasieńskiego 7	640 000	2023
		72. Budowa placu zabaw przy MPS nr 4 w Mławie	Urząd Miasta Mława, ul. Graniczna 39	300 000	2023
		73. Rewitalizacja obszaru Osiedla Obrońców Mławy poprzez rozbudowę kompleksu oświatowego ZPO 2 o obiekt przedszkolny.	Urząd Miasta Mława, ul. Graniczna 39	10 000 000	do 2030
		74. Rozbudowa/przebudowa sportowych obiektów szkolnych	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	10 000 000	do 2030
		75. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności niezbędnych na rynku pracy uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych ogólnokształcących	Urząd Miasta Mława, Teren całego miasta	200 000	2024 - 2025

Spis map

Mapa 1. Funkcje terenów Miasta Mława	32
Mapa 2. Uwarunkowania Miasta Mława	33
Mapa 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Mława.....	34
Mapa 4. Mapa jednolitych części wód na terenie Miasta Mława	41

Spis rysunków

Rysunek 1. Miasto Mława – Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Ratusz Miejski	7
Rysunek 2. Cele strategiczne rozwoju Miasta Mława	14
Rysunek 3. Podmioty zaangażowane w proces realizacji Strategii.....	45
Rysunek 4. Grupy dokumentów wykonawczych	47

Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT.....	12
Tabela 2. Cele w wymiarze społecznym	16
Tabela 3. Cele w wymiarze gospodarczym.....	17
Tabela 4. Cele w wymiarze przestrzennym	17
Tabela 5. Kierunki działań – wymiar społeczny	18
Tabela 6. Kierunki działań – wymiar gospodarczy	19
Tabela 7. Kierunki działań – wymiar przestrzenny.....	21
Tabela 8. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar społeczny	23
Tabela 9. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar gospodarczy.....	24
Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia – wymiar przestrzenny.....	26
Tabela 11. Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Miasta Mława.....	40
Tabela 12. Charakterystyka JCWPD zlokalizowanych na terenie Miasta Mława	40

Załącznik: Pogłębiona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Mława

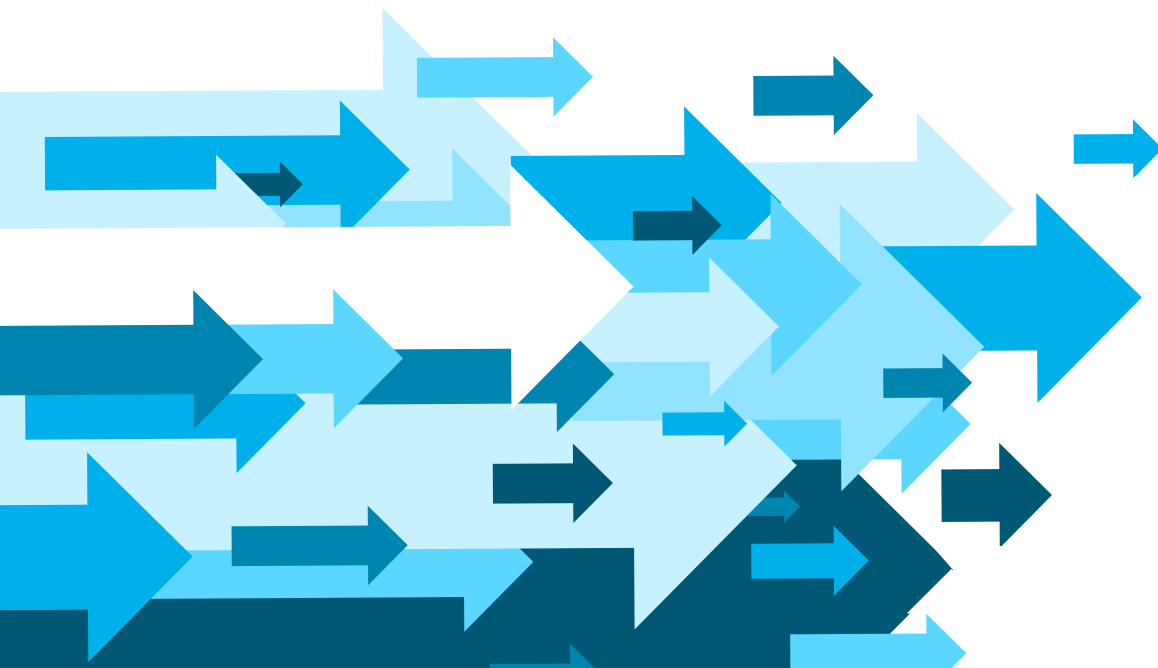

Pogłębiona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Mława

---

NA RZECZ OPRACOWANIA AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA
MŁAWA DO ROKU 2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2035

Zamawiający:

Miasto Mława

ul. Stary Rynek 19, 06-500 Mława

Wykonawca:

Grupa BST Sp. z o.o.

ul. Mieczyków 12, 40-748 Katowice

Spis treści

Miasto Mława	5
Wprowadzenie	7
Metodologia.....	8
Sfera społeczna	9
Struktura demograficzna	9
Ruch ludności	11
Pomoc społeczna	13
Ochrona zdrowia	15
Edukacja, wychowanie i opieka nad dziećmi	17
Aktywność społeczna	20
Kultura, sport i rekreacja	21
Bezpieczeństwo publiczne.....	27
System programów miejskich dla mieszkańców.....	29
Sfera gospodarcza	31
Rynek pracy	31
Przedsiębiorczość	31
Finanse samorządowe	34
Powiązania funkcjonalne	41
Sfera przestrzenna	43
Lokalizacja.....	43
Dostępność komunikacyjna	44
Planowanie przestrzenne i rewitalizacja	48
Mienie komunalne i zasoby mieszkaniowe.....	52
Infrastruktura techniczna	54
Ochrona środowiska	57
Analiza porównawcza.....	60
Analiza zdolności inwestycyjnej	69
Wyniki badania ankietowego	72
Analiza SWOT.....	82
Podsumowanie	84
Sfera społeczna – wnioski	84
Sfera gospodarcza – wnioski	85
Sfera przestrzenna – wnioski	86

Załącznik nr 1 - Wykaz zabytków włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków dla miasta Mława	88
Załącznik nr 2 - Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych dla miasta Mława	92
Spis map.....	94
Spis rysunków	94
Spis tabel.....	94
Spis wykresów.....	96

Miasto Mława

Mława jest gminą miejską, stolicą powiatu mławskiego. Miasto znajduje się w północnej części województwa mazowieckiego, na północy powiatu mławskiego, przy granicy z województwem warmińsko-mazurskim. Mława położona jest na Wzniesieniach Mławskich, nad rzeką Seracz, w odległości ok. 130 km od Warszawy. Powierzchnia miasta wynosi 34,86 km².

Z uwagi na zachowane wartości historyczne i naukowe układ urbanistyczny w mieście Mława, jako istotny przykład rozwoju osadnictwa miejskiego w tej części Mazowsza, został wpisany do rejestru zabytków nieruchomych i znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej. Na terenie Miasta Mława, poza układem urbanistycznym, ochronie konserwatorskiej podlegają także budynki indywidualne poprzez wpis do rejestru zabytków oraz włączenie do ewidencji zabytków wojewódzkiej i gminnej (oraz stanowiska archeologiczne). Wykaz obiektów zabytkowych zlokalizowanych na obszarze Miasta Mława stanowią załączniki nr 7 - Wykaz zabytków włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków dla miasta Mława oraz 8 - Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych dla miasta Mława.

Przez miasto przebiegają jedne z najważniejszych szlaków komunikacyjnych w kraju: magistrala kolejowa E 65 (Gdańsk-Wiedeń) i droga krajowa nr 7 łącząca Gdańsk z Warszawą, a także drogi wojewódzkie nr 544 (Brodnica-Przasnysz) i 563 (Rypin-Mława).

Mława jest prężnie rozwijającym się ośrodkiem przemysłowo-gospodarczym, w którym dominują przedsiębiorstwa branż elektronicznej, spożywczej, budowlanej i usługowej. W mieście zlokalizowane są 2 żłobki (1 żłobek publiczny, 1 żłobek niepubliczny) oraz 1 klub dziecięcy dla dzieci w wieku do lat 3. W Mławie funkcjonuje 8 przedszkoli (w tym 4 publiczne prowadzone przez Miasto Mława, 1 przedszkole publiczne nie prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz 3 przedszkola niepubliczne), 8 szkół podstawowych (6 publicznych i 2 niepubliczne; w 4 z nich zorganizowane są oddziały przedszkolne), 6 publicznych placówek działających w zakresie szkolnictwa ponadpodstawowego (w tym 5 publicznych i 1 niepubliczna). Ponadto na terenie miasta Mława działa Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia oraz filia Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie – Wydział Nauk Technicznych i Społecznych.

Na terenie miasta znajdują się ośrodki kultury i rekreacji, biblioteki, muzea, ośrodek pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego, żłobek publiczny i prywatne instytucje opieki nad dziećmi do lat 3, stowarzyszenia i kluby sportowe działające na rzecz mieszkańców.

Działają w nim również szpital, liczne przychodnie, prywatne gabinety lekarskie i apteki, sąd rejonowy, Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Mławskie Przedsiębiorstwo, Drogowo-

Mostowe, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków Wod-Kan, galerie, wiele banków i agencji ubezpieczeniowych⁴.

Rysunek 1. Miasto Mława – Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Ratusz Miejski

Źródło: dokumentacja fotograficzna Urzędu Miasta Mława

Jednym z najważniejszych wydarzeń w historii Mławy była bitwa pod Mławą (1-4 września 1939 r.). W tym kluczowym starciu kampanii wrześniowej podczas II wojny światowej podczas heroicznej obrony miasta przed wojskami niemieckimi poległo 800 żołnierzy polskich, a od 2000 do 4500 zostało rannych (bilans strat po stronie niemieckiej wyniósł 1500-2000 poległych i ok. 4000 rannych). W miejscu bitwy w Uniszkach Zawadzkich powstało upamiętniające tamte wydarzenia Mauzoleum Żołnierzy Września oraz Pomnik Piechura. Innym tragicznym wydarzeniem II wojny światowej był mord dokonany przez żołnierzy Gestapo na więźniach więzienia mławskiego na wzgórzu Kalkówka. W miejscu kaźni obecnie znajduje się pomnik z napisem „Ojczyzna to ziemia i groby. Narody tracąc pamięć, tracą życie”. Podczas całej II wojny światowej zginęło ok. 11 000 mieszkańców, a miasto zostało zniszczone w 67 procentach⁵.

---

⁴ <https://www.mława.pl/artykul/mlawa-poznaj-miasto>, dostęp: 17.03.2023 r.

⁵ Tamże.

Wprowadzenie

Niniejszy raport stanowi diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Mława i dotyczy procesu opracowania aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035. Zgodnie z zarządzeniem nr 64/2023 Burmistrza Miasta Mława z dnia 30 marca 2023 r., powołano zespół zadaniowy ds. opracowania aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Mława do roku 2025 z perspektywą do roku 2035. Wynikiem prac zespołu zadaniowego będzie opracowanie przez Wykonawcę końcowego projektu Strategii.

Na zlecenie Miasta Mława, diagnoza została opracowana przez firmę Grupa BST Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach w okresie od marca do kwietnia 2023 roku.

Z uwagi na fakt, że proces tworzenia dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym ma umiejscowienie w przepisach⁶, niniejsza diagnoza opracowana została w oparciu o koncepcję badawczą zgodną z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2023, poz. 225 z późn. zm.). Ustawa ta określa zakres i procedurę sporządzania strategii.

Według obowiązujących przepisów, w powstającej strategii rozwoju należy zawrzeć wnioski z przeprowadzonej uprzednio diagnozy. Nieodłącznym elementem prac nad strategią rozwoju jest zatem opracowanie diagnozy stanu obecnego, który stanowi punkt wyjścia do opracowania strategii, gdyż zidentyfikowane problemy oraz potrzeby będą bazą dla określenia celów strategicznych oraz kierunków działań.

---

⁶ Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

Metodologia

Niniejszą diagnozę sporządzano przy wykorzystaniu metody analizy danych zastanych, obejmującą głównie analizy danych statystycznych (np. danych ze statystyki publicznej GUS, danych urzędu i innych jednostek organizacyjnych itp.). Analiza danych statystycznych dała możliwość ukazania dynamiki poszczególnych zjawisk, co jest niezwykle istotnym elementem na etapie diagnozy.

Analiza danych zastanych (z ang. *desk research*) to metoda polegająca na analizie dostępnych danych i dokumentów (m.in. dokumentów projektowych, prawnych, publikacji, danych statystycznych). Stanowi bazę związaną z realizacją dalszych etapów badania. Badanie służyć może ustaleniu faktycznego stanu rzeczy, jak również stworzyć prognozy na przyszłość.

Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2023, poz. 225 ze zm.), strategię rozwoju jednostek samorządu terytorialnego winny być dokumentami silnie uspołecznionymi. Oznacza to, że należy je wypracowywać przy możliwie dużym udziale mieszkańców i innych interesariuszy. Dlatego też w proces diagnozy włączono mieszkańców, wśród których przeprowadzono badanie ilościowe CAPI. Na etapie diagnostycznym zrealizowano **300 ankiet** wśród mieszkańców miasta wylosowanych w gospodarstwach domowych z każdego osiedla (proporcjonalnie do liczby mieszkańców). Dostarczyły one wiedzy o problemach i potrzebach diagnozowanych bezpośrednio przez lokalną społeczność.

Badanie ilościowe CAPI (z ang. *Computer Assisted Personal Interview*) bezpośredni indywidualny wywiad z użyciem urządzeń mobilnych, takich jak np. laptop, palmtop czy tablet. Urządzenia te wspomagają ankietera w zapisywaniu odpowiedzi podczas prowadzenia wywiadu.

Podsumowanie diagnozy stanowiła analiza SWOT oraz wyciągnięcie wniosków, które posłużą jako punkt odniesienia na etapie opracowywania strategii. Na podstawie zgromadzonych danych, dla poszczególnych obszarów poddanych analizie wyznaczono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Analiza SWOT to technika analityczna polegająca na identyfikacji czterech czynników strategicznych – wewnętrznych (słabe i mocne strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia). Wyniki analizy SWOT mogą zostać zaimplementowane w dowolnym kierunku.

Sfera społeczna

Struktura demograficzna

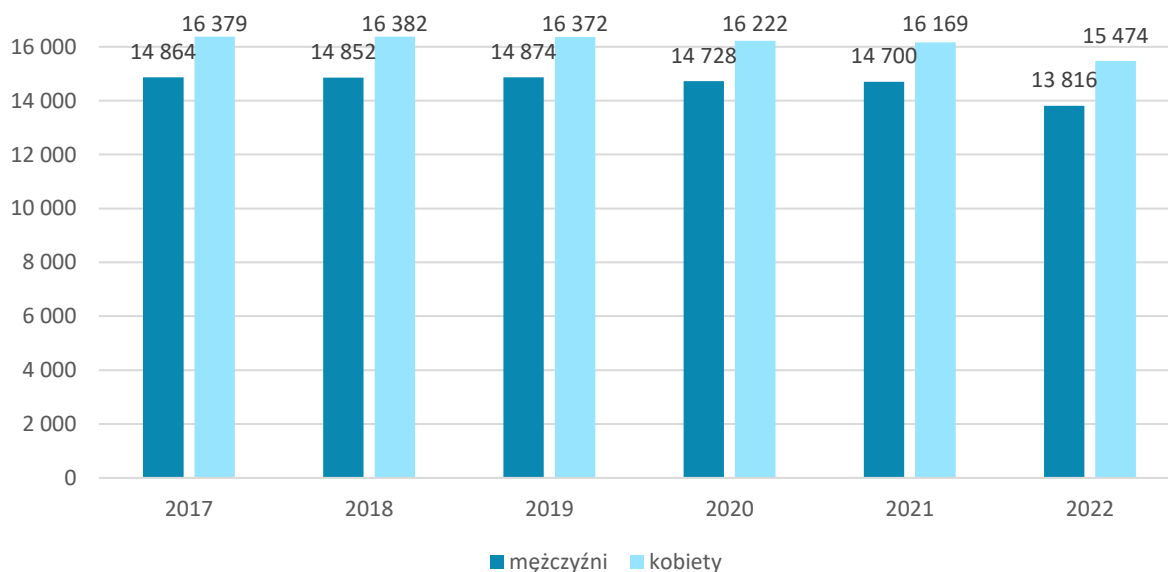
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 roku Miasto Mława zamieszkiwało 29 290 osób, z czego grupa mężczyzn liczyła 13 816 osób (47,2%), a grupa kobiet – 15 474 osób (52,8%). Na przestrzeni analizowanych lat (2017-2022) liczba mieszkańców Mławy zmniejszyła się o 1 953 osoby (o 6,3%), przy czym liczba mężczyzn zmniejszyła się o 1 048 (7,1%), a liczba kobiet – o 905 (5,5%).

Tabela 1. Liczba ludności w Mieście Mława w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mężczyźni	14 864	14 852	14 874	14 728	14 700	13 816
Kobiety	16 379	16 382	16 372	16 222	16 169	15 474
Ogółem	31 243	31 234	31 246	30 950	30 869	29 290

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) oraz danych Urzędu Miasta Mława

Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) Miasta Mława w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) oraz danych Urzędu Miasta Mława

Na przestrzeni lat 2017-2022 w Mieście Mława odnotowano spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym (o 11,2%). W przypadku ludności w wieku poprodukcyjnym nastąpił wzrost (o 3,6%), a liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym pozostała na zbliżonym poziomie w stosunku do roku bazowego (spadek o 0,1%).

W 2022 roku sytuacja demograficzna przedstawiała się następująco:

- udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 19,4%,

- udział ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem wynosił 58,8%,
- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 21,8%.

Strukturę wiekową mieszkańców Mławy przedstawiono w dwóch kolejnych tabelach.

Tabela 2. Ludność Miasta Mława w latach 2017-2022 według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	5 699	5 682	5 726	5 780	5 783	5 696
Ludność w wieku produkcyjnym	19 383	19 216	19 011	18 479	18 267	17 210
Ludność w wieku poprodukcyjnym	6 161	6 336	6 509	6 691	6 819	6 384

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) oraz danych Urzędu Miasta Mława

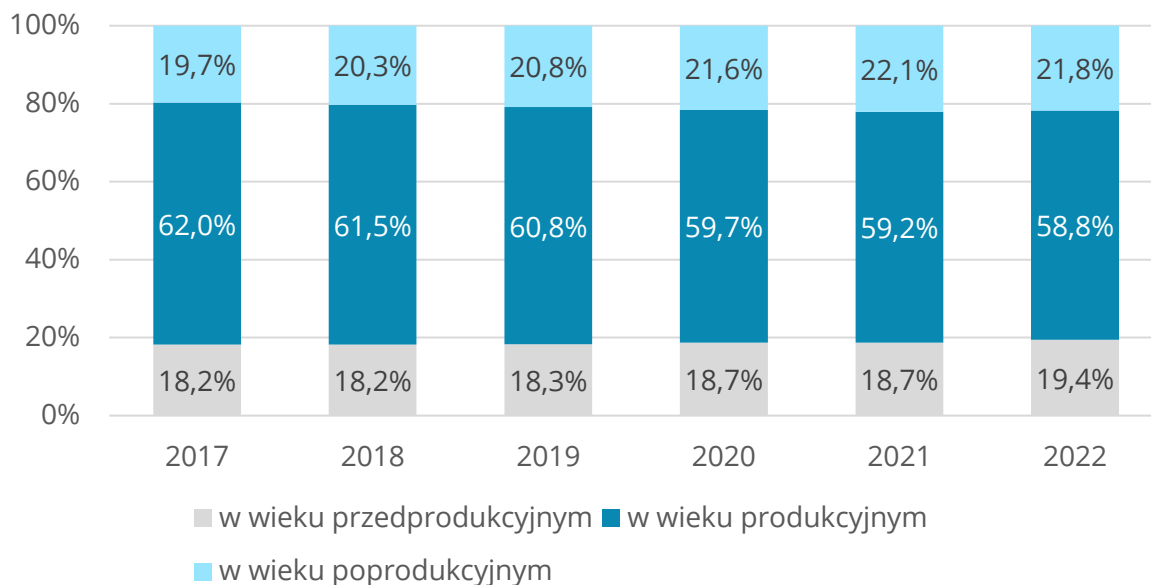
Tabela 3. Struktura wieku mieszkańców Mławy w 2022 roku

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-2	752	404	348
3	284	138	146
4-5	650	312	338
6	321	164	157
7	297	154	143
8-12	1631	822	809
13-15	933	474	459
16-17	567	280	287
18	261	142	119
kobiety 19-60; mężczyźni 19-65	17 210	8 975	8 235
kobiety > 60; mężczyźni > 65	6 384	1 951	4 433
Ogółem	29 290	13 816	15 474

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Mława

Powyższe dane wskazują, że sytuacja demograficzna na terenie Miasta Mława związana z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa, pokrywa się z tendencją ogólnokrajową. Warto jednak zauważyć, że w latach 2017-2022 zarówno w skali miasta, jak również w skali kraju widoczny jest nieznaczny wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 2. Udział poszczególnych grup ekonomicznych mieszkańców Miasta Mława w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) oraz danych Urzędu Miasta Mława

Ruch ludności

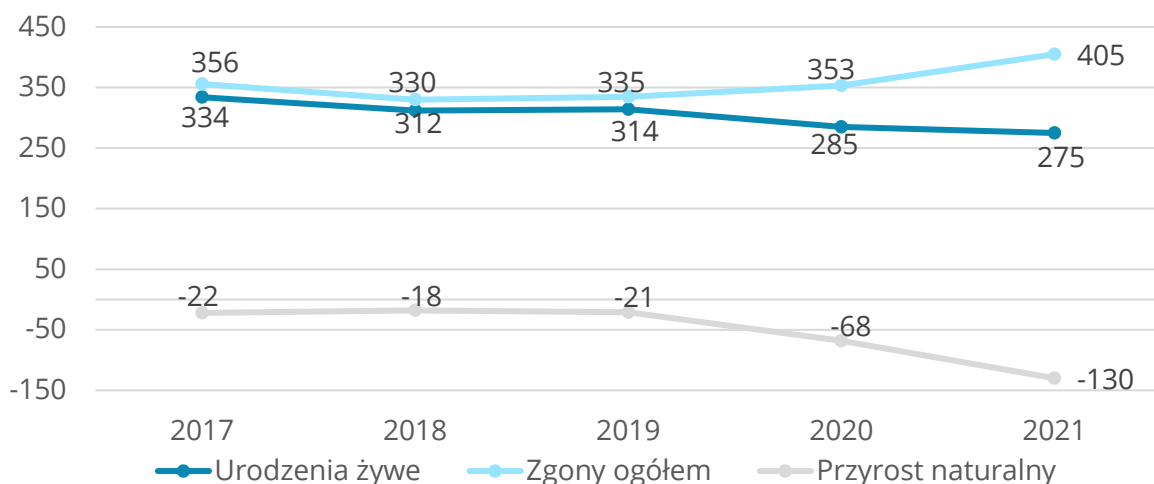
Na przestrzeni lat 2017-2021 na terenie Miasta Mława odnotowywano ujemny przyrost naturalny, co świadczy o większej liczbie zgonów ogółem niż liczbie urodzeń żywych. Szczegółowe dane dotyczące przyrostu naturalnego prezentuje kolejna tabela oraz wykres.

Tabela 4. Urodzenia żywe i zgony ogółem oraz przyrost naturalny w Mieście Mława w latach 2017-2021

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe	Mężczyźni	163	145	156	154	147
	Kobiety	171	167	158	131	128
	Ogółem	334	312	314	285	275
Zgony ogółem	Mężczyźni	187	164	191	182	202
	Kobiety	169	166	144	171	203
	Ogółem	356	330	335	353	405
Przyrost naturalny	Mężczyźni	-24	-19	-35	-28	-55
	Kobiety	2	1	14	-40	-75
	Ogółem	-22	-18	-21	-68	-130

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 3. Przyrost naturalny w Mieście Mława w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

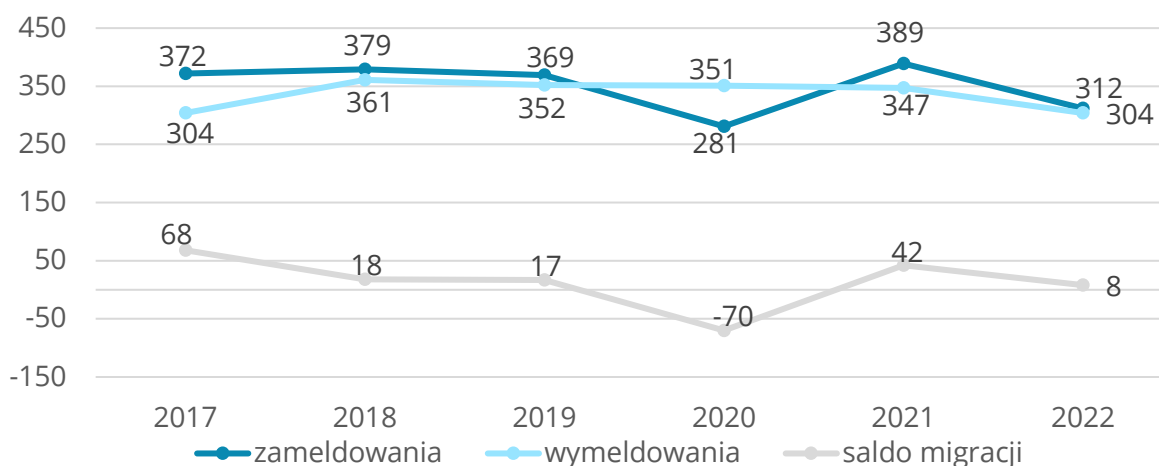
W Mieście Mława w 2022 roku saldo migracji wyniosło 8, co świadczy o mniejszej liczbie osób wymeldowujących się niż meldujących. Na przestrzeni analizowanego okresu (2017-2022) najmniej korzystną wartość tego wskaźnika zanotowano w 2020 roku (-70), zaś najwyższą na koniec 2017 roku (68).

Tabela 5. Migracje na pobyt stały w Mieście Mława w latach 2017-2022

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zameldowania	Mężczyźni	184	179	174	125	176	139
	Kobiety	188	200	195	156	213	173
	Ogółem	372	379	369	281	389	312
Wymeldowania	Mężczyźni	136	165	142	173	158	146
	Kobiety	168	196	210	178	189	158
	Ogółem	304	361	352	351	347	304
Saldo migracji	Mężczyźni	48	14	32	-48	18	-7
	Kobiety	20	4	-15	-22	24	15
	Ogółem	68	18	17	-70	42	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 4. Migracje na pobyt stały w Mieście Mława w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Pomoc społeczna

Usługami z zakresu pomocy społecznej w Mieście Mława zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie. Na przestrzeni lat 2017-2022 liczba osób objętych pomocą społeczną uległa zmniejszeniu (o 250 osób). Znacznie spadła również liczba osób długotrwale korzystających ze wsparcia (o 306 osób). Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 6. Liczba osób objętych pomocą społeczną oraz długotrwale korzystających ze wsparcia w latach 2017-2022

Rok	Liczba osób objętych pomocą społeczną	Liczba osób długotrwale korzystających ze wsparcia
2017	783	601
2018	656	529
2019	606	441
2020	524	336
2021	499	326
2022	533	295

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mławie

W 2022 roku największą liczbę świadczeń przyznano ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę (238 rodzin), ubóstwo (202 rodziny) oraz niepełnosprawność (185 rodzin). Jest to tendencja niezmienna od kilku lat.

Tabela 7. Powody przyznawania świadczeń społecznych w 2022 roku

Powód	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	202	444
Sieroctwo	0	0

Powód	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezdomność	24	24
Potrzeba ochrony macierzyństwa	47	251
w tym: wielodzietność	35	199
Bezrobocie	137	406
Niepełnosprawność	185	283
Długotrwała lub ciężka choroba	238	417
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	85	360
w tym: rodziny niepełne	41	170
rodziny wielodzietne	32	182
Przemoc w rodzinie	111	311
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	42	61
Narkomania	3	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	14
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
Zdarzenie losowe	3	10
Sytuacja kryzysowa	52	162
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mławie

W 2022 roku najwięcej osób zostało objętych wsparciem w postaci posiłku (227) oraz zasiłku celowego/specjalnego zasiłku celowego (135).

Tabela 8. Formy udzielonej pomocy – świadczenia z pomocy społecznej w 2022 roku

Forma udzielonej pomocy	Liczba osób	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	93	526 814,00 zł
Zasiłki okresowe	64	160 115,00 zł
Schronienie	17	178 361,00 zł
Posiłek	227	246 730,00 zł
Usługi opiekuńcze	60	406 969,00 zł
Zasiłki celowe z powodu zdarzenia losowego	3	2 300,00 zł
Sprawienie pogrzebu	2	7 872,00 zł
Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe	135	100 666,00 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	7	51 660,00 zł

Forma udzielonej pomocy	Liczba osób	Kwota świadczeń
Wynagrodzenia dla opiekuna	2	8 800,00 zł
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	28	825 028,00 zł
Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne od osób korzystających z zasiłków stałych	69	38 597,00 zł
Przyznawanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	30	4 700,00 zł

Źródło: Raport o stanie Miasta Mława za rok 2022

Ochrona zdrowia

System ochrony zdrowia jest istotnym elementem infrastruktury społecznej, a dostęp do opieki zdrowotnej zależy głównie od liczby podmiotów świadczących usługi zdrowotne. Ochronę zdrowia na terenie Miasta Mława zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mławie (ul. A. Dobrskiej 1, 06-500 Mława) oraz 10 zakładów podstawowej opieki zdrowotnej, które przedstawiono w kolejnej tabeli.

Rysunek 2. Liczba placówek ochrony zdrowia w Mławie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Mławie

Tabela 9. Wykaz zakładów podstawowej opieki zdrowotnej w Mieście Mława

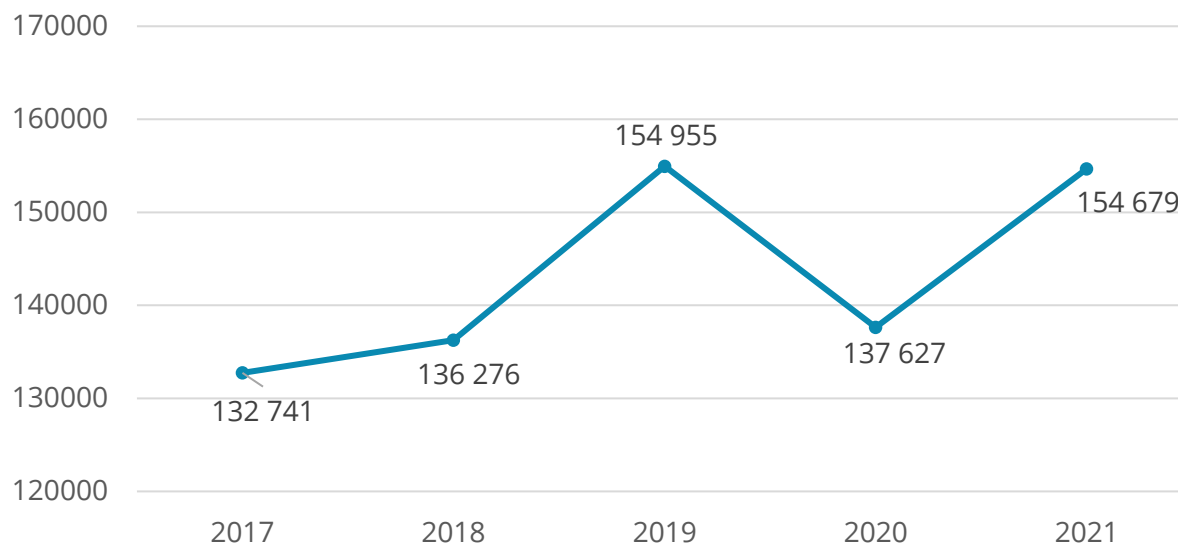
Lp.	Nazwa placówki	Dane teleadresowe
1	Specjalistyczne Centrum Medyczne „Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej”	ul. Żwirki 26, 06-500 Mława
2	Przychodnia Rejonowa przy SP ZOZ	ul. Sądowa 7, 06-500 Mława
3	Przychodnia Rodzinna „PANACEUM”	ul. Reymonta 8, 06-500 Mława
4	NZOZ Poradnia Rodzinna „MEDYK”	ul. Napoleońska 21, 06-500 Mława
5	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PANAKEJA”	ul. Żwirki 26, 06-500 Mława
6	Przychodnia Lekarzy specjalistów OMEGA	ul. Płocka 43, 06-500 Mława

Lp.	Nazwa placówki	Dane teleadresowe
7	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Grupowa Praktyka Lekarska”	ul. Płocka 43, 06-500 Mława
8	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Stacja Opieki - Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego „CARITAS”	ul. Mariacka 18, 06-500 Mława
9	NZOZ „PULS”	ul. Reymonta 8, 06-500 Mława
10	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Maria Rząca	ul. Reymonta 8, 06-500 Mława

Źródło: dane Starostwa Powiatowego w Mławie

W 2021 roku w Mieście Mława w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono ponad 154 tys. porad. W porównaniu z rokiem bazowym (2017 r.), liczba porad wzrosła o 16,5% (z poziomu ponad 132 tys.). Spadek liczby udzielonych porad w 2020 roku może być spowodowany sytuacją związaną z pandemią COVID-19.

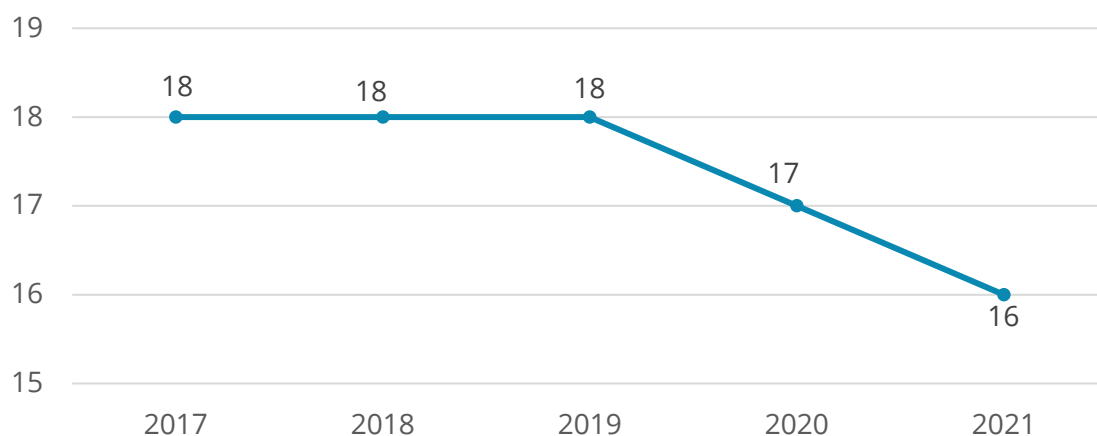
Wykres 5. Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Mieście Mława w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Po 2019 roku w Mławie liczba ogólnodostępnych aptek uległa zmniejszeniu. W 2021 roku w mieście funkcjonowało 16 takich placówek, tj. o jedną mniej niż w 2020 roku i jednocześnie o dwie mniej aniżeli w 2019 roku.

Wykres 6. Liczba aptek ogólnodostępnych w Mieście Mława w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Edukacja, wychowanie i opieka nad dziećmi

Na terenie Mławy w 2022 roku funkcjonowały 3 placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym 2 żłobki (1 publiczny) i 1 klub dziecięcy. W poniższej tabeli zawarto wykaz placówek opieki nad dziećmi.

Tabela 10. Wykaz placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Mławie w 2022 roku

Lp.	Nazwa jednostki i adres
1	Klub dziecięcy Mały Miś, ul. Brzasku 2 (liczba miejsc: 10)
2	Miejski Żłobek w Mławie, ul. Zygmunta Krasińskiego 7 (liczba miejsc: 30)
3	Żłobek Niepubliczny Bajkowy Dworek, ul. Tadeusza Kościuszki 26 (liczba miejsc: 85)

Źródło: Portal Informacyjno-Usługowy Emp@tia

System edukacji na terenie Miasta Mława tworzy 10 placówek oświatowych publicznych: 6 szkół podstawowych, 4 przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Mława. Trzy z nich tworzą zespoły placówek oświatowych.

Tabela 11. Publiczne przedszkola i szkoły podstawowe w Mieście Mława

Lp.	Nazwa jednostki i adres
1	Zespół Placówek Oświatowych Nr 1 w Mławie w skład, którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Hugona Kołłątaja w Mławie, ul. Warszawska 52 Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mławie, ul. Warszawska 52
2	Zespół Placówek Oświatowych Nr 2 w Mławie w skład, którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Haliny Rudnickiej w Mławie, ul. Graniczna 39 Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Mławie ul. Graniczna 39
3	Zespół Placówek Oświatowych Nr 3 w Mławie w skład, którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Zuzanny Morawskiej w Mławie, ul. Ordona 14 Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 3 im. Jana Brzechwy w Mławie, ul. Hoża 6

Lp.	Nazwa jednostki i adres
	Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Ewy Szelburg - Zarembiny w Mławie , ul. Z. Krasińskiego 7
4	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Mławie , ul. Sportowa 1
5	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Józefa Ostaszewskiego w Mławie , ul. Pogorzelskiego 4
6	Szkoła Podstawowa Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kornela Makuszyńskiego w Mławie , ul. Żołnierzy 80 P.P. 5

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

W roku szkolnym 2022/2023 w 3 szkołach podstawowych zorganizowano oddziały przedszkolne dla dzieci 6 letnich, które funkcjonowały w: Szkole Podstawowej Nr 2 im. Mikołaja Kopernika, Szkole Podstawowej Nr 3 im. dra Józefa Ostaszewskiego i Szkole Podstawowej Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kornela Makuszyńskiego. W sześciu jednostkach oświatowych funkcjonowały oddziały integracyjne tj.: Szkole Podstawowej Nr 2 im. Mikołaja Kopernika, Szkole Podstawowej Nr 3 im. dra Józefa Ostaszewskiego, Szkole Podstawowej Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kornela Makuszyńskiego, Zespole Placówek Oświatowych Nr 1, Zespole Placówek Oświatowych Nr 2, Zespole Placówek Oświatowych Nr 3. W dwóch placówkach, tj. w Szkole Podstawowej Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kornela Makuszyńskiego i Szkole Podstawowej Nr 7 im. Zuzanny Morawskiej funkcjonowały oddziały sportowe, w których uczniowie korzystali z dodatkowych zajęć WF.

W roku szkolnym 2022/2023 w pięciu szkołach podstawowych powstało 14 oddziałów przygotowawczych dla uczniów przybywających z zagranicy, podlegających obowiązkowi szkolnemu, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki oraz wymagają dostosowania procesu kształcenia do ich potrzeb edukacyjnych, a także dostosowania formy organizacyjnej wspomagającej efektywność ich kształcenia. Oddziały przygotowawcze powstały w: Szkole Podstawowej Nr 2 im. Mikołaja Kopernika, Szkole Podstawowej Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kornela Makuszyńskiego, Zespole Placówek Oświatowych Nr 1, Zespole Placówek Oświatowych Nr 2 i Zespole Placówek Oświatowych Nr 3. System edukacji publicznych przedszkoli i szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Mława wspomagają przedszkola i szkoły podstawowe prowadzone przez inne ograny prowadzące, niebędące jednostką samorządu terytorialnego, w tym 2 niepubliczne szkoły podstawowe, 3 niepubliczne przedszkola i 1 publiczne przedszkole prowadzone przez parafię.

W roku szkolnym 2022/2023 do administrowanych przez miasto placówek oświatowych uczęszczało łącznie 4 100 uczniów, z czego 1 202 do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz 2 898 do szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Mława. Do placówek prowadzonych przez inne podmioty uczęszczało łącznie 528 uczniów, z czego 264 do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz 264 do szkół podstawowych.

W Mieście Mława funkcjonuje 6 publicznych placówek działających w zakresie szkolnictwa ponadpodstawowego, w tym: Zespół Szkół Nr 1 w Mławie, Zespół Szkół Nr 2 w Mławie, Zespół Szkół Nr 3 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Mławie, Zespół Szkół Nr 4 im. Obrońców Mławy z Września 1939 r., I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Mławie oraz Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Mławie.

Tabela 12. Szkoły średnie w Mieście Mława

Lp.	Nazwa jednostki i adres
1	Zespół Szkół Nr 1 w Mławie, w skład którego wchodzi: Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 1 im. Jerzego Ciesielskiego w Mławie, ul. Zuzanny Morawskiej 29 Technikum Nr 1 im. Jerzego Ciesielskiego w Mławie, ul. Zuzanny Morawskiej 29
2	Zespół Szkół Nr 2 w Mławie, w skład którego wchodzi: Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Mławie, ul. Zuzanny Morawskiej 29b Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 2 im. Antoniny Mrozowskiej w Mławie, ul. Zuzanny Morawskiej 29b Technikum Nr 2 im. Antoniny Mrozowskiej w Mławie, ul. Zuzanny Morawskiej 29b
3	Zespół Szkół Nr 3 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Mławie, w skład którego wchodzi: III Liceum Ogólnokształcące w Mławie, ul. Aleja Józefa Piłsudskiego 33 Technikum Nr 3 w Mławie, ul. Aleja Józefa Piłsudskiego 33 Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 3 w Mławie, ul. Aleja Józefa Piłsudskiego 33 Branżowa Szkoła II Stopnia w Mławie, ul. Aleja Józefa Piłsudskiego 33
4	Zespół Szkół Nr 4 im. Obrońców Mławy z Września 1939 r. w Mławie, w skład którego wchodzi: II Liceum Ogólnokształcące w Mławie, ul. Warszawska 44 Technikum Nr 4 w Mławie, ul. Warszawska 44
5	I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Mławie, ul. Stanisława Wyspiańskiego 1
6	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Mławie, ul. Juliusza Słowackiego 16

Źródło: Rejestr szkół i placówek oświatowych

W Mławie funkcjonuje ponadto Państwowa Szkoła Muzyczna I i II Stopnia im. Andrzeja Krzanowskiego w Mławie oraz filia Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie – Wydział Nauk Technicznych i Społecznych. Placówka kształci na kierunkach: elektronika i telekomunikacja, bezpieczeństwo wewnętrzne i logistyka.

Aktywność społeczna

W 2020 roku frekwencja w wyborach prezydenckich w całej Polsce wyniosła 68,18%. W przypadku tych wyborów w Mieście Mława odnotowano nieznacznie niższą frekwencję (67,43%). Liczba kart ważnych wyniosła 15 759, natomiast liczba osób uprawnionych do głosowania 23 371. W czterech okręgach wyborczych frekwencja wyniosła ponad 70%. Najniższa frekwencja w jednym z okręgów wyborczych wyniosła 34,78% z osób uprawnionych do głosowania.

Tabela 13. Frekwencja wyborcza w Mieście Mława (Wybory Prezydenckie 2020 rok)

Numer obwodu	Liczba uprawnionych	Liczba kart ważnych	Liczba kart ważnych * 100 / Liczba uprawnionych
1	1 638	1 055	64,41%
2	1 417	959	67,68%
3	1 208	773	63,99%
4	1 962	1 399	71,30%
5	1 995	1 436	71,98%
6	1 789	1 249	69,82%
7	1 680	1 072	63,81%
8	1 875	1 245	66,40%
9	1 715	1 203	70,15%
10	1 659	1 128	67,99%
11	1 344	883	65,70%
12	1 689	1 230	72,82%
13	1 674	1 048	62,60%
14	1 634	1 047	64,08%
15	92	32	34,78%
Ogółem	23 371	15 759	67,43%

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej

W latach 2017-2022 liczba spółdzielni, fundacji i stowarzyszeń, działających na terenie Mławy nieznacznie się zmieniła. Najliczniejszą grupę w całym analizowanym okresie stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (103 podmioty w 2022 roku).

Tabela 14. Liczba organizacji pozarządowych w Mieście Mława w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spółdzielnie	16	14	14	14	13	13
Fundacje	3	3	4	4	7	7
Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	82	81	89	94	97	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Kultura, sport i rekreacja

Kultura

Mława może pochwalić się bogatą ofertą wydarzeń kulturalnych. Z początkiem każdego roku organizowany jest Koncert Noworoczny. W lipcu odbywają się Dni Mławy, podczas których świętowana jest rocznica nadania jej praw miejskich (13 lipca 1429 r.). Wydarzeniami towarzyszącymi są Jarmark Wojciechowy i Mławskie Targi Przemysłowe. Pod koniec sierpnia obchodzona jest rocznica wybuchu II wojny światowej i Bitwy pod Mławą. Jesienią mieszkańcy miasta mają okazję posłuchać jazzu podczas Victor Young Jazz Festivalu Mława, a miłośnicy rocka mogą wziąć udział w Ogólnopolskim Festiwalu Muzyki Młodzieżowej Rockowania. Rok kończy się miejskimi mikołajkami⁷.

W roku 2021 działalność w zakresie upowszechniania kultury na terenie Miasta Mława prowadził Urząd Miasta Mława oraz poniższe miejskie jednostki organizacyjne i samorządowe instytucje kultury:

- **Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie, w tym Sala Papieska i sala wystaw czasowych**

Miejskie Muzeum Regionalne zostało oficjalnie otwarte 8 grudnia 1929 roku. Jego misją jest popularyzowanie wiedzy historycznej o Zawkrzu (ziemi za Wkrą), dzięki umożliwieniu odbiorcy kontaktu z gromadzonymi dobrami dziedzictwa narodowego. Muzeum prowadzi działalność edukacyjną i wydawniczą z zakresu historii, archeologii, numizmatyki, sztuki i przyrody, jak również organizuje wystawy czasowe, koncerty i wydarzenia.

Najważniejsze wydarzenia zorganizowane przez MZZ w 2021 roku⁸:

- Wernisaż zmodernizowanej wystawy „Archeologia Ziemi Zawkrzeńskiej”
- Wernisaż wystawy czasowej Superbohaterowie - w 140-lecie powstania OSP w Mławie;
- Wystawy plenerowe (Katyń w 81 rocznicę zbrodni kateńskiej; Skarby Muzeum; Superbohaterowie-140 lat powstania Ochotniczej Straży Pożarnej w Mławie; Victor Young- wystawa towarzysząca III edycji Victor Young Jazz Festival);
- Instalacja Wojna i Pamięć w 82 rocznicę Bitwy pod Mławą;
- Europejskie Dni Archeologii – warsztaty archeologiczne przeprowadzone w Szkole Podstawowej nr 7 (klasy trzecie); plenerowe warsztaty archeologiczne;
- „Zawkrzeńskie Smaki” – warsztaty i inscenizacja w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa we współpracy z Grupą Rekonstrukcji Historycznej Ludności Cywilnej Mława;
- Wakacje w Muzeum – warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży;

---

⁷ <https://www.mlawa.pl/artukul/mlawa-poznaj-miasto>; dostęp: 31.03.2023 r.

⁸ Raport o stanie Miasta Mława za rok 2021, s. 55-56.

- II ogólnopolskie seminarium dla nauczycieli „Wojna-Pamięć -Dialog”;
- Warsztaty bożonarodzeniowe „Tradycyjne ozdoby choinkowe” prowadzone we wszystkich szkołach podstawowych Miasta Mława;
- Konferencja „Nekropola sprzed 2 tysięcy lat w Dąbku k. Mławy.” Wyniki badań archeologicznych i ich interpretacja zorganizowana we współpracy z dr Anną Mistewicz Muzeum Narodowe w Warszawie;
- Wydarzenia online (Warsztaty edukacyjne „Tradycyjna palma wielkanocna”; Wieczór autorski Jarosława Trzeźniewskiego-Kwietnia i promocja tomiku poezji „W piwnicy Mozarta”).

▪ **Miejski Dom Kultury w Mławie, w tym kino „Kosmos” i Galeria „Foyer”**

Pracownicy Miejskiego Domu Kultury w Mławie starają się animować, inspirować i wspierać społeczną aktywność na terenie miasta i okolic. Sukcesem placówki jest stała praca różnorodnych zespołów, kół i sekcji zainteresowań. W MDK działają dziecięce i młodzieżowe zespoły teatralne, wokalnie-muzyczne, taneczne, plastyczne, a w sali kina odbywają się seanse filmowe, przeglądy i festiwale, spektakle teatralne, wieczory poetycko-muzyczne, koncerty oraz okolicznościowe imprezy miejskie. Ponadto placówka organizuje festyny i imprezy plenerowe, w tym również na scenie w parku miejskim.

Najważniejsze wydarzenia zorganizowane przez MDK w 2021 roku⁹:

- Ferie Zimowe – zajęcia online z powodu pandemii;
- Cykl filmów o pasjach – realizowany przez MDK w Mławie pod nazwą „Nasi kolekcjonerzy”;
- Comiesięczne spotkania z muzyką przygotowane przez Filharmonie Narodową;
- Złot foodtrucków w parku miejskim;
- Sobotnie zabawy taneczne w parku miejskim od czerwca do sierpnia;
- Niedzielne koncerty w parku miejskim od czerwca do sierpnia;
- Dni Mławy: zlot foodtrucków, Jarmark Wojciechowy, pokaz samochodów tuningowanych i odrestaurowanych, pokaz zabytkowych i współczesnych samochodów strażackich, wystawa odrestaurowanych motocykli;
- Mławianin Roku 2020;
- Holi Festiwal – święto kolorów;
- Wólczańska Biesiada;
- Koncert Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego oraz projekcja filmu pt. „Twierdza Mława”;
- VICTOR YOUNG JAZZ FESTIVAL 2021;
- Mławski Bal Seniora;
- XVIII Ogólnopolski Festiwal Muzyki Młodzieżowej ROCKOWANIA;

---

⁹ Tamże, s. 50-51.

– Mikołajki Miejskie.

▪ **Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Prusa w Mławie wraz z filią w budynku Szkoły Podstawowej nr 4**

Miejska Biblioteka Publiczna w Mławie działa od 1946 roku. Głównymi jej odbiorcami są uczniowie i studenci oraz emeryci i renciści. Czytelnicy mają do dyspozycji ponad 100 tys. woluminów, kartotekę regionalną z wycinkami artykułów prasowych, materiały audiowizualne. Ponadto w placówce organizowane są liczne wystawy, spotkania, konkursy, lekcje biblioteczne itp.

Najważniejsze wydarzenia zorganizowane w Miejskiej Bibliotece Publicznej w 2021 roku¹⁰:

- Noc bibliotek;
- Narodowe Czytanie;
- Tydzień Bibliotek;
- Akcja Żonkil;
- Książka na Jana;
- Spotkanie z okazji Światowego dnia poezji;
- Piknik „Połączyć dwa światy”;
- Teatrzyk kukiełkowy „Legenda o Mławie” „Czerwony kapturek”;
- Ferie w bibliotece;
- Wakacje w bibliotece;
- Imprezy on-line, w tym m.in. „Miłości pokolenia Kolumbów”, „Kobiety – artystki rodem z Mławy” „Prezentacja postaci Ali Gołomb- Grinberg”;
- Konkursy z bajek Walta Disneya w czasie ferii (on-line);
- Teatrzyk Kamishibai przez cztery pory roku;
- Konkursy błyskawiczne z okazji Dnia Dziecka;
- Książka dla przedszkolaka – uroczyste wręczanie książek dzieciom kończącym edukację przedszkolną.
- Warsztaty plastyczne pt. „Obrazy suszonymi kwiatami malowane”;
- „Przyjaciel książek” – nagrody dla najaktywniejszych czytelników ubiegłego roku;
- Teatrzyk kukiełkowy „Czerwony Kapturek” z okazji Światowego Dnia Postaci z Bajek;
- „Wakacje z Maxem” – projekt MOPS w Mławie;
- „Mława – moje miasto” – projekt MOPS w Mławie;
- „Mała książka – wielki człowiek” – projekt Instytutu Książki w Krakowie.

---

¹⁰ Tamże, s. 54.

Sport

Działania z zakresu sportu i rekreacji w Mławie realizuje Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie. Kolejna tabela przedstawia wykaz obiektów sportowych należących do MOSiR w Mławie.

Tabela 15. Obiekty sportowe MOSiR w Mławie

Lp.	Nazwa obiektu	Ilość
1	Boiska piłkarskie naturalne (pełnowymiarowe)	2
2	Boisko piłkarskie pełnowymiarowe ze sztuczną nawierzchnią	1
3	Boiska Orlik	2
4	Siłownie zewnętrzne	2
5	Plac zabaw	2
6	Budynek - Siłownia/fitness	1
7	Kryta pływalnia + zaplecze odnowy biologicznej	1
8	Korty tenisowe	2
9	Sala do tenisa stołowego	1
10	Sala konferencyjna	1
11	Plac STREET WORKOUT	1
12	Salka ćwiczeń	1

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mławie

Do najważniejszych wydarzeń w 2021 roku, organizowanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie należały:

- Dan-Bud Amatorska Liga Orlika (13 imprez);
- Dan-Bud Amatorska Liga Futsalu (4 imprezy);
- Fitness na Orliku;
- Walentynkowy Spacer po Mławie;
- Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Dyrektora MOSiR;
- Bieg uliczny im. Ojca Bernarda Kryszkiewicza (466 uczestników);
- Mławskie święto rowerów (340 uczestników);
- Nauka Pływania (201 uczestników);
- Streetball Mława 2021 3x3 Night vol II;
- Zawody pływackie;
- Mławskie Święto Biegania;
- XXX Bieg Niepodległości.

Turystyka

Mława oferuje przyjeźdźnym i mieszkańcom wiele atrakcji turystycznych oraz miejsc, które warto zobaczyć. Są nimi m.in. wyjątkowe kamienice secesyjne, Pałac Ślubów, Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej, Ratusz Miejski i ukryte w nim tryptyki "Drzwi do Mławy".

Miasto zapewnia także atrakcje dla osób, które preferują aktywnie spędzać czas:

▪ **drogi dla rowerów**

Amatorzy jednośladów mogą korzystać z dróg dla rowerów. Na koniec 2022 roku ich długość wynosiła 9,284 km. Drogi dla rowerów znajdują się wzdłuż ulic: Działdowskiej, Aleja Marszałkowska, Górnej, Szpitalnej, Kopernika, Piłsudskiego, Napoleońskiej, Padlewskiego i Aleja św. Wojciecha, jak również na każdym z trzech wiaduktów na terenie miasta.

▪ **Zalew Ruda**

Zalew Ruda zbudowano jako zbiornik retencyjny, przeznaczony do magazynowania wody rzeki Mławki dla potrzeb nawadniania użytków rolnych w dolinie rzeki poniżej zbiornika. Nigdy jednak nie spełniał tej roli, za to szybko stał się miejscem letniego wypoczynku i rajem dla wędkarzy. Na terenie zalewu znajduje się strzeżone kąpielisko, plaża, plac zabaw dla dzieci oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego. Warto jednak nadmienić, że w momencie opracowywania diagnozy Zalew Ruda był nieczynny, gdyż w ramach jego rewitalizacji przebudowana ma zostać zapora, naprawione wały oraz odmulone dno.

▪ **Mławski Szlak Turystyczny**

Mławski Szlak Turystyczny wytyczony został przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze i dedykowany jest głównie turystyce pieszej i rowerowej. Szlak przebiega przez tereny Mławy, gmin Iłowo-Osada, Lipowiec Kościelny, Szydłowo i Wieczfnia Kościelna oraz Nadleśnictwa Dwukoły. Wzdłuż jego trasy znajdują się oryginalne fortyfikacje (w tym schrony bojowe i transeje) z okresu II wojny światowej, zabytki architektoniczne (np. kościół pw. Świętej Trójcy, ratusz, budynek muzeum i biblioteki publicznej w Mławie), miejsca pamięci (np. kopiec Powstańców Styczniowych w Mławie, cmentarz niemiecki w Mławce, pomnik piechura w Uniszkach Zawadzkich), obiekty rekreacyjne (np. zalew Ruda) i ostoje przyrody (np. rezerwat Dębowa Góra w Dwukołach). Nawierzchnie szlaku są zróżnicowane – są to jezdnie asfaltowe, drogi szutrowe oraz polne ścieżki. Wzdłuż szlaku wyznaczone zostały miejsca na odpoczynek.

W poniższej tabeli przedstawiono zabytki wpisane do rejestru zabytków, za sprawą których Mława jest miastem wartym odwiedzenia.

Tabela 16. Zabytki wpisane do rejestru zabytków w Mieście Mława (stan na dzień: 30 listopada 2022 r.)

Lp.	Obiekt	Nr rejestru zabytków, data wpisu
1	Układ urbanistyczny	A – 1111 z dn.09.11.2012
2	Kościół farny św. Trójcy i najbliższe otoczenie w promieniu 50 m	A – 138 z dn. 09.04.1962
3	Kościół filialny św. Wawrzyńca i najbliższe otoczenie w promieniu 50 m	A – 139 z dn. 09.04.1962

Lp.	Obiekt	Nr rejestru zabytków, data wpisu
4	Ratusz	A – 140 z dn. 09.04.1962
5	Zespół Banku, ul. Lelewela 6: budynek bankowo-mieszkalny, garaż, ogród	A – 276 z dn. 11.03.1994
6	Zespół budowlany, ul. Reymonta 1: budynek d. urzędu finansowego, bud. pomocn. (d. portiernia), mur. ogrodzenie, brama i furtka	A – 760 z dn.15.10.2007
7	Budynek d. więzienia wraz z działką, ul. Narutowicza 3	A – 282 z dn. 03.06.1994
8	Budynek d. szkoły z ogrodzeniem od strony wsch., ul. Sienkiewicza 4	A – 446 z dn.11.07.2005
9	Budynek d. przychodni kolejowej, ul. Rynkowa 3	A – 905 z dn.02.03.2010
10	Dom, ul. 1 Maja 7	A – 267 z dn. 18.02.1993
11	Dom mieszkalny, ul.18 Stycznia 3 (mur.,ok.1900)	A – 1345 z dn.15.09.2016
12	Budynek Państwowego Domu Towarowego, ul. Bolesława Chrobrego7, mur., 1958-1963	A – 1456 z dn.10.08.2018
13	Dom, ul. Długa 7	A – 317 z dn. 30.06.1997
14	Dom dróżnika wraz z działką nr 1576/69, ul. Dworcowa 1 (4 ćw. XIX w)	A – 1316 z dn.25.11.2015
15	Dom, ul. Dworcowa 6 (ustalona strefa otoczenia w granicach działki 1576/15)	A – 998 z dn.26.11.2010
16	Budynek mieszkalny, ul. Kościuszki 2 (mur., przed 1914) w granicach fundamentowania	A – 1575 z dn. 8.11.2019
17	Budynek, ul. Reymonta 2	A – 306 z dn. 18.02.1996
18	Dom, ul. Stary Rynek 5	A – 266 z dn. 18.02.1993
19	Kamienica secesyjna, ul. Stary Rynek 6	A – 163 z dn. 15.03.1975
20	Dom, ul. Stary Rynek 16	A – 995 z dn.23.11.2010
21	Dom mieszkalny, ul. Warszawska 51 (ustalona strefa otoczenia w granicach działki 4374/4)	A – 1205 z dn.02.09.2013
22	Dom, ul. Żeromskiego 4	A – 162 z dn. 15.03.1975
23	Dom, ul. Żeromskiego 5 wraz z pozost. stałego wyposażenia	A – 285 z dn. 09.12.1994
24	Dom, ul. Żwirki 11	A – 161 z dn. 15.03.1975
25	Dom, ul. Żwirki 34 wraz z działką i ogrodzeniem	A – 275 z dn. 29.12.1993
26	D. Spichlerz „Lelewelówka”, ul. Warszawska 44, otoczenie w promieniu 50 m	A – 86 z dn. 18.11.1959
27	Hala targowa, ul. Żwirki 22	A – 258 z dn. 18.02.1992
28	Budynek lokomotywowni, ul. Bracka 9A, mur., 1915-1935 (wpis z gruntem w granicach fundamentowania)	A – 1466 z dn.22.01.2019
29	Polski schron bojowy (na działce 290) wraz z otoczeniem (działki nr 290,291)	A – 1523 z dn.26.08.2019

Lp.	Obiekt	Nr rejestru zabytków, data wpisu
30	Polski schron bojowy (na działce 560/3) i reliktory umocnień ziemnych (na działkach 561, 562, 560/3) wraz z otoczeniem (na fragm. działek 559, 561, 562)	A – 1485 z dn.19.03.2019
31	Polski schron bojowy (na działce 631, 633/2) wraz z otoczeniem (w granicach dz.nr 631, 633/2, 633/1, 571, 570 obręb 0012 Mława Piekiełko	A – 1497 z dn.19.03.2019
32	Polski schron bojowy i reliktory umocnień ziemnych wraz z otoczeniem (na fragm. działek 295, 296)	A – 1533 z dn.3.10.2019
33	Cmentarz żydowski	A – 283 z dn. 03.06.1994
34	Park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego (między ul.: Żeromskiego, Reymonta Sienkiewicza i Wyspiańskiego)	A – 309 z dn. 22.01.1997
35	- dz. nr 1793, 642, 978, 1216 - budynek pierwotnej dyspozytorni wąskotorowej, budynek dyspozytorni ruchu transporterowego, budynek zarządu mławskiej kolei wąskotorowej, budynek warsztatu napraw, maszt syreny ppoż i anteny radiowej, stacja nawęglania (elementy przestrzennego układu komunikacyjnego mławskiej kolei dojazdowej)	A – 273 z dn.25.03.1994

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie - Delegatura w Ciechanowie

W odniesieniu do obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej (rejestr i ewidencja) planowane na terenie Miasta Mława inwestycje zostaną poprzedzone rozpoznaniem zabytku i jego stanu zachowania, uzyskaniem zaleceń konserwatorskich oraz pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (obiekty rejestrowane). W stosunku do ww. obiektów ma zastosowanie ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Miasta Mława prawami z zakresu ochrony porządku publicznego zajmuje się Straż Miejska. W tym zakresie podmiot współpracuje m.in. z Komendą Powiatową Policji i Państwową Strażą Pożarną. W Mławie funkcjonują dwie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP), które finansowo i organizacyjnie wspiera Miasto Mława.

W 2022 roku zdecydowana większość odnotowanych wykroczeń (59,7%) dotyczyła wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Na przestrzeni lat 2018-2022 łączna liczba wykroczeń uległa zmniejszeniu o 2,2%. Szczegółowe dane odnośnie rodzaju wykroczeń ujawnionych przez Straż Miejską w analizowanym okresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 17. Rodzaj wykroczeń ujawnionych przez Straż Miejską w latach 2018-2022

Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń:	1 449	1 612	790	921	1 204
1.1.	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	38	31	50	7	24
1.2.	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	5	4	0	1	0

Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	2018	2019	2020	2021	2022
1.3.	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	58	77	38	36	45
1.4.	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	1 056	1 279	646	796	1 011
1.5.	wykroczenia przeciwko zdrowiu	21	54	2	8	10
1.6.	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	44	39	10	10	17
1.7.	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	227	124	43	60	96
1.8.	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	0	4	1	3	1
2.	Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	120	86	25	44	108
3.	Ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	9	8	1	0	1
4.	Ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	9	133	171	49	327
5.	Ustawie o ochronie zwierząt	7	3	8	0	0
6.	Ustawie o odpadach	26	30	18	19	21
7.	Ustawie prawo o miarach	2	5	1	0	4
8.	Ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt	35	49	39	12	28
Ogółem		1657	1 926	1 053	1 045	1 693

Źródło: Raporty o stanie Miasta Mława za lata 2018-2022

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Mławie wynika, iż w 2022 roku w mieście stwierdzono ogółem 876 przestępstw. W tym okresie stwierdzono także 358 przestępstw zaklasyfikowanych do siedmiu kategorii przestępstw uciążliwych społecznie.

Tabela 18. Liczba przestępstw stwierdzonych oraz przestępstw w 7 kategoriach uciążliwych społecznie w Mieście Mława w 2022 roku

Wyszczególnienie	Liczba przestępstw
Przestępstwa stwierdzone ogółem	876
Przestępstwa z 7 kategorii przestępstw uciążliwych społecznie	358

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie

W 2022 roku w Mławie największy udział wśród przestępstw uciążliwych społecznie miały kradzieże (144 przestępstwa) oraz kradzieże z włamaniem (130 przestępstw). Ponadto w tym okresie w mieście stwierdzono 47 przypadków uszkodzenia rzeczy. Dane dotyczące wszystkich siedmiu analizowanych kategorii przestępstw przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 19. Liczba przestępstw stwierdzonych w siedmiu kategoriach przestępstw uciążliwych społecznie w Mieście Mława w 2022 roku

Kategoria przestępstwa	Liczba przestępstw
Bójka i pobicie	10
Kradzież	144
Kradzież samochodu	7

Kategoria przestępstwa	Liczba przestępstw
Kradzież z włamaniem	130
Rozbój	7
Uszczerbek na zdrowiu	20
Uszkodzenie rzeczy	47

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie

System programów miejskich dla mieszkańców

W mieście funkcjonują programy miejskie Karta Mławiaka oraz Karta Seniora, które mają na celu budowanie dobrego klimatu miejskiej społeczności, poprawę warunków życia mieszkańców miasta oraz zwiększenie dostępu do usług publicznych czy dóbr kultury.

Mławskie firmy mają możliwość włączenia się do Programu Partnerskiego Karty Mławiaka. Partnerem może być każdy podmiot, świadczący usługi na terenie Miasta Mława, który złoży po złożeniu wniosku do Burmistrza Miasta Mława uzyska akceptację. Partnerzy programu oferują posiadaczom Karty Mławiaka zniżki i rabaty. W ramach programu od października 2014 roku dla Mławian dostępna jest możliwość korzystania z komunikacji miejskiej bezpłatnie, a dokumentem uprawniającym do tego jest Karta Mławiaka.

Miasto Mława zawarło Porozumienie o Partnerstwie w ramach Programu Miasto Przyjazne Seniorom i Ogólnopolska Karta Seniora ze stowarzyszeniem MANKO oraz Międzynarodowym Instytutem Rozwoju Społecznego sp. z o.o. Stowarzyszenie MANKO, jako organizator Ogólnopolskiej Karty Seniora, pomaga firmom partnerskim w promowaniu ich marki. Firmy, które są partnerami Programu OKS stają się zatem rozpoznawalne wśród seniorów, a dodatkowo mogą oferować im dowolne rabaty, zniżki oraz oferty specjalne. Dzięki temu seniorzy, mieszkający w Mieście Mława, którzy ukończyli 60 lat mają możliwość skorzystania z możliwości, jakie daje posiadanie Karty Seniora - otrzymywania rabatów u przedsiębiorców, którzy przystąpili do Programu Ogólnopolska Karta Seniora. Są to między innymi¹¹:

- AUDIOFON Sp. z o. o. Sp. k., bezpłatna diagnostyka słuchu i konsultacja audioprotetyczna; bezpłatne dopasowanie aparatów słuchowych ; bezpłatne wypożyczenie aparatów słuchowych na okres testowy; pięcioletnia, bezpłatna opieka audioprotetyczna i przeglądy aparatów słuchowych po zakupie ; 25% zniżki na zakup baterii ; 25% zniżki na zakup filtrów i akcesoriów pielęgnacyjnych,
- Miejski Dom Kultury, seanse 2D oraz 3D w cenie biletu ulgowego,
- Alfamed- przychodnia, 15 % zniżki na rehabilitację,
- Przychodnia Lekarzy Specjalistów OMEGA, 10% na usługi,
- Salon Kosmetyczny „Akademia Urody”, 10% zniżki na zabiegi oferowane w gabinecie,
- Piekarnia Cukiernia Szczepkowsky, 5% zniżki.

¹¹ <https://www.mlawa.pl/arttykul/ogolnopolska-karta-seniora-infomacja-dla-seniorow-oraz-dla-firm>; dostęp: 31.03.2023 r.

Karty Seniora wydawane są od 2018 r.

Tabela 20. Karty Mławiaka i Karty Seniora wydawane w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Karty Mławiaka	1 173	837	691	215	286	455
Karty Seniora	-	1210	190	38	49	77

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

Sfera gospodarcza

Rynek pracy

W latach 2017-2022 największą liczbę bezrobotnych odnotowano w roku bazowym (914 osób), natomiast najmniejszą w 2022 roku (756 osób). W roku 2022 w porównaniu do roku 2021 liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 17 osób (2,2%), a w porównaniu do 2017 roku o 158 osób (17,3%).

Tabela 21. Liczba osób bezrobotnych w Mieście Mława w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mężczyźni	394	326	318	366	363	355
Kobiety	520	462	476	490	410	401
Ogółem	914	788	794	856	773	756

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Stopa bezrobocia w Mieście Mława w 2021 roku (brak danych za 2022 rok) wynosiła 6,0% (6,7% wśród kobiet i 5,3% wśród mężczyzn). Jest to więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa mazowieckiego oraz całej Polski. Należy jednak zauważyć, że stopa bezrobocia w Mławie uległa znacznemu spadkowi w porównaniu do roku bazowego (wówczas wynosiła 9,2%).

Tabela 22. Szacunkowa stopa bezrobocia w Mieście Mława (na tle województwa i kraju) w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	6,6%	5,8%	5,2%	6,3%	5,4%	5,2%
Województwo mazowieckie	5,6%	4,9%	4,4%	5,2%	4,6%	4,2%
Miasto Mława	9,2%	7,3%	6,3%	6,6%	6,0%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych portalu www.polskawliczbach.pl

Przedsiębiorczość

Podmioty gospodarcze

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2022 roku w Mieście Mława zarejestrowanych było 3 600 podmiotów gospodarczych, z czego najwięcej (859) stanowiły przedsiębiorstwa działające w obszarze handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G PKD). Liczne były również grupy przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z budownictwem (sekcja F PKD, 527 podmiotów) oraz działalność profesjonalną, naukową i techniczną (sekcja M PKD, 324 podmiotów).

Porównując dane dot. ogólnej liczby podmiotów gospodarczych, można dostrzec, że w 2022 roku w porównaniu do roku bazowego (2017) nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych – na koniec analizowanego okresu odnotowano o 457 przedsiębiorstw więcej niż w 2017 roku (wzrost o 14,5%).

Tabela 23. Liczba podmiotów gospodarczych w Mieście Mława według sekcji PKD w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	75	76	82	75	72	74
Sekcja B. Górnictwo i wydobywanie	2	1	1	1	1	1
Sekcja C. Przetwórstwo przemysłowe	247	237	233	241	229	232
Sekcja D. Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	5	7	5	6	7
Sekcja E. Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	17	20	18	18	19	18
Sekcja F. Budownictwo	364	388	442	480	510	527
Sekcja G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	869	856	847	853	866	859
Sekcja H. Transport i gospodarka magazynowa	220	238	246	254	267	264
Sekcja I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	60	62	67	76	81	84
Sekcja J. Informacja i komunikacja	51	53	64	73	72	77
Sekcja K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	103	107	104	104	101	100
Sekcja L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	173	178	190	202	222	226
Sekcja M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	267	280	301	307	311	324
Sekcja N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	96	93	92	89	99	109
Sekcja O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12	12	12	12	12	13
Sekcja P. Edukacja	148	143	144	141	148	147
Sekcja Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	153	157	169	175	176	188
Sekcja R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	41	48	59	61	61	64

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja S i T. Pozostała działalność usługowa. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	242	236	236	246	272	281
Ogółem	3 143	3 191	3 315	3 414	3 528	3 600

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

W 2022 roku największą grupę podmiotów gospodarczych w Mieście Mława stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (3 444). Drugą najliczniejszą grupą były firmy liczące od 10 do 49 pracowników (120). W tym samym okresie w mieście funkcjonowały 32 średnie przedsiębiorstwa (od 50 do 249 pracowników) oraz 4 duże przedsiębiorstwa (powyżej 250 pracowników).

Tabela 24. Liczba podmiotów gospodarczych w Mieście Mława według sekcji wielkości zatrudnienia w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Od 0 do 9 pracowników	2 984	3 028	3 153	3 256	3 373	3 444
Od 10 do 49 pracowników	122	127	125	120	119	120
Od 50 do 249 pracowników	33	32	32	32	31	32
Powyżej 250 pracowników	3	3	3	4	3	4
Ogółem	3 143	3 191	3 315	3 414	3 528	3 600

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Otoczenie biznesu

Dzięki nowym przepisom Specjalne Strefy Ekonomiczne oferują pomoc publiczną przedsiębiorcom na terenie całej Polski (również m.in. na terenach będących własnością przedsiębiorstw), a nie jak do tej pory wyłącznie na nieruchomościach objętych granicami strefy. Program Polskiej Strefy Inwestycji daje możliwość uzyskania pomocy i ulg podatkowych dla nowych przedsięwzięć biznesowych. W województwie mazowieckim przedsiębiorcy mogą otrzymać pomoc publiczną w formie zwolnienia od podatku dochodowego – do 40% wartości nowej inwestycji. W przypadku średnich przedsiębiorców przepisy podwyższają maksymalną wysokość pomocy o 10%, a dla małych i mikro o 20%.

Nową inwestycję należy rozumieć jako: inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego przedsiębiorstwa, zwiększenie zdolności produkcyjnej istniejącego przedsiębiorstwa, dywersyfikację produkcji przedsiębiorstwa przez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w przedsiębiorstwie lub zasadniczą zmianę dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego przedsiębiorstwa.

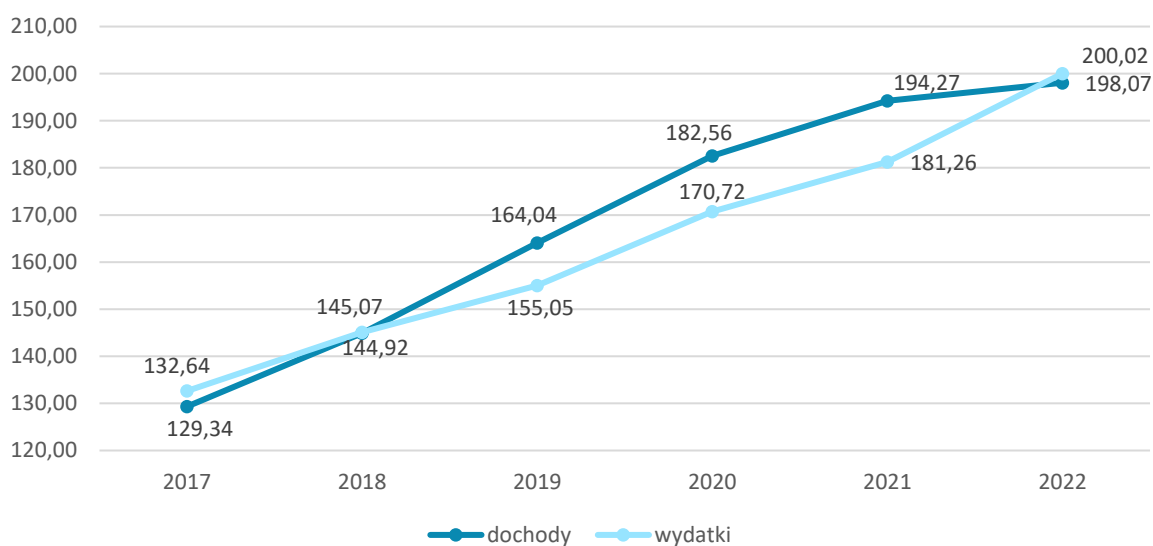
Dla województwa mazowieckiego pomoc przydzielana jest w okresie od 12 lat do 15 lat (jest to okres na wykorzystanie pomocy publicznej). Dla północnej części województwa mazowieckiego właściwym do udzielania ww. pomocy jest Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.

Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna powołała Radę Rozwoju Obszaru Gospodarczego, której celem jest wyznaczanie kierunków rozwoju gospodarczego regionu i poprawa otoczenia biznesu. Rada może również przedstawiać władzom gmin lub powiatów rekomendacje działań, które mogą przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej danej gminy lub powiatu. W skład Rady wchodzi przedstawiciele przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego oraz rad dialogu społecznego. Wiceprzewodniczącym Rady został Burmistrz Miasta Mława Sławomir Kowalewski¹².

Finanse samorządowe

Analizując poziom dochodów i wydatków budżetowych w latach 2017-2022 można zaobserwować ich dynamiczny wzrost. Niewielki deficyt budżetowy odnotowano w latach 2017-2018 oraz na koniec analizowanego okresu. W 2022 roku miasto osiągnęło 198,07 mln zł dochodów, natomiast wartość wydatków wynosiła 200,02 mln zł.

Wykres 7. Dochody i wydatki Miasta Mława w latach 2017-2022 (w mln zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Mława

W 2022 roku wartość dochodów bieżących Miasta Mława wyniosła 186,80 mln zł, a dochody majątkowe osiągnęły łączną wartość 11,27 mln zł. Szczegółowe dane dotyczące dochodów miasta w latach 2017-2022 przedstawia poniższa tabela.

¹² <https://www.mlawa.pl/arttykul/burmistrz-miasta-mlawa-w-zarzadzcie-rady-rozwoju-obszaru-gospodarczego>, dostęp: 21.04.2023

Tabela 25. Dochody Miasta Mława w latach 2017-2022 (w mln zł) – dane szczegółowe

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Dochody ogółem		129,34	144,92	164,04	182,56	194,27	198,07	
Z tego	Dochody bieżące	123,44	131,47	151,08	160,58	187,12	186,80	
	z tego	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	29,03	31,85	37,20	36,06	43,03	41,74
		dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	1,43	3,25	6,24	5,83	11,29	7,61
		z subwencji ogólnej	20,72	22,80	24,08	24,45	31,40	27,44
		z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	36,67	37,40	45,06	53,36	53,61	53,31
		pozostałe dochody bieżące	35,59	36,17	38,50	40,88	47,78	56,70
		w tym z podatku od nieruchomości	17,27	17,12	18,17	18,80	21,05	22,49
		Dochody majątkowe	5,90	13,45	12,97	21,98	7,15	11,27
	w tym	ze sprzedaży majątku	3,50	7,99	2,25	3,35	1,57	0,52
		z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	2,25	5,25	9,77	14,52	5,30	10,13

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

W 2022 roku wartość wydatków bieżących Miasta Mława wyniosła 157,26 mln zł, a wydatki majątkowe osiągnęły łączną wartość 42,76 mln zł. Pełne dane w zakresie wydatków miasta w latach 2017-2022 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 26. Wydatki Miasta Mława w latach 2017-2022 (w mln zł) – dane szczegółowe

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Wydatki ogółem		132,64	145,07	155,05	170,72	181,26	200,02	
Z tego	Wydatki bieżące	110,36	114,61	130,41	143,60	151,28	157,26	
	w tym	na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	40,77	43,66	46,89	49,02	53,41	57,72
		wydatki na obsługę długu	0,78	0,80	0,85	0,67	0,53	1,21
	Wydatki majątkowe	22,29	30,46	24,64	27,12	29,98	42,76	
	w tym	inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy	21,89	30,11	24,64	26,82	29,98	40,08
		w tym wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne	0,80	0,54	1,53	0,47	0,70	0,67

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

Na koniec 2022 roku odnotowano deficyt budżetowy na poziomie 1,95 mln zł. Przychody budżetu osiągnęły wartość 44,97 mln zł, czego 25,14 mln zł stanowiły wolne środki, o których

mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, a 19,82 mln zł nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych. Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Tabela 27. Wynik budżetu Miasta Mława w latach 2017-2022 (w mln zł) – dane szczegółowe

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wynik budżetu		-3,31	-0,15	8,99	11,84	13,00	-1,95
Przychody budżetu		15,35	16,84	13,49	28,95	37,59	44,97
Z tego	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	3,20	8,00	0,60	10,47	0,00	0,00
	nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	0,00	0,00	0,00	0,18	6,82	19,82
	w tym na pokrycie deficytu budżetu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,95
	wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	12,15	8,84	12,89	18,30	30,77	25,14
	w tym na pokrycie deficytu budżetu	3,31	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

Pozyskane środki finansowe zewnętrzne

Wartość projektów realizowanych ze środków finansowych zewnętrznych w latach 2017-2022 osiągnęła 85 861 521,95 zł. W 2022 roku wyniosła ona 30 723 069,95 zł. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 28. Wartość projektów realizowanych ze środków finansowych zewnętrznych w latach 2017-2022

Rok	Wartość pozyskanych środków (zł)
2017	4 664 956,32
2018	1 137 535,48
2019	10 539 257,16
2020	8 430 694,11
2021	30 366 008,93
2022	30 723 069,95
Ogółem	85 861 521,95

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

W poniższej tabeli przedstawiono projekty realizowane w latach 2017-2022 w ramach pozyskanych środków zewnętrznych.

Tabela 29. Projekty realizowane w Mieście Mława ze środków zewnętrznych w latach 2017-2022

Lp.	Nazwa projektu	Dofinansowanie (zł)	Źródło finansowania
2017			
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Dzierzgowskiej i ul. Studzieniec w Mławie	1 537 787,92	Unia Europejska FS (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko)

Lp.	Nazwa projektu	Dofinansowanie (zł)	Źródło finansowania
2.	Skomunikowanie Miasta Mława z węzłem przesiadkowym i korytarzami transportowymi sieci TEN-T	2 937 683,57	Unia Europejska - EFRR (Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020)
3.	Demontaż, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Mławy – etap IX	31 531,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
4.	Ograniczenie niskiej emisji w Mławie – wymiana pieców węglowych na bardziej ekologiczne (np. gazowe) – etap I	26 118,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
5.	Lokalny Animator Sportu 2017	16 500,00	Program Lokalny Animator Sportu
6.	Aktywna Tablica	56 000,00	Rządowy program "Aktywna tablica"
7.	Rządowy program wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+”	30 349,83	Bezpieczna+
8.	Wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej w sprzęt	28 986,00	Ministerstwo Edukacji Narodowej - dotacja -Mazowiecki Urząd Wojewódzki
RAZEM 2017		4 664 956,32	
2018			
1.	Grant w ramach projektu „Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa mazowieckiego”	148 411,53	Unia Europejska FS (Program operacyjny Polska Cyfrowa)
2.	Demontaż, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Mławy – etap X	19 813,95	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
3.	Budowa pięciu wielorodzinnych budynków mieszkalnych (budynki socjalne) wraz z niezbędną infrastrukturą – etap II	434 310,00	Bank Gospodarstwa Krajowego - Fundusz Dopłat
4.	Lokalny Animator Sportu 2018	19 800,00	Program Lokalny Animator Sportu
5.	Aktywna Tablica (SP 6)	14 000,00	Rządowy program "Aktywna tablica"
6.	Budowa wielorodzinnego budynku (B2 - III etap) w Mławie przy ul. Komunalnej	501 200,00	Bank Gospodarstwa Krajowego - Fundusz Dopłat
RAZEM		1 137 535,48	
2019			
1.	Poprawa spójności komunikacyjnej Mławy poprzez budowę drogi łączącej ulicę Wysoką z ulicą Anny Dobrskiej i drogami osiedlowymi w Mławie	1 002 837,00	Fundusz Dróg Samorządowych
2.	Poprawa spójności komunikacyjnej Miasta Mława poprzez rozbudowę ul. Mariackiej, ul. Ordona i ul. Świętej Anny	3 822 518,00	Fundusz Dróg Samorządowych
3.	Modernizacja bazy sportowej na terenie Miasta Mława (MOSiR SP7)	4 772 300,00	Sportowa Polska Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Lp.	Nazwa projektu	Dofinansowanie (zł)	Źródło finansowania
4.	Poprawa jakości powietrza na terenie Miasta Mława poprzez nasadzenie drzew w pasie drogowym Alei Marszałkowskiej	45 478,80	Mazowiecki Instrument Wsparcia Ochrony Powietrza MAZOWSZE 2019
5.	Nowoczesna pracownia informatyczna w SP7 w Mławie	49 000,00	MPDPIij
6.	Budowa Otwartej Strefy Aktywności przy ul. Okreżnej w Mławie	23 399,00	Otwarte Strefy Aktywności Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
7.	Rodzinne Ogrody Działkowe	38 482,05	Mazowiecki Instrument Aktywizacji Działkowców MAZOWSZE 2019
8.	Aktywna tablica SP2	14 000,00	Rządowy program "Aktywna tablica"
9.	Posiłek w szkole i w domu - SP7	24 989,00	Rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023
10.	Nadbudowa budynku wielorodzinnego przy ul. Smolarnia 6	224 607,91	Bank Gospodarstwa Krajowego - Fundusz Dopłat
11.	Termomodernizacja budynku wielorodzinnego przy ul. Smolarnia 6	241 289,40	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie - dofinansowanie w formie pożyczki z możliwością umorzenia do 25% kwalifikowalnych kosztów
12.	Demontaż i utylizacja wyrobów zawierających azbest - etap XI	18 956,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
13.	Lokalny Animator Sportu 2019	21 600,00	Program Lokalny Animator Sportu
14.	Dzienny Dom Seniora w Mławie	239 800,00	Wieloletni Program Senior+ na lata 2014-2020 - edycja 2018 r.
RAZEM		10 539 257,16	
2020			
1.	Zdalna szkoła	99 388,92	Unia Europejska EFRR (Program operacyjny Polska Cyfrowa)
2.	Zdalna szkoła+	104 454,06	Unia Europejska EFRR (Program operacyjny Polska Cyfrowa)
3.	Udział w projekcie Mazowiecki program przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego (ZPO 2)	100 000,00	Unia Europejska EFRR (RPO WM)
4.	Poprawa spójności komunikacyjnej Miasta Mława poprzez budowę drugiego etapu Alei Św. Wojciecha wraz z budową skrzyżowania typu rondo	5 163 753,79	Fundusz Dróg Samorządowych
5.	Lokalny Animator Sportu 2020	19 200,00	Program Lokalny Animator Sportu
6.	Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla gmin i powiatów	2 619 300,00	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
7.	Rodzinne Ogrody Działkowe	39 871,24	Mazowiecki Instrument Aktywizacji Działkowców MAZOWSZE 2020
8.	Demontaż, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Mławy - etap XII	21 487,60	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Lp.	Nazwa projektu	Dofinansowanie (zł)	Źródło finansowania
9.	Modernizacja boiska sportowego przy Szkole Podstawowej nr 3 w Mławie	100 000,00	Mazowiecki Instrument Wsparcia Infrastruktury Sportowej MAZOWSZE 2020
10.	Likwidacja barier w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania w Szkole Podstawowej nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Mławie	49 338,50	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
11.	Przeprowadzenie inwentaryzacji indywidualnych źródeł ciepła na terenie Miasta Mława	41 900,00	Mazowiecki Instrument Wsparcia Ochrony Powietrza MAZOWSZE 2020
12.	Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych na rok 2020	72 000,00	Program Wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”
RAZEM		8 430 694,11	
2021			
1.	Lokalny Animator Sportu 2021	21 600,00	Program Lokalny Animator Sportu
2.	Poprawa jakości powietrza na terenie Miasta Mława poprzez utworzenie nowych obszarów zieleni – etap I	160 851,05	Mazowiecki Instrument Wsparcia Ochrony Powietrza i Mikroklimate MAZOWSZE 2021
3.	Rodzinne Ogrody Działkowe	40 000,00	Mazowiecki Instrument Aktywizacji Działkowców MAZOWSZE 2021
4.	Demontaż, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Mławy – etap XIII	29 976,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
5.	Przebudowa ul. Ciechanowskiej w Mławie	752 169,06	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
6.	Aktywna tablica	35 000,00	Rządowy program "Aktywna tablica"
7.	Wymiana bramy garażowej i drzwi w strażnicy na Piekieleku oraz zakup nowego sprzętu specjalistycznego do ratownictwa	43 069,50	MAZOWIECKIE STRAŻNICE OSP-2021
8.	Rozbudowa ul. Studzieniec	2 983 177,81	Instrument wsparcia zadań ważnym dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego
9.	Budowa i modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej dla mieszkańców Miasta Mława	20 000 000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
10.	Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę istniejącego oświetlenia sodowego na energooszczędne oświetlenie LED na terenie Miasta Mława	571 930,46	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
11.	Poprawa bezpieczeństwa poprzez przebudowę przejścia na ul. Grzebskiego	44 000,00	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Lp.	Nazwa projektu	Dofinansowanie (zł)	Źródło finansowania
12	Aneks - budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Aglomeracji Mława - zadania 22,23 i 24	5 684 235,05	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
RAZEM		30 366 008,93	
2022			
1.	Lokalny Animator Sportu 2022	24 000,00	Program Lokalny Animator Sportu
2.	Mława dla czystego powietrza 2022 - akcje edukacyjno-informacyjne	45 510,00	Mazowsze dla czystego powietrza 2022
3.	Demontaż, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Mławy – etap XIV	15 952,15	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
4.	Rodzinne Ogrody Działkowe	80 000,00	Mazowiecki Instrument Aktywizacji Działkowców - Mazowsze dla działkowców 2022
5.	Aktywna tablica	105 000,00	Rządowy program "Aktywna tablica"
6.	„Wzmocnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych poprzez modernizację i rozbudowę monitoringu miejskiego w Mławie” w ramach „Rządowego Programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024”.	80 000,00	budżet Województwa Mazowieckiego
7.	Cyfrowa Gmina	99 981,33	Cyfrowa Polska
8.	Dostawa i montaż 14 punktów świetlnych (solarno - wiatrowych) w ul. Bronisława Malinowskiego (11 punktów świetlnych) i ul. Jana Kochanowskiego (3 punkty świetlne)	97 016,00	Mazowsze dla klimatu 2022
9.	Poprawa spójności komunikacyjnej Miasta Mława poprzez budowę trzeciego etapu Alei Św. Wojciecha	27 401 095,06	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 2 nabór
10.	Modernizacja oświetlenia na ul. Żwirki, Targowej i Handlowej	99 499,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
11.	Rozbudowa i nadbudowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Piłsudskiego 31 w Mławie	1 673 826,41	finansowe wsparcie z Funduszu Dopłat w ramach realizacji przez BGK Rządowego programu budownictwa komunalnego
12.	Dofinansowanie funkcjonowania miejsc opieki w Dziennym Domu Senior + w Mławie	116 640,00	Program Wieloletni „SENIOR+” na lata 2021-2025 - edycja 2022 r.
13.	Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych na rok 2022	48 000,00	Program Wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”
14.	„Laboratoria przyszłości”	795 300,00	Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań

Lp.	Nazwa projektu	Dofinansowanie (zł)	Źródło finansowania
			związanych z przeciwdziałaniem COVID-19
15.	OSP	41 250,00	Dotacja Samorządu Województwa Mazowieckiego w ramach zadania OSP - 2022
RAZEM		30 723 069,95	

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

Powiązania funkcjonalne

Miasta partnerskie

Od 2000 roku Mława utrzymuje kontakty z miastami partnerskimi na terenie Europy, dzięki czemu możliwa jest wymiana doświadczeń na wielu gruntach. Dzięki tym kontaktom możliwe jest rozwijanie współpracy w takich dziedzinach działalności jak turystyka, lokalna administracja publiczna, młodzież i problematyka młodzieżowa, sport, kultura i stosunki gospodarcze.

W 2000 roku miasto nawiązało współpracę z litewskim Raseiniai. Od tej pory przedstawiciele obu miast wielokrotnie uczestniczyli we wspólnych spotkaniach, na uroczystościach narodowych, patriotycznych. Ponadto młodzież z Polski i Litwy brała udział w wymianach pomiędzy szkołami.

W lutym 2004 r. nawiązano kontakty ze Związkiem Gim 4C (Canzano, Castellalto, Cellino Attanasio i Cermigniani) w Abruzji we Włoszech. Miasto Mława jako parter przystąpiło do projektu realizowanego przez włoskie stowarzyszenie rozwoju ITACA w ramach programu Town Twinning. Kontakty z francuskim Saverne nawiązano na początku 2005 r., a na początku 2006 roku, dzięki współpracy z hiszpańską organizacją A.G.P group, Mława nawiązała kontakty z hiszpańskim miastem Barañáin.

W 2009 r. dzięki udziałowi w programie Europa dla Obywateli podpisano porozumienie o współpracy między rumuńskim Năsăud. W tym samym roku podjęto współpracę partnerską między Mławą a Moscufo we włoskiej Abruzji. W 2011 podpisano umowę przedwstępną o współpracy z macedońskim miastem Kriva Palanka. Najmłodszym stażem miastem partnerskim Mławy jest niemieckie Viernheim, gdzie burmistrzowie obu miast podpisali umowę partnerską w 2019 r.

Jednym z najważniejszych, a zarazem symbolicznych momentów w historii współpracy Mławy z miastami partnerskimi, było podpisanie międzynarodowego Manifestu Pokoju 23 sierpnia 2019 r., podczas obchodów 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej i Bitwy pod Mławą. Dokument sygnowali na Starym Rynku w Mławie burmistrz Mławy, burmistrz Viernheim (Niemcy), burmistrz Kriva Palanka (Macedonia), burmistrz Moscufo (Włochy) oraz Dyrektor Biura Administracji, reprezentujący na obchodach w Mławie burmistrza miasta Raseiniai (Litwa).

W 2022 roku w porozumieniu z czterema gminami: Iłowem-Osadą, Lipowcem Kościelnym, Szydłowem oraz Wieczfną Kościelną miasto realizowało projekt budowy Mławskiego Szlaku Turystycznego. Mława była liderem tego przedsięwzięcia. Stosowne porozumienie oraz umowy o przekazaniu dotacji celowych 5 kwietnia 2022 roku podpisali burmistrz miasta oraz wójtowie gmin, przez które szlak przebiega. Wykonawcą przedsięwzięcia na zlecenie Miasta Mława (lider porozumienia) był mazowiecki oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

W 2022 roku w ramach kontaktów zagranicznych Miasto Mława współpracowało z miastami partnerskimi Mławy: Raseiniai (Litwa), Viernheim (Niemcy) i Moscufo (Włochy), a także z miastem pretendującym do partnerstwa z Mławą – Franconville (Francja). Kontakty z miastami Viernheim i Franconville polegały głównie na realizacji zadań związanych z pomocą humanitarną dla Ukrainy (pomoc finansowa dla uchodźców wojennych z Ukrainy oraz dla żołnierzy walczących na froncie). Wsparcie finansowe dla uchodźców wojennych z Ukrainy przekazało również Miasto Moscufo. W związku z pomocą otrzymaną ze strony miast Viernheim i Moscufo, oba miasta – jako pierwsze w historii – uchwałami Rady Miasta Mława z 20 września 2022 roku otrzymały medale „Zasłużony dla Miasta Mława”.

Udziały Miasta Mława w spółkach

Zgodnie z danymi aktualnymi na dzień 31.12.2022 roku, Miasto Mława posiada udziały w siedmiu spółkach. Najwięcej udziałów miasto posiada w przypadku spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Mławie Sp. z o.o., z kolei udziały miasta o największej wartości dotyczą Zakładu Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczania Ścieków „WOD-KAN” Sp. z o.o. w Mławie. Miasto posiada 100% udziałów w czterech spośród wskazanych w tabeli spółek.

Tabela 30. Udziały Miasta Mława w spółkach na dzień 31.12.2022 r.

L.p.	Nazwa podmiotu	Liczba udziałów miasta	Wartość udziałów miasta	Udziały Miasta (%)
1.	NOVAGO Sp. z o.o. w Mławie	250	125 000,00	2,88
2.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Mławie Sp. z o.o.	80 211	4 010 550,00	100
3.	Mławskie Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe Sp. z o.o. w Mławie	7369	7 369 000,00	100
4.	Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Mławie	8305	8 305 000,00	100
5.	Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków „WOD-KAN” Sp. z o.o. w Mławie	24 834	12 417 000,00	100
6.	Mazowiecka Agencja Energetyczna Sp. z o.o. w Warszawie	1	10 000,00	0,33
7.	Mazowiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Warszawie	10	10 000,00	0,03

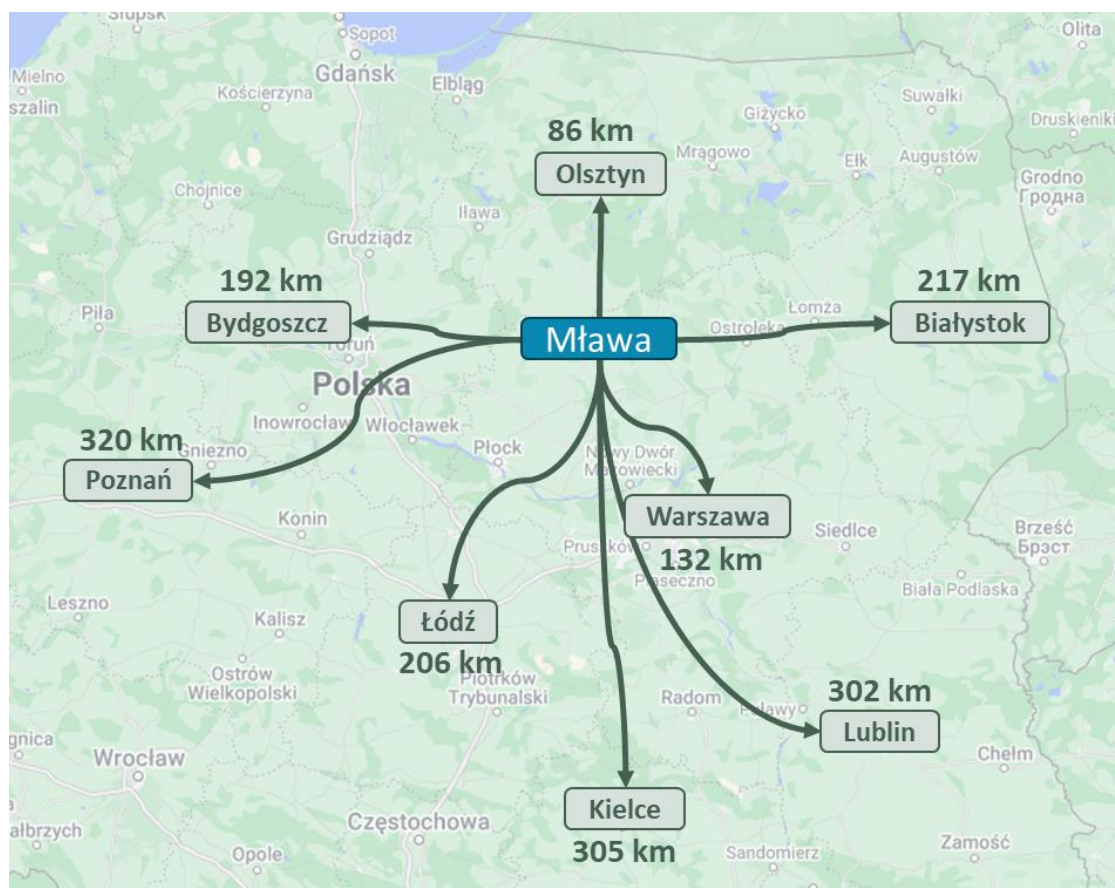
Źródło: dane pozyskane od ww. spółek przez Urząd Miasta Mława

Sfera przestrzenna

Lokalizacja

Mława położona jest w północnej części województwa mazowieckiego, na północy powiatu mławskiego, na Wzniesieniach Mławskich, nad rzeką Seracz, w odległości ok. 130 km od Warszawy. Powierzchnia miasta wynosi 34,86 km².

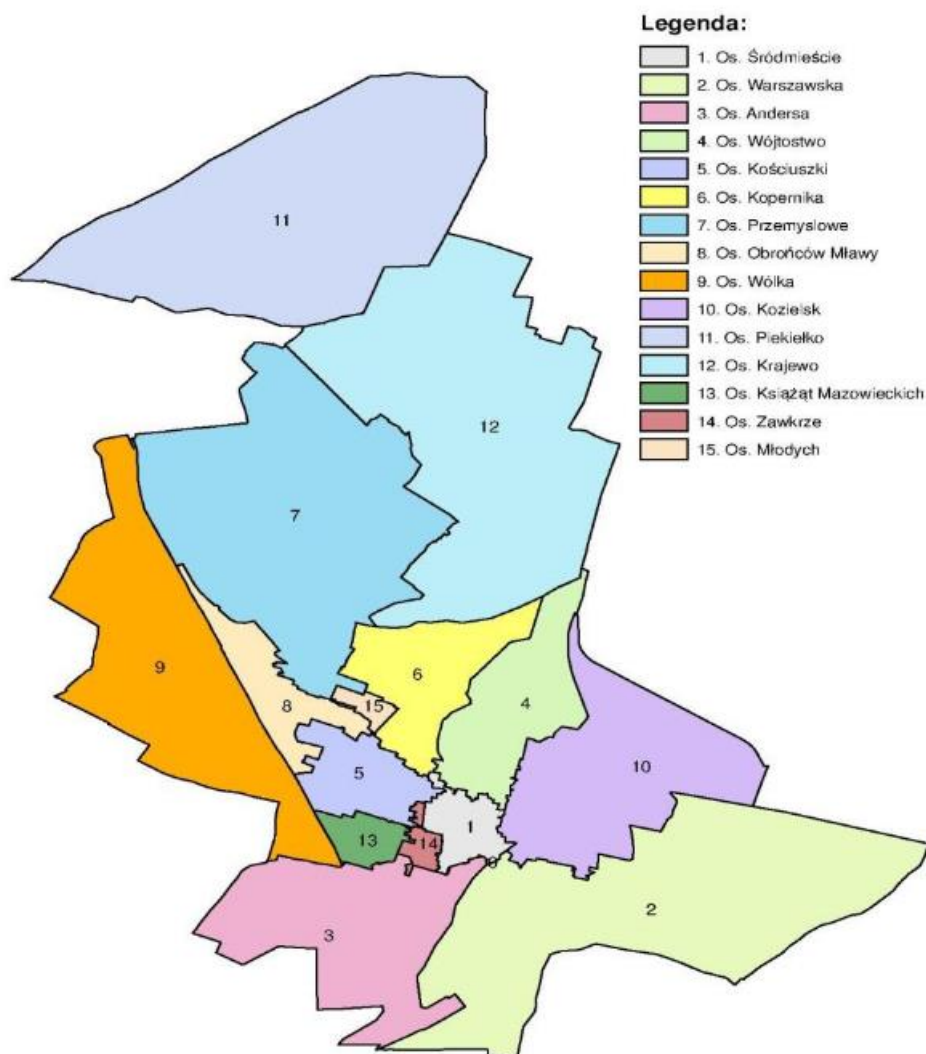
Rysunek 3. Położenie Miasta Mława względem innych ośrodków miejskich

Źródło: opracowanie własne

Miasto podzielone jest na 15 osiedli: 1 – Śródmieście, 2 – Warszawska, 3 – Andersa, 4 – Wójtostwo, 5 – Kościuszki, 6 – Kopernika, 7 – Przemysłowe, 8 – Obrońców Mławy, 9 – Wólka, 10 – Kozielsk, 11 – Piekietko, 12 – Krajewo, 13 – Książąt Mazowieckich, 14 – Zawkrze i 15 Młodych.

Mapa 1. Podział administracyjny Miasta Mława

Źródło: Diagnoza Miasta Mława

Dostępność komunikacyjna

Infrastruktura drogowa

Przez Mławę przebiegają:

- drogi wojewódzkie:
  - nr 544 Brodnica -Działdowo -Mława-Przasnysz
  - nr 563 Rypin - Żuromin- Mława
  - nr 615 Mława – Ciechanów
  - fragment byłej drogi krajowej nr 7¹³
- drogi powiatowe:
  - nr 351 Szreńsk – Mława,

¹³ W momencie opracowywania diagnozy nie została jeszcze nadana oficjalna nazwa.

- nr 303 Turza - Krępa - Lewiczyn – Mława
- nr 312 Mława - Windyki – Wieczfnia
- nr 320 Mława - Dębsk – Dzierzgowo
- nr 352 Turza - Łomia – Mława
- inne drogi o znaczeniu lokalnym.

Infrastruktura drogowa na terenie Miasta Mława jest stale rozbudowywana. Na koniec 2022 roku długość dróg w podziale na poszczególne kategorie oraz z podziałem na stan nawierzchni na terenie miasta przedstawiała się następująco:

- drogi wojewódzkie – 15,8 km
- drogi powiatowe – 14,95 km
- drogi gminne – 146,18 km, w tym:
  - bitumicznych 76,45 km
  - betonowych 1,07 km
  - z kostki betonowej 9,242 km
  - tłuczniowe 0,7 km
  - gruntowe 58,718 km.

Miejski transport publiczny

Mławska Komunikacja Miejska funkcjonuje od 10 października 2014 roku i wciąż cieszy się dużą popularnością wśród mieszkańców miasta. W ramach umowy zawartej przez Burmistrza Miasta Mława z Prezesem Zarządu Mławskiego Przedsiębiorstwa Drogowo-Mostowego MPDM Sp. z o.o. korzystanie z Mławskiej Komunikacji Miejskiej jest bezpłatne dla osób uprawnionych do tego ustawowo oraz dla posiadaczy Karty Mławiaka.

Mławska Komunikacja Miejska obsługiwana jest 6 autobusami, w tym¹⁴:

- 3 autobusy 10,00 m - 26 miejsc siedzących, 56 miejsc stojących oraz 1 miejsce dla inwalidy,
- 3 autobusy 12,00 m – 32 miejsc siedzących, 69 miejsc stojących oraz 1 miejsce dla inwalidy.

Wszystkie pojazdy przystosowane są do przewożenia osób niepełnosprawnych oraz wyposażone w kierunkowe tablice elektroniczne i kamery wideo, które zapewniają bezpieczeństwo osobom podróżującym.

W ramach Mławskiej Komunikacji Miejskiej funkcjonują 4 linie autobusowe¹⁵:

- Linia 1 Pętla Wójtostwo – Pętla Turystyczna,
- Linia 2 Pętla Szeńska – Pętla Żuromińska,
- Linia 3 Pętla Krajewo – Pętla Nowowiejska,
- Linia 4 Pętla Kolejowa – Pętla Cegielnia.

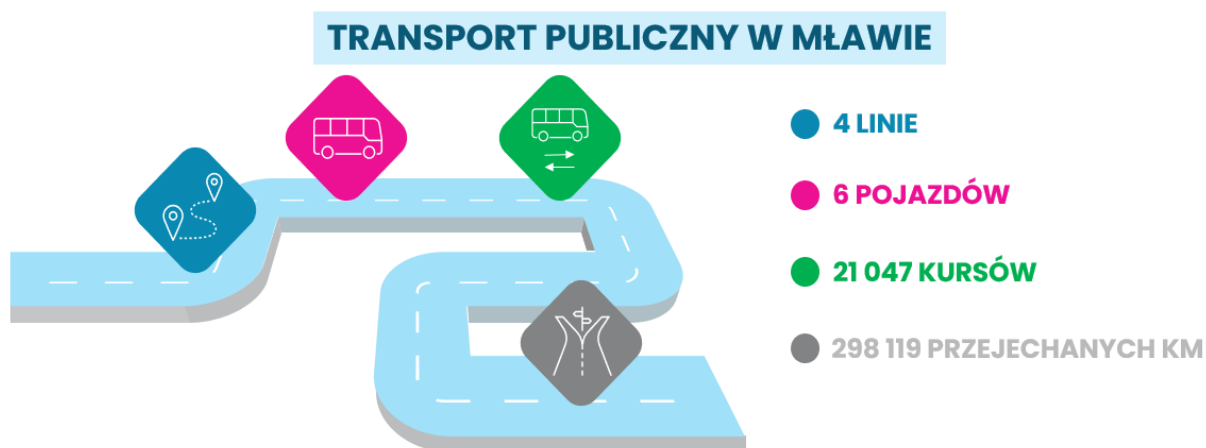
¹⁴ Raport o stanie Miasta Mława za rok 2022, s. 62.

¹⁵ Tamże.

Wykaz przejeżdżanych kilometrów na poszczególnych liniach:

- Linia 1 – razem średnio miesięcznie (w zależności od miesiąca) 10 208,00 km,
- Linia 2 – razem średnio miesięcznie (w zależności od miesiąca) 3 465,00 km,
- Linia 3 – razem średnio miesięcznie (w zależności od miesiąca) 5 877,00 km,
- Linia 4 – razem średnio miesięcznie (w zależności od miesiąca) 4 251,00 km¹⁶.

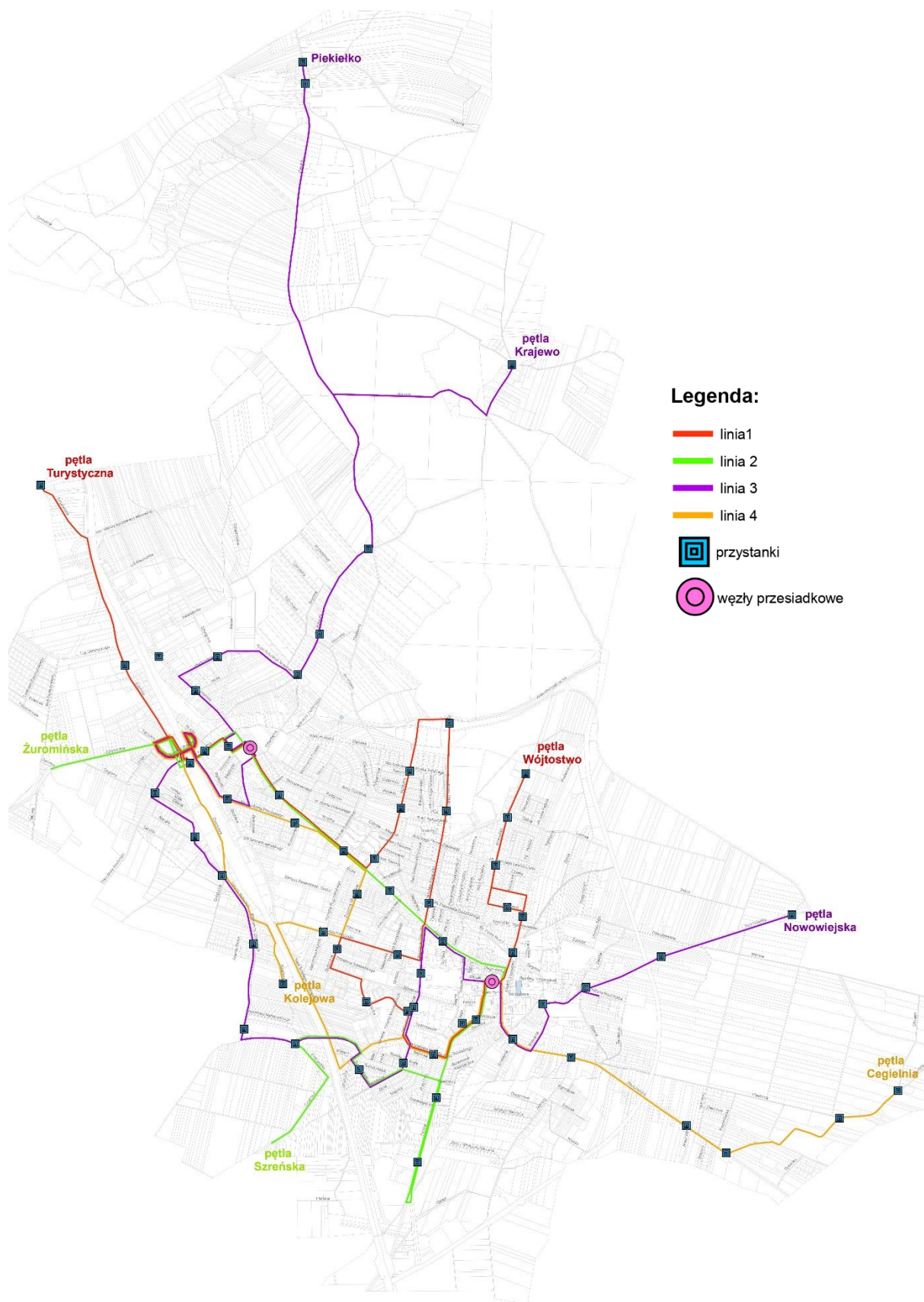
Rysunek 4. Miejski transport publiczny w Mieście Mława (stan na 2022 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Raporcie o stanie Miasta Mława za rok 2022

¹⁶ Tamże.

Mapa 2. Trasy linii autobusowych w Mieście Mława

Źródło: Mławskie Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe MPDM SP. Z O.O. w Mławie

Transport kolejowy

Przez Mławę przebiega główny, zelektryfikowany szlak kolejowy Warszawa – Gdańsk, będący częścią magistrali europejskiej E-65 Gdańsk – Wiedeń.

Według klasyfikacji PKP dworzec PKP w Mławie ma kategorię dworca lokalnego. Znajdują się tu 2 perony i 2 przystanki: Miasto Mława i Mława. W 2021 roku oddano do użytku obiekt pełniący funkcję dworca zintegrowanego PKP i PKS, który zlokalizowano na terenie galerii handlowej przy Al. Świętego Wojciecha w okolicy Os. Książąt Mazowieckich. Na dworzec dojeżdżają wszystkie linie autobusów MKM, kursujące w mieście. Na Dworcu PKP w Mławie zatrzymują się pociągi lokalne i dalekobieżne. Mława może pochwalić się przyjaznym i ekologicznym dworcem z zielonym dachem, zbierającym wodę deszczową.

Transport lotniczy

W Polsce funkcjonuje 15 portów lotniczych, przy czym w najbliższej odległości od Mławy zlokalizowany jest Port lotniczy Olsztyn-Mazury (73 km), zaś drugim w kolejności jest Port lotniczy Warszawa-Modlin (92 km). Następnie relatywnie blisko miasta zlokalizowane jest Lotnisko Chopina w Warszawie (142 km).

Tabela 31. Odległość Miasta Mława od portów lotniczych w Polsce

Nazwa portu lotniczego	Odległość
Port lotniczy Warszawa-Modlin	92 km
Lotnisko Chopina w Warszawie	142 km
Port lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta	213 km
Port lotniczy Warszawa-Radom im. Bohaterów Radomskiego Czerwca 1976 roku	237 km
Port lotniczy Olsztyn-Mazury	73 km
Port Lotniczy im. Ignacego Jana Paderewskiego Bydgoszcz	195 km
Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach (Katowice Airport)	364 km
Port lotniczy Lublin	317 km
Port lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego	335 km
Port lotniczy Wrocław-Strachowice im. Mikołaja Kopernika	430 km
Port lotniczy Gdańsk-Rębiechowo im. Lecha Wałęsy	227 km
Port lotniczy Kraków-Balice im. Jana Pawła II	453 km
Port lotniczy Zielona Góra-Babimost	416 km
Port lotniczy Rzeszów-Jasionka	452 km
Port lotniczy Szczecin-Goleniów im. NSZZ „Solidarność”	543 km

Źródło: opracowanie własne

Planowanie przestrzenne i rewitalizacja

Podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzennego zagospodarowania Miasta Mława jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mława, uchwalony w 2020 roku (uchwała Nr XXI/303/2020 z dnia 13 października 2020 r., zmieniona uchwałą nr XLI/524/2022 z dnia 28 czerwca 2022r.). Miejscowe plany

zagospodarowania przestrzennego obejmują powierzchnię 692,74 ha, co stanowi 19,90% całkowitej powierzchni Miasta Mława.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025 z perspektywą do 2030 roku obszar rewitalizacji Miasta Mława został podzielony na dwa podobszary, w których stwierdzono występowanie niekorzystnych zjawisk społecznych oraz dodatkowo ubytki w co najmniej jednej z czterech sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno- funkcjonalnej. Podobszary te charakteryzują się odmiennymi problemami i zdiagnozowanymi stanami kryzysowymi, dlatego wymagają stworzenia odmiennych wizji.

Wśród działań rewitalizacyjnych zaproponowano 31 projektów, z czego 3 stanowiły projekty sektora prywatnego, a 28 projekty sektora publicznego. Spośród wszystkich zaproponowanych przedsięwzięć 1 zakłada miejsce realizacji w podobszarze rewitalizacji nr 1, 24 projekty w podobszarze rewitalizacji nr 2 oraz 6 projektów w obu podobszarach. Kolejna tabela przedstawia alfabetyczny wykaz zgłoszonych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 32. Zgłoszone podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty rewitalizacyjne)

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot Realizujący	Podobszar
1	Akademia Kompetencji Wychowawczych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie	1, 2
2	Budowa szybów windowych wraz z instalacją wind w trzech budynkach użyteczności publicznej	Starostwo Powiatowe w Mławie	2
3	Godnie i wygodnie - rozbudowa tkanki mieszkaniowej w zasobie komunalnym przy ul. 18 Stycznia w Mławie.	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
4	Godnie i wygodnie Piłsudskiego 31	Miasto Mława: jednostka Urząd Miasta Mława	2
5	Instalacja gruntowych pomp ciepła w budynkach Starostwa Powiatowego w Mławie	Starostwo Powiatowe w Mławie	2
6	Instalacja gruntowych pomp ciepła w budynkach Urzędu Miasta Mława.	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
7	Jarmark św. Wojciecha	Miejski Dom Kultury	2
8	Modernizacja budynku bursy szkolnej wraz z parkingiem	Starostwo Powiatowe w Mławie	2
9	Plac zabaw dla osób z niepełnosprawnością ruchową	Starostwo Powiatowe w Mławie	2
10	Portal internetowy oraz program informacyjny Mławski Tygodnik Telewizyjny	Telewizja Ostróda	2
11	Przyjazny Dom	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie	2
12	Remont i termomodernizacja budynków przy Zespole Szkół nr 2 w Mławie	Starostwo Powiatowe w Mławie	2

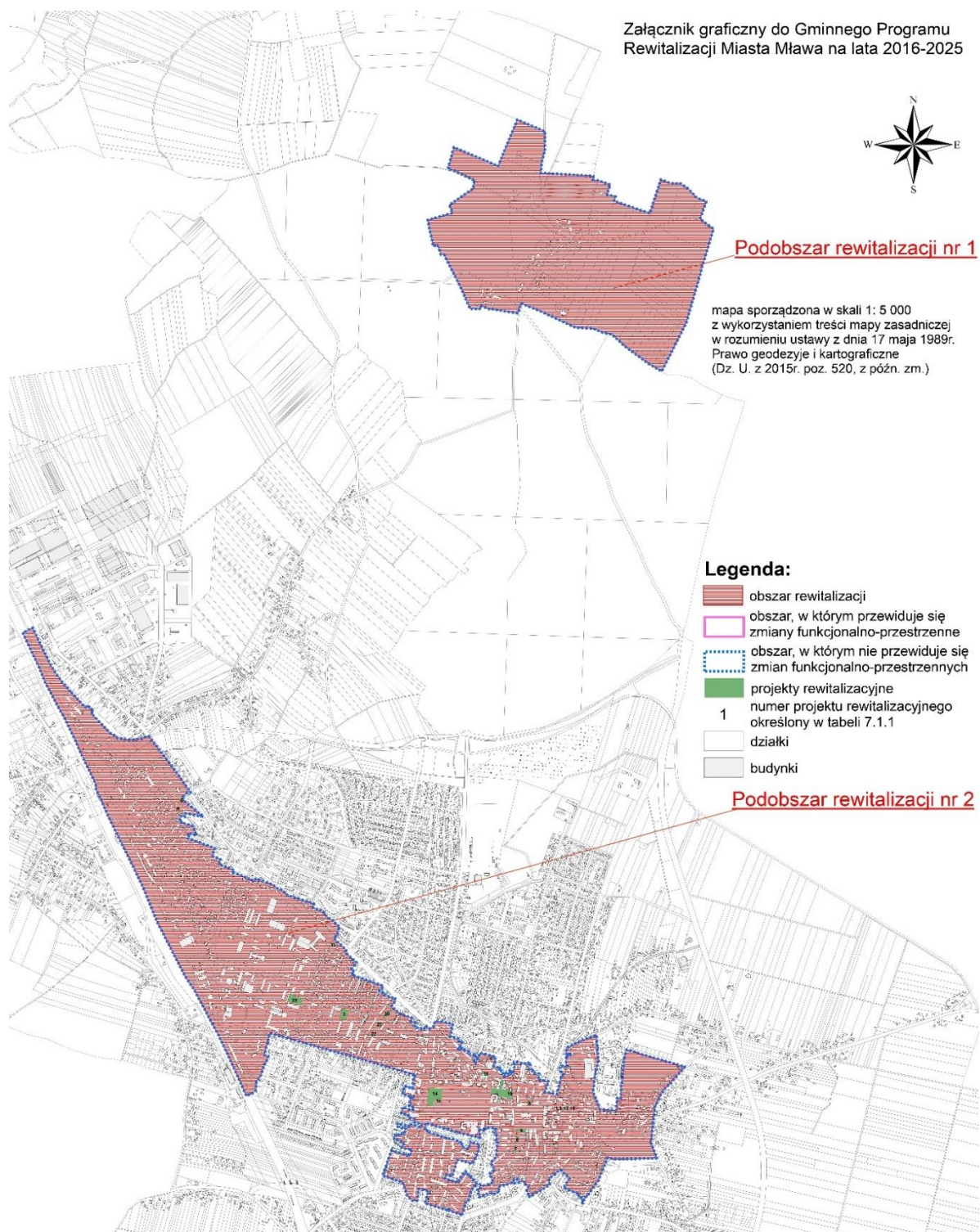

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot Realizujący	Podobszar
13	Rewitalizacja budynku MOPS poprzez dostosowanie budynku do potrzeb osób z uzależnieniami alkoholowymi	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
14	Rewitalizacja budynku ratusza miejskiego poprzez dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnością w Mławie	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
15	Rewitalizacja obszaru Osiedla Obrońców Mławy poprzez rozbudowę kompleksu oświatowego ZPO 2 o obiekt przedszkolny.	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
16	Rewitalizacja obszaru osiedla Obrońców Mławy poprzez zagospodarowanie skweru przy ul. Rynkowej.	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
17	Rewitalizacja obszaru Placu 1-go Maja w Mławie	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
18	Rewitalizacja terenu osiedla przyległego do ul. Stary Rynek, Płocka, Szewska, Grzebskiego.	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
19	Rewitalizacja zabytkowego Domu Handlowego w Mławie	Podmiot prywatny	2
20	Rozbudowa ekologicznego taboru komunikacji miejskiej w celu skomunikowania obszarów rewitalizacji	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	1 i 2
21	Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności niezbędnych na tynku pracy uczniów szkół ponadpodstawowych ogólnokształcących oraz wsparcie szkół prowadzących kształcenie zawodowe	Starostwo Powiatowe w Mławie	2
22	Skomunikowanie obszarów rewitalizacji z placówkami edukacyjnymi poprzez rozbudowę ekologicznego taboru.	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	1 i 2
23	Słowackiego 1 po zmianach	Miasto Mława, jednostka: Urząd Miasta Mława	2
24	Słowackiego 3 po zmianach	Miasto Mława, jednostka: Urząd Miasta Mława	2
25	Stworzenie Programu Inicjatyw Mieszkańców	Miasto Mława; MDK w Mławie	1 i 2
26	Victor Young Jazz Festival Mława	Miasto Mława, Fundacja For Art, Miejski Dom Kultury oraz Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. w Mławie	2
27	Wsparcie społeczno-zawodowe osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Powiatowy Urząd Pracy	1 i 2
28	Wzmocnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych poprzez modernizację i rozbudowę monitoringu miejskiego w Mławie.	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot Realizujący	Podobszar
29	Szlakiem fortyfikacji Polski Wschodniej - Mława	Wieloosobowe stanowisko ds rozwoju	1
30	Kultura Energetyczna	Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Mława	2
31	Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności niezbędnych na rynku pracy uczniów szkół podstawowych	Miasto Mława	1 i 2

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025

Mapa 3. Mapa obszaru rewitalizacji w Mieście Mława

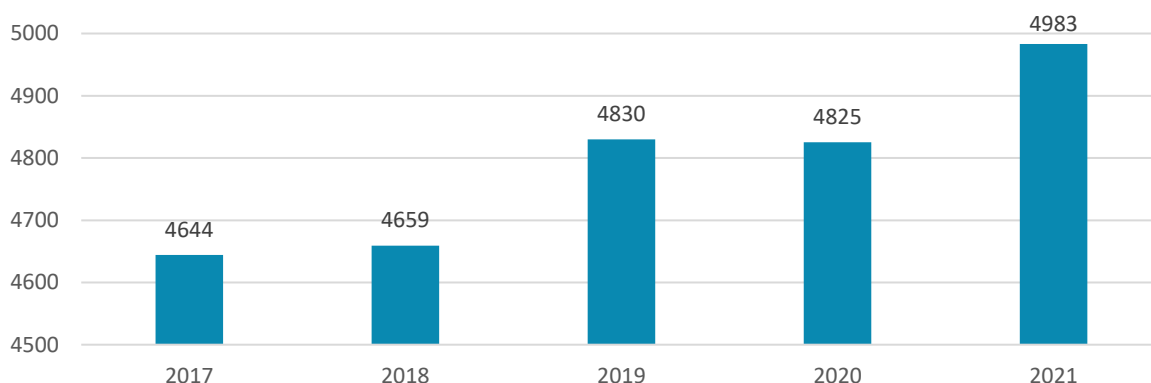

Źródło: załącznik graficzny do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025

Mienie komunalne i zasoby mieszkaniowe

Charakterystyczny dla budownictwa mieszkaniowego w Mławie jest duży udział budownictwa wielorodzinnego. Według danych GUS w latach 2017-2021 liczba budynków mieszkalnych w Mławie wzrosła o 339 (7,3%). Na koniec analizowanego okresu ich liczba wynosiła 4 983.

Wykres 8. Liczba budynków mieszkalnych w Mławie w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

W zasobie nieruchomości Miasta Mława znajduje się: 97 budynków mieszkalnych oraz części budynków mieszkalnych, 5 obiektów usługowo-produkcyjnych oraz 3 ośrodki kultury. Wartość inwentarzowa budynków mieszkalnych i ich części, którymi miasto dysponuje, wynosi ponad 27 mln zł. Wartość inwentarzowa obiektów usługowo-produkcyjnych pozostających w zasobie miasta wynosi ponad 7 mln zł, a ośrodków kultury – ponad 3 mln zł. Liczba lokali socjalnych będących w zasobie gminy wynosi 94, a liczba lokali komunalnych 517. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera kolejna tabela.

Tabela 33. Informacje o stanie mienia komunalnego w Mieście Mława na dzień 31.12.2022 r.

Mienie komunalne – wyszczególnienie	Liczba (szt.)	Wartość inwentarzowa (zł)
Budynki w zasobie nieruchomości Miasta Mława		
1. Budynki mieszkalne oraz części budynków mieszkalnych	97	27 050 707,87
2. Ośrodki kultury	2	3 124 909,04
3. Obiekty usługowo-produkcyjne	5	7 137 179,28
4. Inne produkty	33	1 806 864,05
Centrum Usług Wspólnych w Mławie		
1. Przedszkola	5	8 093 507,64
2. Szkoły	6	14 219 943,00
3. Żłobki	11	24 609 416,50
Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Prusa w Mławie		
1. Ośrodki kultury	1	702 200,00
Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie		
1. Ośrodki kultury	1	1 111 788,36
Miejski Dom Kultury w Mławie		
1. Ośrodki kultury	1	4 836 500,00

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

Wśród gruntów stanowiących własność Miasta Mława (429,9541 ha), dominują tereny komunikacyjne (1 771 szt. o pow. 171,7673 ha) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (937

szt. o powierzchnia 175,5012 ha.). Pozostałe kategorie gruntów wchodzących w skład Mienia komunalnego Miasta Mława przedstawia kolejna tabela.

Tabela 34. Informacja o stanie mienia komunalnego (gruntów) w Mieście Mława na dzień 31.12.2022 r.

Grunty	Powierzchnia (ha)	Liczba (szt.)	Powierzchnia (ha)	Liczba (szt.)	Powierzchnia (ha)	Liczba (szt.)
	WŁASNOŚĆ		UŻYTKOWANIE WIECZYZSTE		SAMOISTNE POSIADANIE	
Użytki rolne	65,5128	228	-	-	1,7875	5
Grunty leśne	1,0060	2	-	-	-	-
Grunty zabudowane i zurbanizowane	175,5012	937	1,9081	8	1,5142	10
Tereny komunikacyjne	171,7673	1 771	0,4027	8	3,8264	17
Użytki ekologiczne	4,7873	3	-	-	-	-
Grunty pod wodami	2,3795	5	-	-	1,2718	7
Tereny różne	-	-	-	-	-	-
Razem	429,9541	2 946	2,3108	16	8,3999	39

Źródło: dane Urzędu Miasta Mława

Infrastruktura techniczna

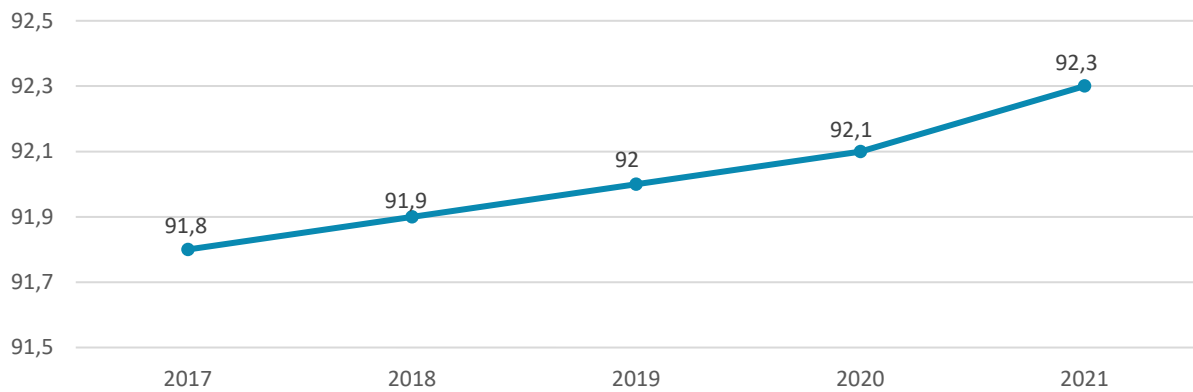
Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

Za zaopatrzenie miasta w wodę odpowiada spółka miejska Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków "WOD-KAN" Sp. z o.o. w Mławie. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w mieście jest stale rozbudowywana. W 2022 roku zrealizowano wiele inwestycji związanych z modernizacją i rozbudową sieci wodociągowo – kanalizacyjnej, a sieć kanalizacji sanitarnej została rozbudowana o ponad 12 km. Na dzień 31.12.2022 roku długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 86,1 km, a długość sieci wodociągowej 122,5 km¹⁷.

W latach 2017-2021 odsetek mieszkańców Mławy korzystających z wodociągów systematycznie wzrastał. Na koniec analizowanego okresu wyniósł on 92,3%, co oznacza wzrost o 0,5 p.p. w stosunku do roku 2017.

¹⁷ Raport o stanie Miasta Mława za rok 2022, s. 61

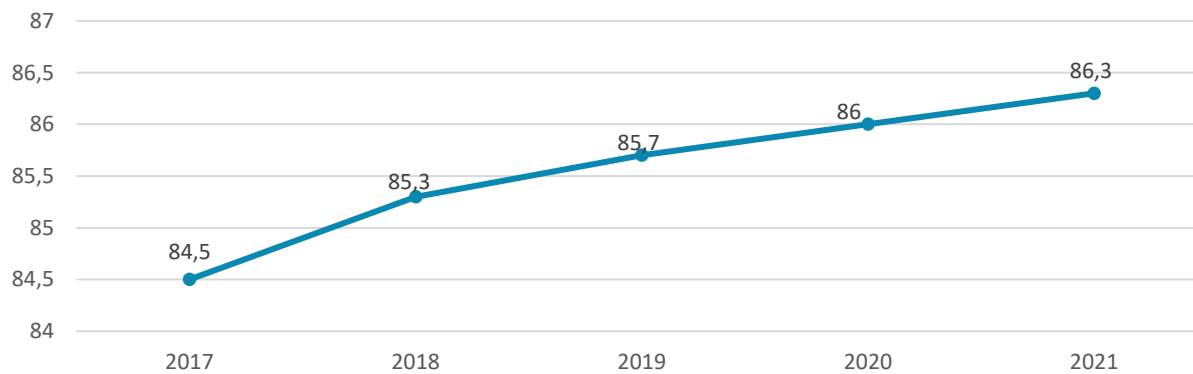
Wykres 9. Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Na przestrzeni lat 2017-2021 z roku na rok wzrastał także odsetek mieszkańców Mławy korzystających z kanalizacji. W 2021 roku wynosił on 86,3%, co oznacza wzrost o 2,1 p.p. w stosunku do roku bazowego.

Wykres 10. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w latach 2017-2021

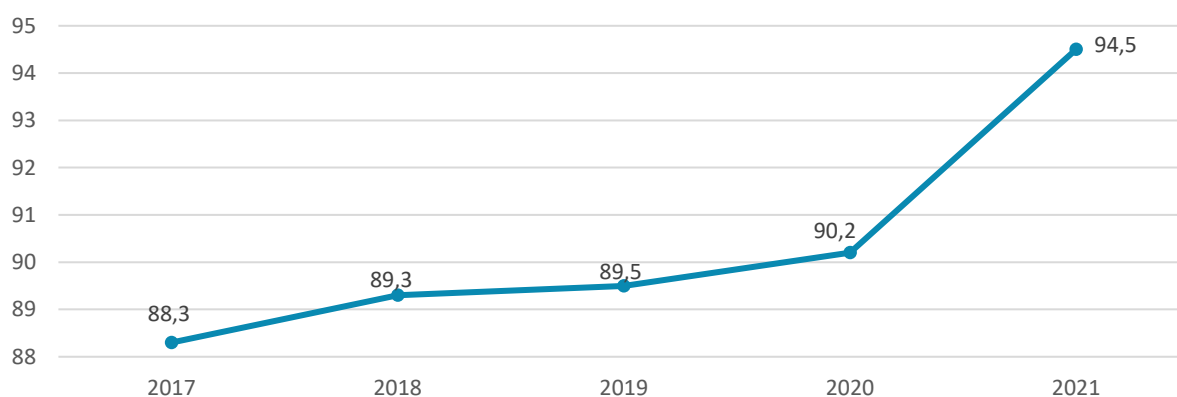
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Gazownictwo i ciepłownictwo

Miasto Mława jest zaopatrywane w gaz przewodowy wysokiego ciśnienia z gazociągu relacji Ciechanów – Mława – Olsztyn. Zasilanie w gaz odbywa się od strony wschodniej miasta z dwóch stacji redukcyjno-pomiarowych, zlokalizowanych przy ul. Dalekiej i przy ul. Warszawskiej.

W 2021 roku w Mławie z gazu korzystało 94,5% ogółu ludności. Na przestrzeni lat 2017-2021 wskaźnik ten systematycznie wzrastał, a na koniec 2021 roku jego wartość była o 6,2 p.p. wyższa aniżeli w 2017 roku.

Wykres 11. Korzystający z gazu w % ogółu ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Część Miasta Mława zaopatrywana jest w energię ciepłą przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Mławie Sp. z o.o., w którym głównym źródłem ciepła jest Centralna Ciepłownia, zlokalizowana w pobliżu centrum Miasta, przy ul. Powstańców Styczniowych 3. Jest to kotłownia wodna, wysokoparametrowa, wyposażona w cztery kotły typu WLM, opalana miałem węglowym, której łączna moc zainstalowana wynosi 11,87 MW. Zapotrzebowanie odbiorców na moc ciepłą z tego źródła wynosi 10,08 MW, z czego 8,75 MW to moc dla potrzeb centralnego ogrzewania pomieszczeń i 1,23 MW dla potrzeb przygotowania ciepłej wody użytkowej. Zużycie ciepła przez odbiorców jest zmienne i zależne od temperatur zewnętrznych oraz czasu trwania sezonu grzewczego. W ciągu ostatnich czterech lat roczna sprzedaż ciepła wynosiła od 73184 GJ w roku 2020, do 86183 GJ w roku 2021. Zależnie od wielkości sprzedaży ciepła zmieniało się też zużycie miału węglowego, które wyniosło odpowiednio - 4344 i 5217 Mg/rok.

Ciepło wytwarzane w Centralnej Ciepłowni jest przesyłane do 88 budynków, wysokoparametrową siecią ciepłowniczą i niskoparametrowymi instalacjami odbiorczymi o łącznej długości 6 847 metrów, za pośrednictwem 77 wymiennikowych węzłów ciepłych - indywidualnych i grupowych.

Osiedla zlokalizowane poza zasięgiem sieci ciepłowniczej zasilanej z Centralnej Ciepłowni zaopatrywane są w ciepło z trzech kotłowni osiedlowych (przy ulicy Osiedle Młodych, Narutowicza i Broniewskiego) oraz dwóch kotłowni lokalnych (przy ulicy Napoleńskiej i Warszawskiej), dla których paliwem jest gaz ziemny. Łączna moc zainstalowana w kotłowniach gazowych to 3,95 MW. Zapotrzebowanie na moc ciepłą z tych kotłowni wynosi łącznie 2,74 MW, przy czym 2,38 MW to moc zapotrzebowana do ogrzewania pomieszczeń, zaś 0,36 MW to potrzeby instalacji przygotowującej ciepłą wodę użytkową.

Ciepło wytwarzane w kotłowniach osiedlowych i lokalnych dystrybuowane jest do 32 budynków zamieszkania zbiorowego poprzez zewnętrzne instalacje odbiorcze (nie dotyczy kotłowni lokalnej przy ulicy Warszawskiej) o łącznej długości 1 594 metrów.

Elektroenergetyka

Miasto Mława jest zaopatrywane w energię elektryczną z dwóch głównych punktów zasilania (GPZ) 110/15 kV: Mława, Olechinek znajdujących się na obszarze Miasta Mława. Teren miasta zasilany jest przez 24 linie SN, dla których w przypadkach awaryjnych, poprzez zmianę podziału sieci, istnieje możliwość zasilania obszaru poprzez inną linię SN¹⁸.

Ochrona środowiska

Program ochrony środowiska

Uchwałą Nr XXXI/368/2017 Rady Miasta Mława z dnia 02 czerwca 2017 r. przyjęty został Program Ochrony Środowiska dla Miasta Mława do 2022 r. Dokument obowiązywał do 2022 roku. W momencie przygotowywania niniejszej diagnozy opracowywano założenia na kolejne lata.

W Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Mława do 2022 r. oceny stanu środowiska dokonano z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji, tj.:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenia hałasem,
- Pola elektromagnetyczne,
- Gospodarowanie wodami,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Zasoby geologiczne,
- Gleby,
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- Zasoby przyrodnicze,
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Ujęte w Programie cele oraz kierunki interwencji wyznaczono na podstawie zagrożeń i problemów zidentyfikowanych w poszczególnych obszarach interwencji. Mają one charakter synergiczny, co oznacza, że realizacja zadań wyznaczonych w obrębie jednego obszaru, może się przyczynić do zaspokojenia potrzeb, czy też poprawy stanu środowiska w obrębie innego komponentu.

Cele, jakie wyznaczono w ramach wskazanych obszarów interwencji to:

- Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu,
- Poprawa klimatu akustycznego miasta,
- Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym,

---

¹⁸ Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Miasta Mława, 2017 r.

- Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych,
- Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą,
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej,
- Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu,
- Gospodarowanie odpadami zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój miasta,
- Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej,
- Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Zwiększenie lesistości,
- Ograniczenie ryzyka występowania poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

Uchwałą Nr 3/19 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 23 stycznia 2019 r. przyjęty został Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Województwa Mazowieckiego, stanowiący załącznik do Planu Gospodarki Odpadami dla województwa mazowieckiego 2024. Jego celem jest całkowite usunięcie i unieszkodliwienie do 2032 r. wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu województwa. Zadania związane z realizacją programu prowadzone są na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym. Samorządy gminne zobligowane są między innymi do gromadzenia informacji o ilości, rodzaju i miejscu występowania wyrobów zawierających azbest, inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, przygotowywania i aktualizacji programów usuwania wyrobów zawierających azbest oraz działań edukacyjno-informacyjnych odnośnie szkodliwości azbestu i bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Celami Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta Mława na lata 2019 – 2032 są:

- bezpieczne usunięcie z terenu miasta wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych azbestu dla mieszkańców miasta,
- likwidacja negatywnego oddziaływania wyrobów z azbestem na środowisko w zakładanym czasie realizacji programu, a tym samym spełnienia wymogów ochrony środowiska.

Ich osiągnięcie wymaga podjęcia konkretnych działań, które planuje się wykonać do roku 2032, a są to:

- opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta na podstawie wykonanej inwentaryzacji,
- wskazanie miejsca składowania odpadów azbestowych,
- prowadzenie ciągłej edukacji i informacji na temat prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,

- systematyczny monitoring usuwania i właściwego postępowania z odpadami przy współpracy z organami kontrolnymi,
- wytworzenie mechanizmu finansowania usuwania odpadów zawierających azbest z terenu miasta dla określonych podmiotów.

Lasy

Lasy w Mławie są położone w północnej i północno-wschodniej części miasta. Według danych GUS na koniec 2021 roku powierzchnia lasów na terenie Mławy wynosiła 905,42 ha. Lesistość miasta kształtowała się na poziomie 26,0% i była wyższa od wartości dla województwa (23,4%) i powiatu mławskiego (21,0%).

Tabela 35. Powierzchnia lasów oraz lesistość w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Powierzchnia lasów (ha)	905,74	906,21	907,77	905,81	905,42
Lesistość (%)	26,0	26,0	26,1	26,0	26,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Formy ochrony przyrody

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w Polsce formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt oraz grzybów.

Dane pozyskane z Urzędu Miasta Mława wskazują, że na terenie miasta znajdują się:

- pomniki przyrody:
  - Lipa drobnolistna -ul. Studzieniec 114
  - Skupisko drzew 3 szt. lipa drobnolistna - ul. Brzozowa
- użytki ekologiczne:
  - „Ostoja rzeki Seracz” obszar-4,7873ha okolice ulic Płocka i Olesin
- Park Miejski:
  - zabytkowy Park miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Mławie obszar – 3,50ha
- zieleńce:
  - szt. 36, obszar 6,30 ha.

Analiza porównawcza

Analizę porównawczą przeprowadzono dla 7 miast: Ciechanów, Mława, Płońsk, Przasnysz, Pułtusk, Działdowo oraz Nidzica. Porównywane miasta, podobnie jak Miasto Mława są miastami powiatowymi. Ciechanów, Mława, Płońsk, Przasnysz oraz Pułtusk znajdują się na terenie województwa mazowieckiego, natomiast Działdowo i Nidzica przynależą do województwa warmińsko-mazurskiego.

Dokonana analiza pozwoliła określić, jak kształtuje się sytuacja społeczna, gospodarcza i przestrzenna na terenie danego miasta w perspektywie czasowej. Analizie poddano takie wskaźniki jak: liczba mieszkańców, udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności, liczba bezrobotnych, liczba podmiotów gospodarczych, liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności oraz liczba korzystających z wodociągów, kanalizacji i gazu w % ogółu ludności.

Analiza porównawcza została dokonana w oparciu o dane opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

Według danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie miasta Mława na przestrzeni lat 2017-2021 odnotowano nieznaczny spadek liczby ludności (o 1,2%). W porównaniu do pozostałych miast objętych analizą, mniejszy spadek można zaobserwować jedynie w Pułtusku, gdzie w 2021 roku w stosunku do roku bazowego liczba ludności zmalała o 0,9%. W innych miastach spadek wynosił co najmniej 2,2%. W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby mieszkańców w latach 2017-2021 (w tym kobiet i mężczyzn) w ujęciu porównawczym.

Tabela 36. Zmiany w liczbie mieszkańców w latach 2017-2021

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana
Ciechanów	ogółem	44 303	44 209	44 138	42 835	42 449	-4,2%
	mężczyźni	21 137	21 067	21 042	20 425	20 240	-4,2%
	kobiety	23 166	23 142	23 096	22 410	22 209	-4,1%
Mława	ogółem	31 243	31 234	31 246	30 950	30 869	-1,2%
	mężczyźni	14 864	14 852	14 874	14 728	14 700	-1,1%
	kobiety	16 379	16 382	16 372	16 222	16 169	-1,3%
Płońsk	ogółem	22 214	22 163	22 107	21 840	21 733	-2,2%
	mężczyźni	10 433	10 380	10 357	10 209	10 157	-2,6%
	kobiety	11 781	11 783	11 750	11 631	11 576	-1,7%
Przasnysz	ogółem	17 223	17 309	17 177	16 712	16 544	-3,9%
	mężczyźni	8 310	8 323	8 274	8 023	7 921	-4,7%
	kobiety	8 913	8 986	8 903	8 689	8 623	-3,3%
Pułtusk	ogółem	19 448	19 431	19 414	19 376	19 270	-0,9%
	mężczyźni	9 307	9 298	9 297	9 249	9 167	-1,5%
	kobiety	10 141	10 133	10 117	10 127	10 103	-0,4%
Działdowo	ogółem	21 370	21 275	21 274	20 725	20 520	-4,0%
	mężczyźni	10 254	10 225	10 204	9 926	9 823	-4,2%

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana
	kobiety	11 116	11 050	11 070	10 799	10 697	-3,8%
Nidzica	ogółem	13 872	13 820	13 694	13 120	12 929	-6,8%
	mężczyźni	6 608	6 584	6 539	6 289	6 177	-6,5%
	kobiety	7 264	7 236	7 155	6 831	6 752	-7,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

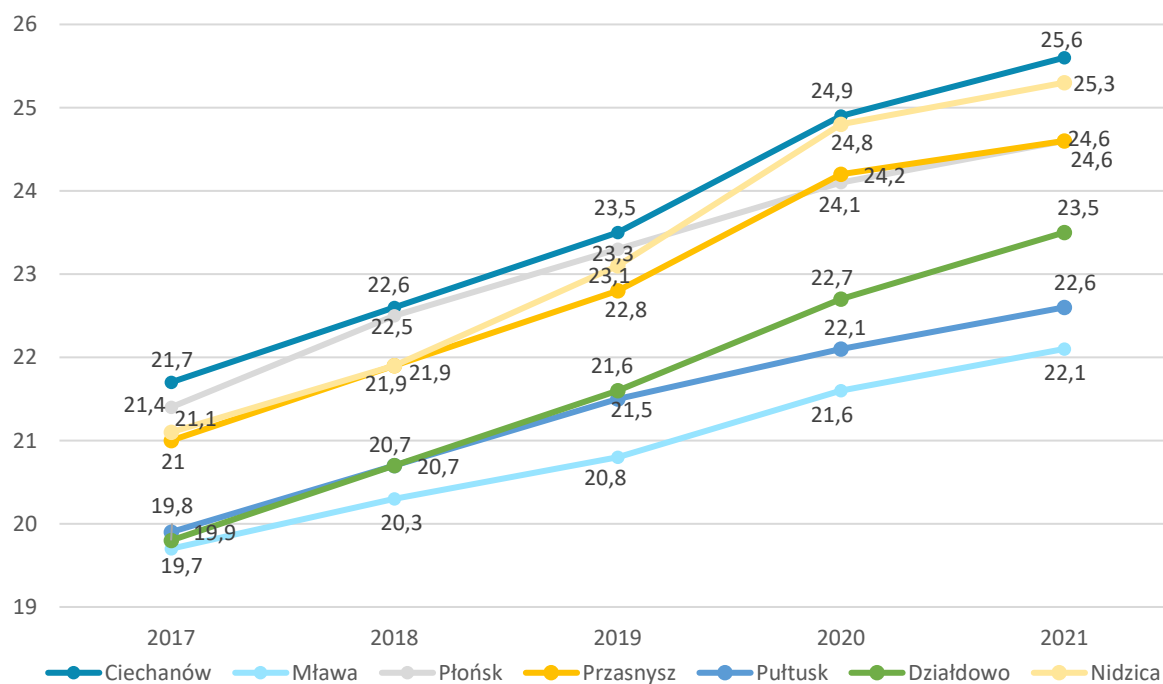
Analiza wykazała, że Miasto Mława jest w korzystnej sytuacji, biorąc pod uwagę udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności. W 2022 roku wynosił on 22,1%. Faktem jest, że wskaźnik ten rośnie z roku na rok, jednak skala wzrostu oraz wartość wskaźnika nie jest tak wysoka, jak w pozostałych analizowanych miastach. Porównując wartość wskaźnika udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności ze średnią krajową (22,5%), w Mławie jest on korzystniejszy.

Tabela 37. Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana [p.p.]
Ciechanów	21,7	22,6	23,5	24,9	25,6	3,9
Mława	19,7	20,3	20,8	21,6	22,1	2,4
Płońsk	21,4	22,5	23,3	24,1	24,6	3,2
Przasnysz	21	21,9	22,8	24,2	24,6	3,6
Pułtusk	19,9	20,7	21,5	22,1	22,6	2,7
Działdowo	19,8	20,7	21,6	22,7	23,5	3,7
Nidzica	21,1	21,9	23,1	24,8	25,3	4,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 12. Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

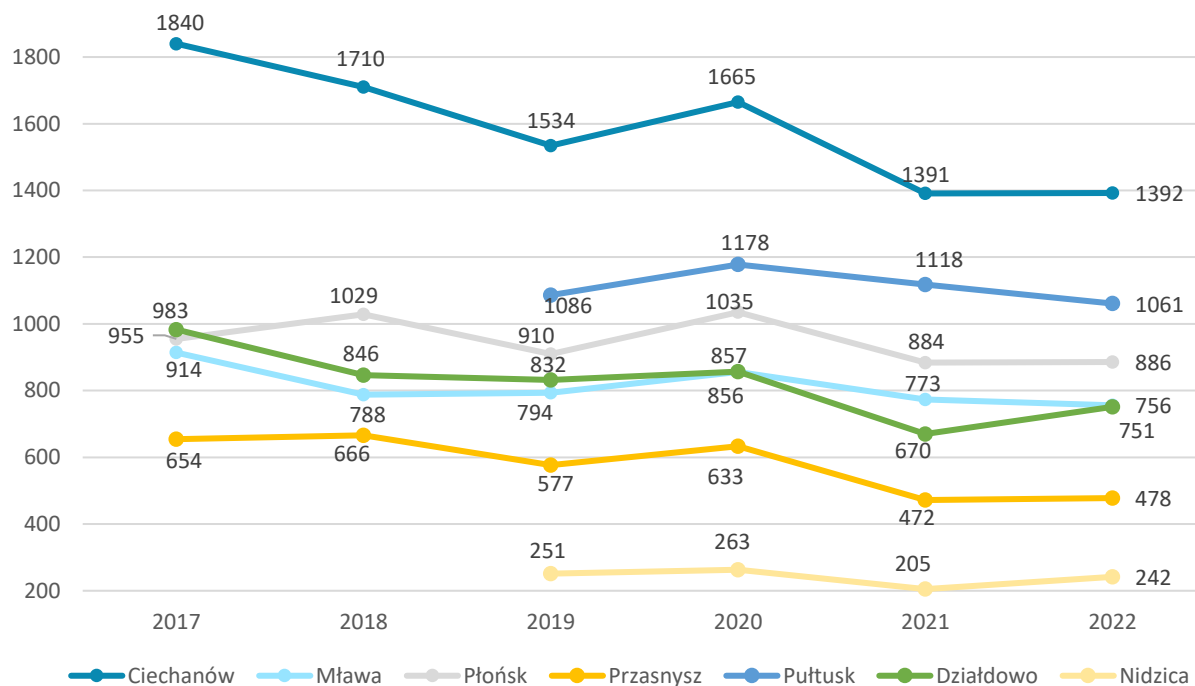
W latach 2017-2022 liczba bezrobotnych w Mieście Mława ulegała ciągłym wahaniom. Najwyższą wartość odnotowano w roku 2017 (914 osób), zaś najniższą w roku 2022 (756 osób). Na przestrzeni analizowanego okresu liczba bezrobotnych zmalała o 17,3%, co jest wynikiem lepszym w porównaniu do Płońska (spadek o 7,2%), ale gorszym w porównaniu do pozostałych miast objętych analizą. Ze względu na brak danych dla Pułtusk i Nidzicy za lata 2017-2018, obu jednostek nie uwzględniono w analizie porównawczej.

Tabela 38. Liczba bezrobotnych w latach 2017-2022

Wyszczególnienie		2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana
Ciechanów	ogółem	1 840	1 710	1 534	1 665	1 391	1 392	-24,3%
	mężczyźni	921	814	731	827	703	687	-25,4%
	kobiety	919	896	803	838	688	705	-23,3%
Mława	ogółem	914	788	794	856	773	756	-17,3%
	mężczyźni	394	326	318	366	363	355	-9,9%
	kobiety	520	462	476	490	410	401	-22,9%
Płońsk	ogółem	955	1029	910	1035	884	886	-7,2%
	mężczyźni	446	466	420	504	426	426	-4,5%
	kobiety	509	563	490	531	458	460	-9,6%
Przasnysz	ogółem	654	666	577	633	472	478	-26,9%
	mężczyźni	277	296	245	285	217	190	-31,4%
	kobiety	377	370	332	348	255	288	-23,6%
Pułtusk	ogółem	-	-	1086	1178	1118	1061	-
	mężczyźni	-	-	519	587	576	541	-
	kobiety	-	-	567	591	542	520	-
Działdowo	ogółem	983	846	832	857	670	751	-23,6%
	mężczyźni	384	308	309	365	271	322	-16,1%
	kobiety	599	538	523	492	399	429	-28,4%
Nidzica	ogółem	-	-	251	263	205	242	-
	mężczyźni	-	-	123	136	93	112	-
	kobiety	-	-	128	127	112	130	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 13. Liczba bezrobotnych w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

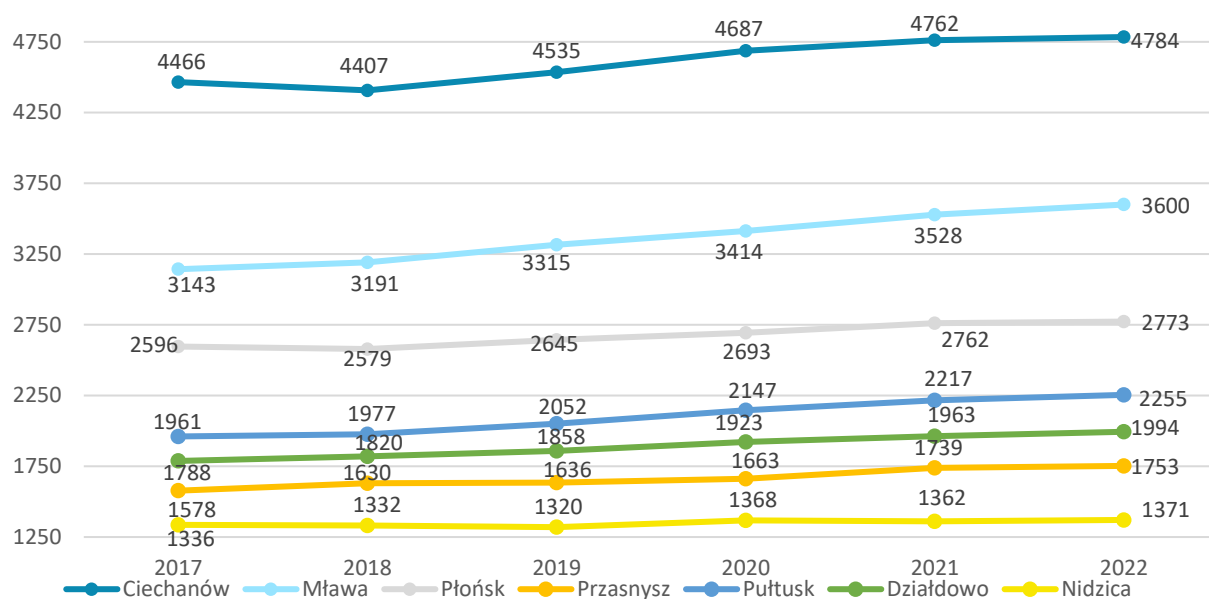
W latach 2017-2021 w Mieście Mława zaobserwować można systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych. W 2022 roku ich liczba wynosiła 3 600, co oznacza wzrost o 14,5% w stosunku do roku bazowego (2017). Większy wzrost liczby podmiotów gospodarczych odnotowano jedynie w Pułtusku (o 15,0%). W kolejnej tabeli przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych w latach 2017-2022 w ujęciu porównawczym, a na wykresie dane te przedstawiono w formie graficznej.

Tabela 39. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2017-2022

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana
Ciechanów	4466	4407	4535	4687	4762	4784	7,1%
Mława	3143	3191	3315	3414	3528	3600	14,5%
Płońsk	2596	2579	2645	2693	2762	2773	6,8%
Przasnysz	1578	1630	1636	1663	1739	1753	11,1%
Pułtusk	1961	1977	2052	2147	2217	2255	15,0%
Działdowo	1788	1820	1858	1923	1963	1994	11,5%
Nidzica	1336	1332	1320	1368	1362	1371	2,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 14. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

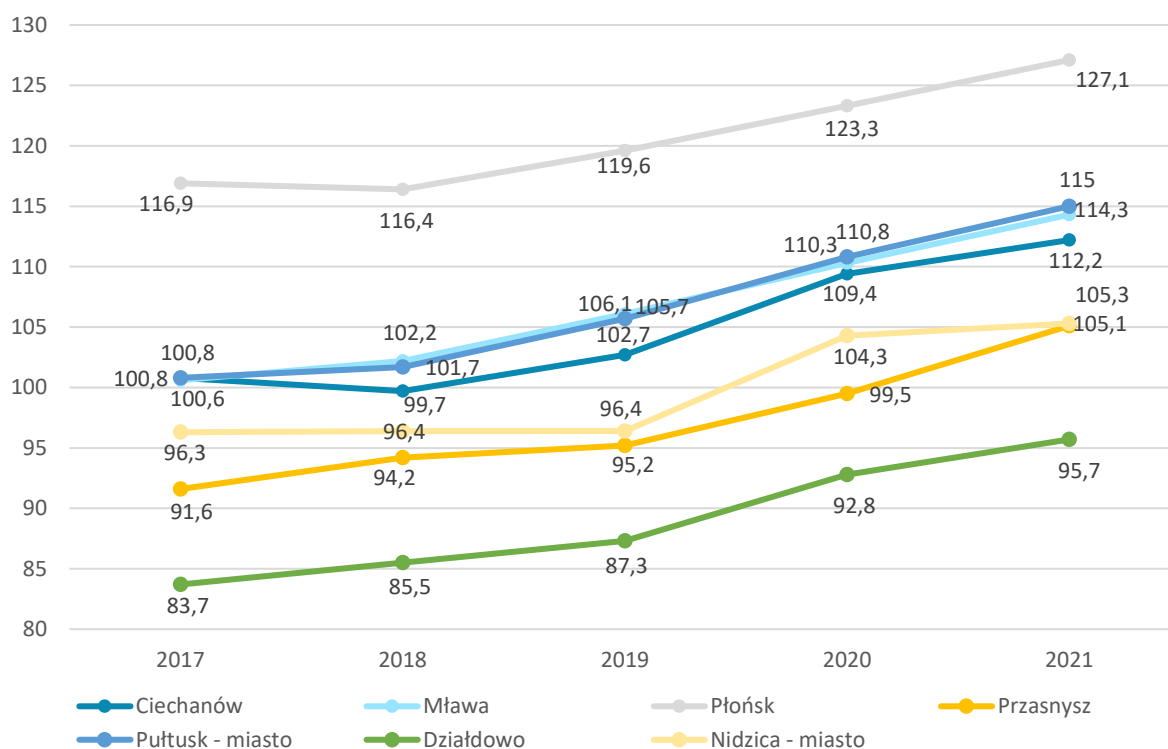
Analizując ilość podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, można dostrzec, że sytuacja w Mławie jest w miarę korzystna. Z roku na rok wartość omawianego wskaźnika wzrastała (łącznie o 13,6%). Wartość wskaźnika w 2021 roku wyniosła 114,3. Więcej podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców odnotowano jedynie w Płońsku (127,1). W kolejnej tabeli przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w latach 2017-2021 w ujęciu porównawczym, a na wykresie zaprezentowano dane w formie graficznej.

Tabela 40. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców ogółem w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana
Ciechanów	100,8	99,7	102,7	109,4	112,2	11,3%
Mława	100,6	102,2	106,1	110,3	114,3	13,6%
Płońsk	116,9	116,4	119,6	123,3	127,1	8,7%
Przasnysz	91,6	94,2	95,2	99,5	105,1	14,7%
Pułtusk	100,8	101,7	105,7	110,8	115	14,1%
Działdowo	83,7	85,5	87,3	92,8	95,7	14,3%
Nidzica	96,3	96,4	96,4	104,3	105,3	9,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 15. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców ogółem w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

W latach 2017-2021 odsetek mieszkańców Mławy korzystających z wodociągów systematycznie wzrastał. Na koniec analizowanego okresu wynosił on 92,3%, co oznacza wzrost o 0,5 p.p. w stosunku do roku 2017. Był to najwyższy wzrost spośród wszystkich analizowanych jednostek, jednak wartość wskaźnika w Mławie jest mniej korzystna w porównaniu do innych miast. W poniższej tabeli przedstawiono korzystających z wodociągów w % ogółu ludności w latach 2017-2021 w ujęciu porównawczym, a na wykresie zaprezentowano dane w formie graficznej.

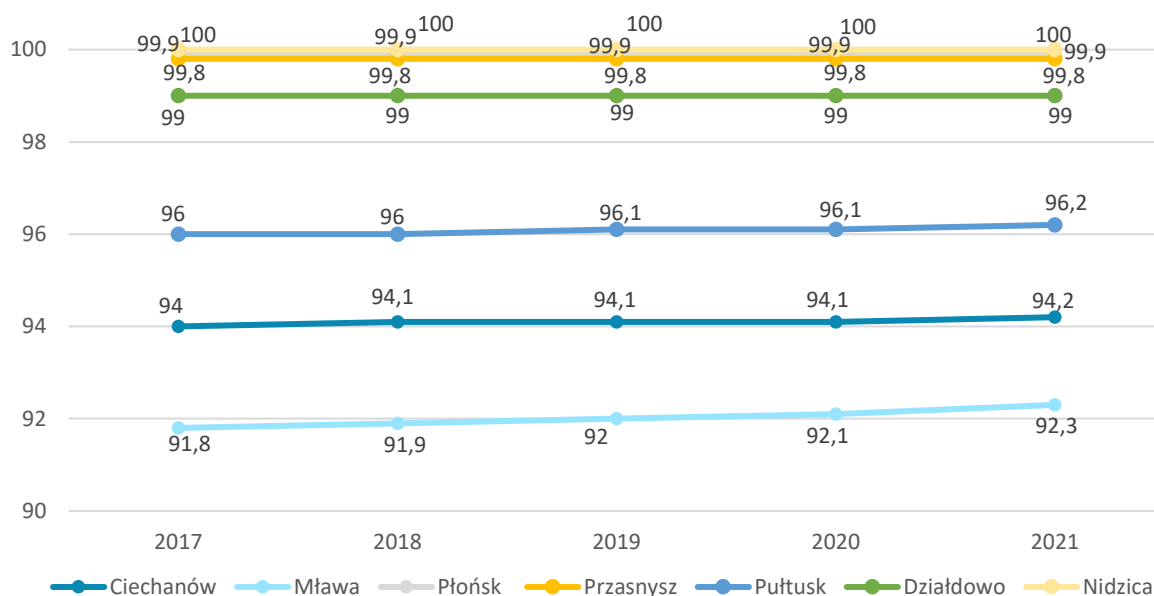
Tabela 41. Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana [p.p.]
Ciechanów	94	94,1	94,1	94,1	94,2	0,2
Mława	91,8	91,9	92	92,1	92,3	0,5
Płońsk	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	0
Przasnysz	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	0
Pułtusk	96	96	96,1	96,1	96,2	0,2
Działdowo	99	99	99	99	99	0
Nidzica	100	100	100	100	100	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 16. Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

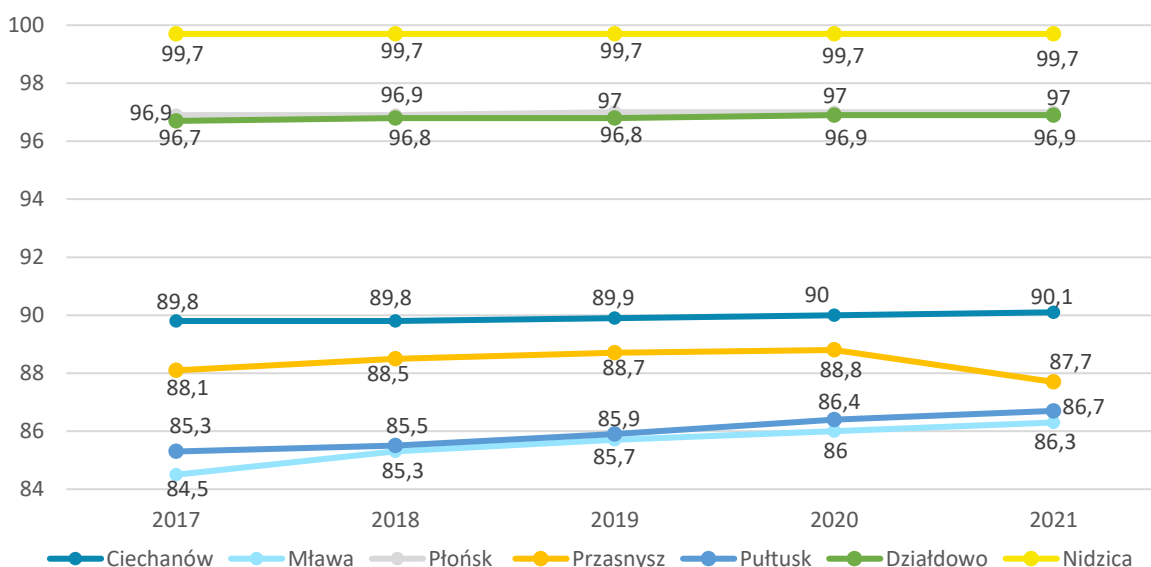
Na przestrzeni lat 2017-2021 odsetek mieszkańców Mławy korzystających z kanalizacji z roku na rok wzrastał. W 2021 roku wynosił on 86,3%, co oznacza wzrost o 2,1 p.p. w stosunku do roku bazowego. Mimo iż wzrost jego wartości był najwyższy spośród wszystkich analizowanych jednostek, wartość tego wskaźnika w Mławie jest nadal mniej korzystna w porównaniu do innych miast. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli oraz zaprezentowano na wykresie.

Tabela 42. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana [p.p]
Ciechanów	89,8	89,8	89,9	90	90,1	0,3
Mława	84,5	85,3	85,7	86	86,3	1,8
Płońsk	96,9	96,9	97	97	97	0,1
Przasnysz	88,1	88,5	88,7	88,8	87,7	-0,4
Pułtusk	85,3	85,5	85,9	86,4	86,7	1,4
Działdowo	96,7	96,8	96,8	96,9	96,9	0,2
Nidzica	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 17. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

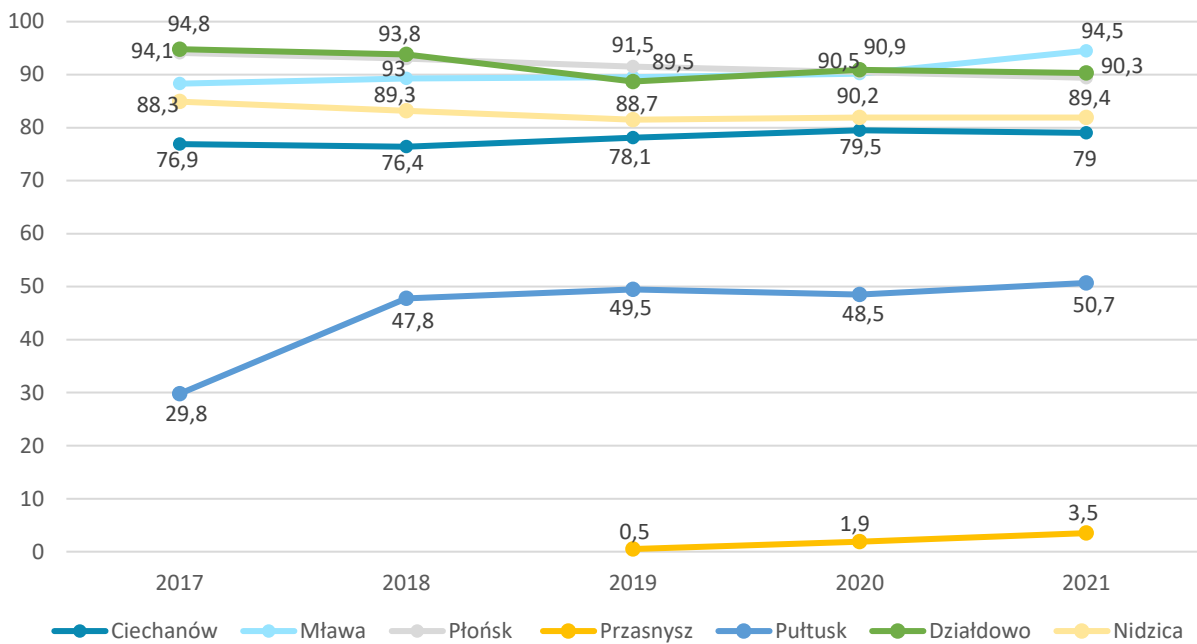
W 2021 roku w Mławie z gazu korzystało 94,5% ogółu ludności, co jest najwyższą wartością spośród wszystkich miast objętych analizą. Na przestrzeni lat 2017-2021 wskaźnik ten systematycznie wzrastał, a na koniec 2021 roku jego wartość była o 6,2 p.p. wyższa aniżeli w 2017 roku, co jest korzystnym wynikiem w porównaniu do większości pozostałych miast.

Tabela 43. Korzystający z gazu w % ogółu ludności w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	Zmiana
Ciechanów	76,9	76,4	78,1	79,5	79	2,1
Mława	88,3	89,3	89,5	90,2	94,5	6,2
Płońsk	94,1	93	91,5	90,5	89,4	-4,7
Przasnysz	0	0	0,5	1,9	3,5	3,5
Pułtusk	29,8	47,8	49,5	48,5	50,7	20,9
Działdowo	94,8	93,8	88,7	90,9	90,3	-4,5
Nidzica	84,9	83,2	81,5	81,9	81,9	-3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Wykres 18. Korzystający z gazu w % ogółu ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych)

Analiza zdolności inwestycyjnej

Miasto Mława stanowi ważny ośrodek przemysłowy północnego Mazowsza. Na terenie miasta działa 3,6 tysiąca podmiotów gospodarczych. Obecnie największym zakładem pracy w mieście jest działająca od 1999 roku marka LG Electronics Mława Sp. z o.o., produkująca odbiorniki telewizyjne najnowszej generacji (telewizory plazmowe, telewizory LCD, LED).

Na terenie Mławy funkcjonuje Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. (WMSSE), której zadaniem jest wspieranie rozwoju nowych inwestycji oraz wydawanie, w imieniu ministra do spraw gospodarki, decyzji o wsparciu nowych inwestycji w ramach instrumentu Polska Strefa Inwestycji. Główną korzyścią wynikającą z inwestowania na terenie WMSSE jest możliwość skorzystania z ulgi podatkowej, polegającej na zwolnieniu przedsiębiorcy z płacenia podatku dochodowego - nawet do 70 % wartości inwestycji.

Przedsiębiorcy inwestujący w SSE w podstrefie Mława korzystają z pomocy publicznej w formie zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych lub osób fizycznych. Pomoc publiczna udzielana jest z tytułu nowej inwestycji oraz tworzenia nowych miejsc pracy. Poziom pomocy publicznej zależy od wielkości przedsiębiorstwa:

- 70% (55%) dla małego przedsiębiorstwa;
- 60% (45%) dla średniego przedsiębiorstwa;
- 50% (35%) dla dużego przedsiębiorstwa.

Podstrefa Mława Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej składa się z następujących kompleksów:

- Kompleks 1:
  - Obszar 1 – powierzchnia 44,2478 ha położony przy ul. LG Electronics;
  - Obszar 2 – powierzchnia 4,8288 ha, położony przy ul. Działdowskiej;
- Kompleks 2 – powierzchnia 1,4232 ha, położony przy ul. Instalatorów;
- Kompleks 3 – powierzchnia 2,6792 ha, położony przy ul. Instalatorów;
- Kompleks 4 – powierzchnia 3,4506 ha, położony przy ul. Nowej;
- Kompleks 5 – powierzchnia 3,1710 ha, położony przy ul. LG Electronics.

Podstawowym dokumentem, który określa politykę przestrzennego zagospodarowania Miasta Mława jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta Mława przyjęte zostało Uchwałą Nr XLI/524/2022 z dnia 28 czerwca 2022 w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mława. Wynika z niego, że:

- liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynosi 25, a ich powierzchnia zajmuje 692,74 ha, co stanowi 19,90% powierzchni miasta;

- liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w opracowaniu wynosi 12. Zajmują one łączną powierzchnię 1237,55 ha, co stanowi 35,56% powierzchni miasta;
- tereny inwestycyjne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zajmują powierzchnię 227,91 ha, co stanowi 32,9% powierzchni obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i 6,55% powierzchni miasta;
- tereny inwestycyjne do zainwestowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zajmują powierzchnię 85,17 ha, co stanowi 2,45% powierzchni miasta;
- tereny inwestycyjne w Studium zajmują łączną powierzchnię 175,95 ha, co stanowi 5,06% powierzchni miasta.

W 2022 roku Miasto Mława nabyło 16 działek, których łączna powierzchnia wynosiła 1,9568 ha oraz udział 1/2 w nieruchomości o powierzchni 0,2026 ha. Szczegółowe informacje w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 44. Działki nabyte w 2022 roku przez Miasto Mława

Nieruchomości nabyte na podstawie umów cywilnoprawnych			
Lp.	Nr działki	Pow. (ha)	Położenie
1.	4889	0,5351	Al. Św. Wojciecha
2.	4490/2	0,0036	ul. Wiejska
3.	184/4	0,0033	ul. Wiejska
4.	652	0,6972	rejon ul. Padlewskiego i drogi krajowej Nr 7
5.	498/2	0,0605	ul. Podborna
6.	2154/31	0,0026	ul. 20 Dywizji Piechoty Wojska Polskiego
7.	2154/33	0,0015	ul. 20 Dywizji Piechoty Wojska Polskiego
8.	332/1	0,0697	rejon ul. Błękitnej
9.	332/7	0,0581	rejon ul. Błękitnej
10.	332/16	0,0262	rejon ul. Błękitnej
11.	333/6	0,0245	ul. Szafirowa
12.	58/18	0,1190	ul. Ligi Obrony Kraju
13.	416/9	0,1560	ul. Podborna
14.	416/10	0,0175	ul. Podborna
15.	490/7	0,0188	ul. Podborna
16.	4324/2	0,1632	ul. 18 Stycznia
17.	4376	0,2026	ul. Warszawska (udział 1/2)

Źródło: Raport o stanie Miasta Mława za rok 2022

Ponadto w 2022 roku Miasto Mława nabyło:

- udział ¼ w nieruchomości nr 1431/4 o pow. 0,2379 ha położonej w Mławie przy ul. Batalionów Chłopskich (na podstawie postanowienia Sądu o stwierdzenie nabyciu spadku);
- 55 działek o łącznej powierzchni 1,8714 ha, położonych przy ulicach: Olesin, Alei Świętego Wojciecha, ul. Studzieniec (na podstawie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej);
- 9 działek o powierzchni 0,5338 ha, położonych przy ul. Hm. Wandy Szczęsnej-Lesiowskiej i ul. LG Electronics (na podstawie decyzji komunalizacyjnej Wojewody Mazowieckiego)¹⁹.

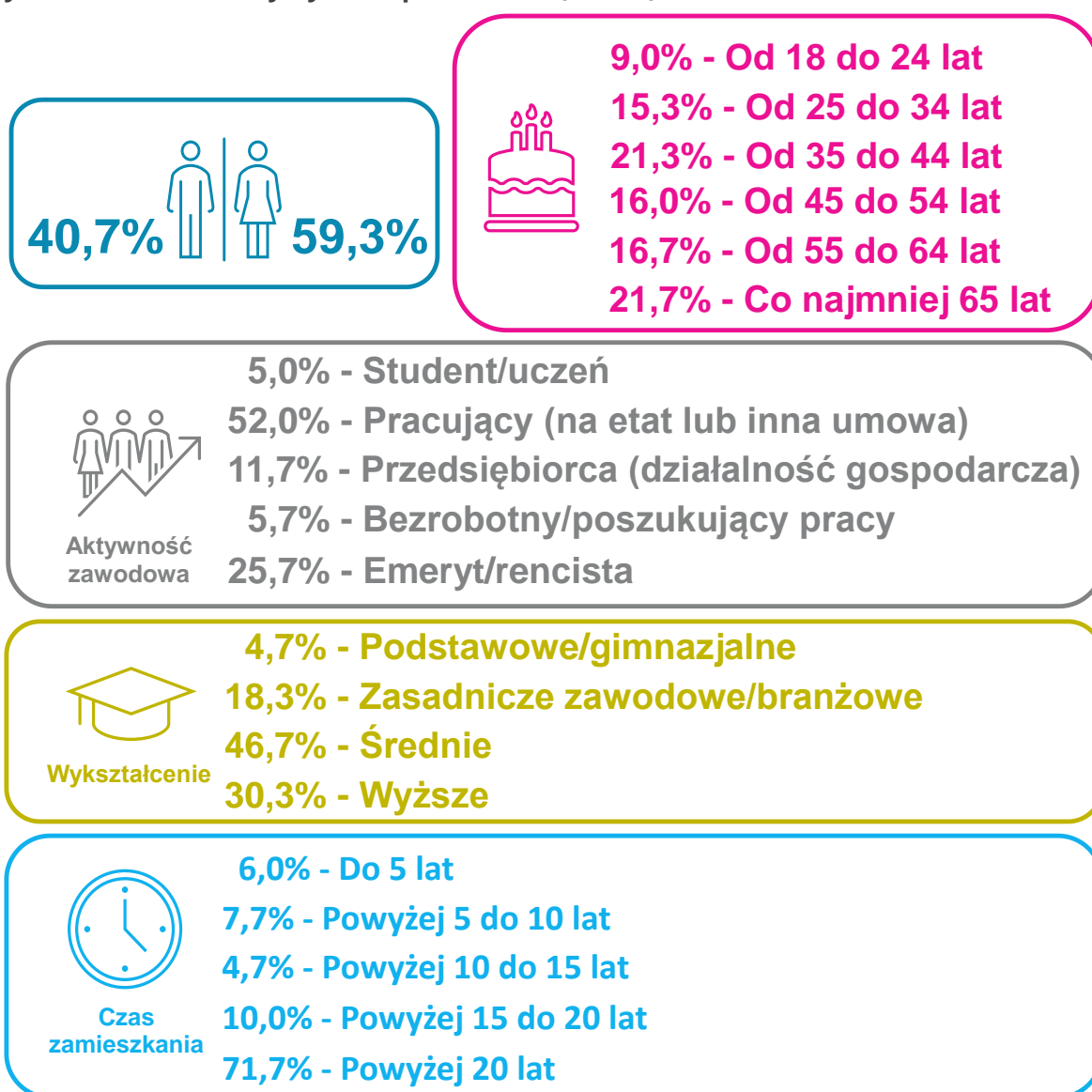
---

¹⁹ Raport o stanie Miasta Mława za rok 2022, s. 40.

Wyniki badania ankietowego

Badanie ilościowe przeprowadzono na próbie 300 mieszkańców Mławy wylosowanych w gospodarstwach domowych z każdego osiedla (proporcjonalnie do liczby mieszkańców). Ponad połowę respondentów (59,3%) stanowiły kobiety. Najwięcej ankietowanych było w wieku co najmniej 65 lat (21,7%) oraz od 35 do 44 lat (21,3%). Dokonując analizy aktywności zawodowej, dostrzega się dominację osób pracujących (na etat lub inną umowę) (52,0%). Najwyższe odsetki respondentów stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (46,7%) oraz wyższym (30,3%). Większość ankietowanych deklarowała, że mieszka w Mławie od ponad 20 lat (71,7%).

Rysunek 5. Charakterystyka respondentów (N=300)

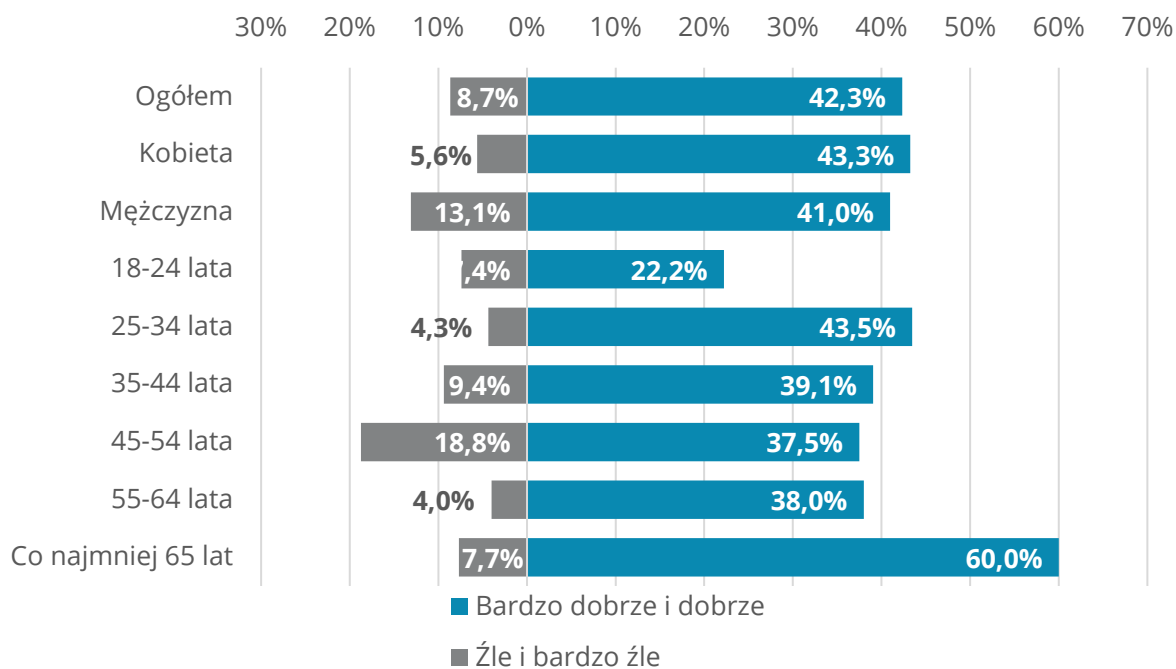

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy

Wyniki badania wskazują, że Mławianie są zadowoleni z życia w mieście, o czym świadczą dokonane przez nich oceny dotyczące ogólnej jakości życia w mieście. Spośród ogółu

ankietowanych mieszkańców miasta 42,3% wyraziło pozytywną opinię (suma odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), a przeciwnego zdania było 8,7% badanych (suma odpowiedzi „bardzo źle” i „źle”). Dokonując analizy ze względu na płeć i wiek, można dostrzec, że pozytywnych ocen częściej dokonywały kobiety (43,3%) oraz osoby w wieku co najmniej 65 lat (60,0%).

Wykres 19. Ogólna ocena jakości życia w Mławie (N=300)

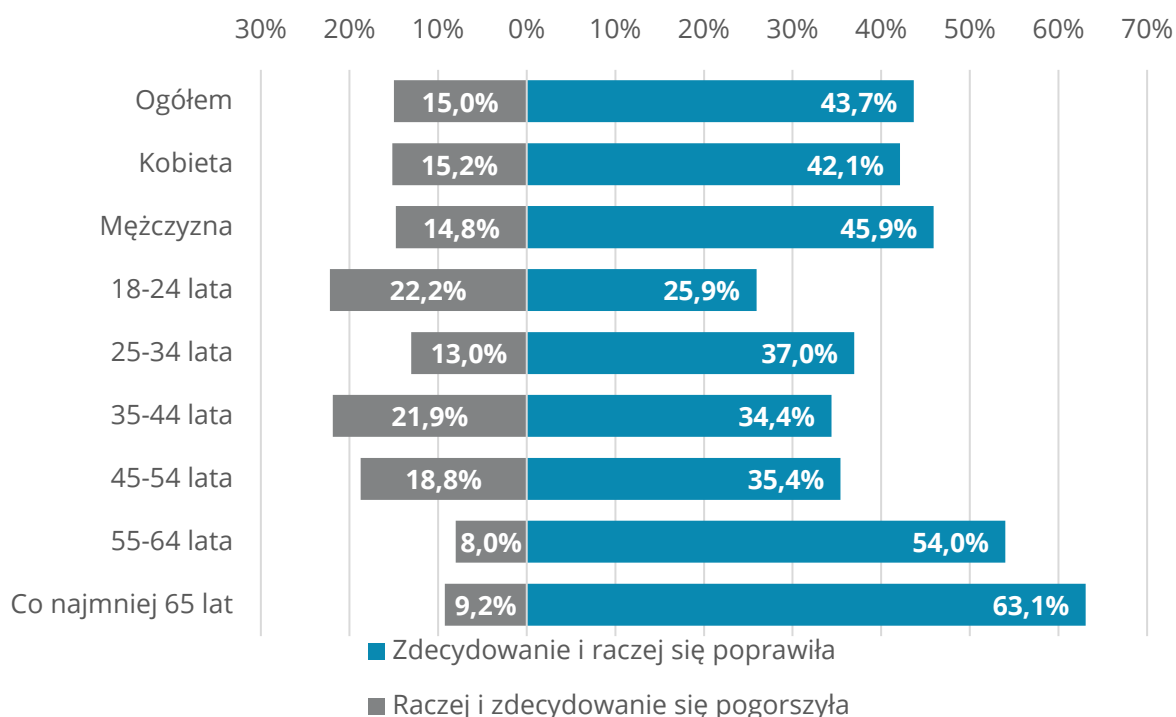

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy
*pominięto odsetek wskazań odpowiedzi „przeciętnie” oraz „nie mam zdania”

W opinii 43,7% badanych jakość życia w mieście na przestrzeni ostatnich 5 lat poprawiła się (suma odpowiedzi „zdecydowanie się poprawiła” i „raczej się poprawiła”). Przeciwnego zdania było 15,0% ankietowanych (suma odpowiedzi „zdecydowanie się pogorszyła” i „raczej się pogorszyła”). Można zatem przyjąć, że wśród Mławian dominuje przekonanie o tym, że jakość życia w ostatnich latach ulegała poprawie. Analiza wyników ze względu na kryterium płci i wieku wskazuje, że mężczyźni częściej aniżeli kobiety dostrzegają zmiany na lepsze (45,9% w stosunku do 42,1%), a grupą, która wyraźnie częściej niż pozostali respondenci dostrzega poprawę jakości życia w mieście były osoby starsze w wieku co najmniej 65 lat (63,1%).

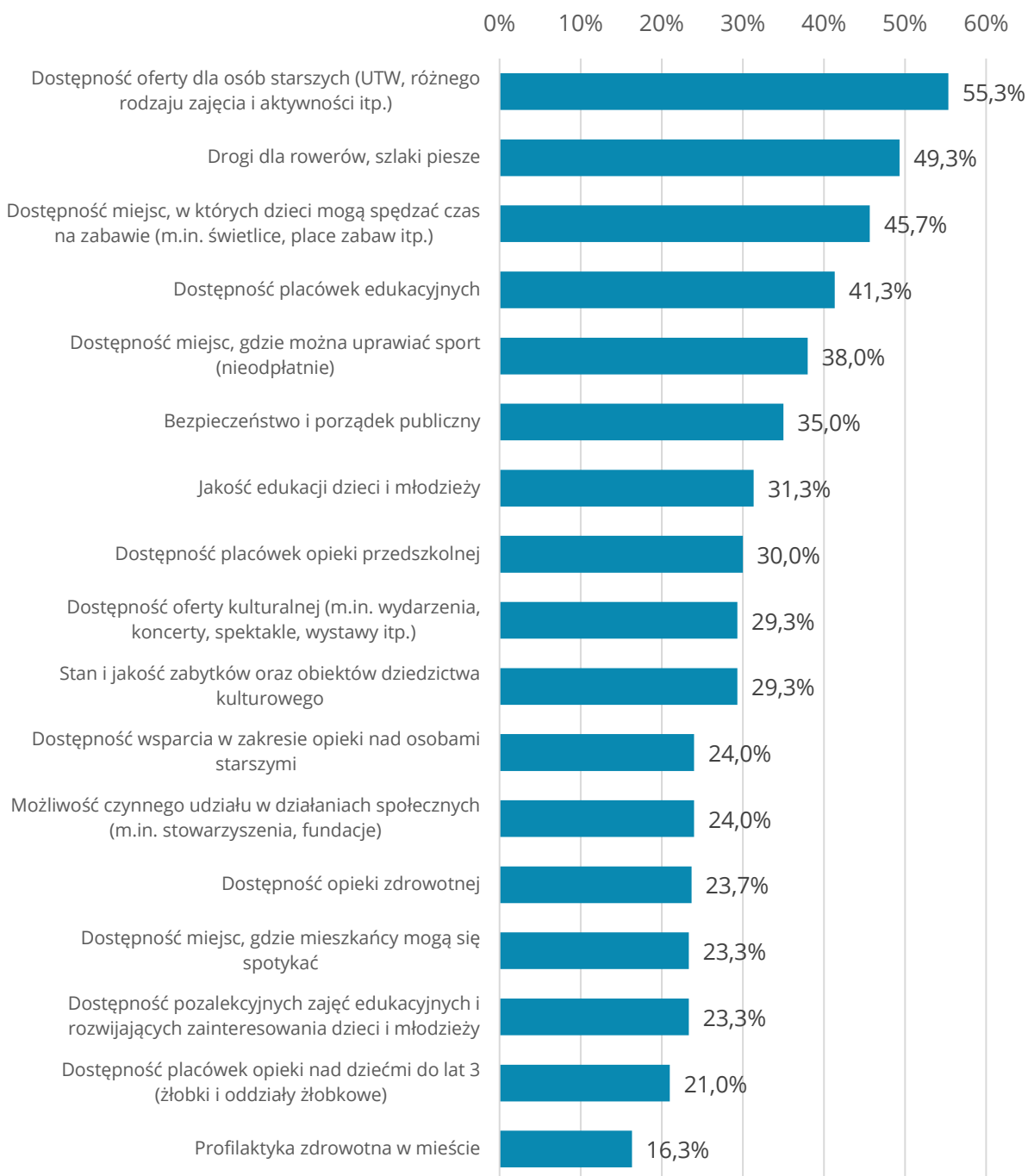
Wykres 20. Jakość życia w Mieście Mława w ostatnich 5 latach (N=300)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy
*pominięto odsetek wskazań odpowiedzi „nie zmieniła się” oraz „nie mam zdania”

Mieszkańcy Mławy dokonali oceny społecznych aspektów życia w mieście. Analiza ocen respondentów wykazała, że najlepiej oceniane były: dostępność oferty dla osób starszych (55,3% odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), drogi dla rowerów, szlaki piesze (49,3%), dostępność miejsc, w których dzieci mogą spędzać czas na zabawie (45,7%) oraz dostępność placówek edukacyjnych (41,3%). Najniższy odsetek wskazań ocen pozytywnych dotyczył natomiast profilaktyki zdrowotnej w mieście (16,3%), dostępności placówek opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki i oddziały żłobkowe) (21,0%), dostępności pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych i rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży (23,3%) oraz dostępności miejsc, gdzie mieszkańcy mogą się spotykać (23,3%).

Wykres 21. Odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty społeczne (N=300)

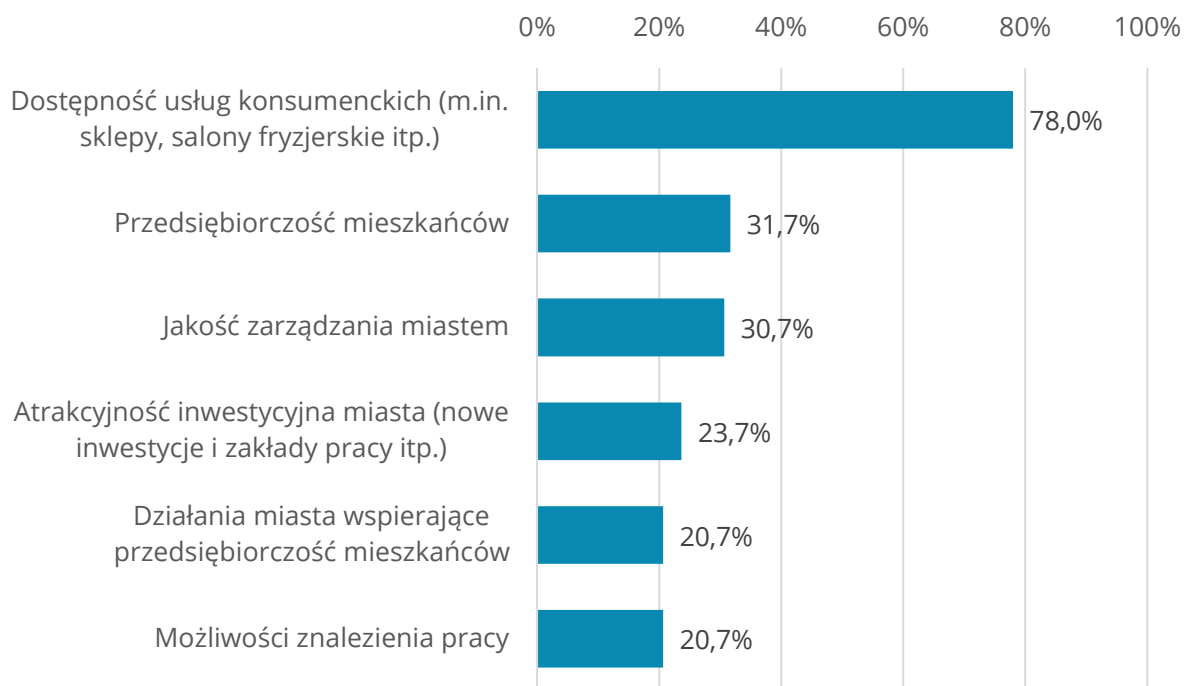
Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy

*Suma odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”; pominięto odsetek wskazań odpowiedzi „nie mam zdania”

W tej samej skali oceniono aspekty gospodarcze, z których najwyżej ocenianymi były: dostępność usług konsumenckich (m.in. sklepy, salony fryzjerskie itp.) (78,0% odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), przedsiębiorczość mieszkańców (31,7%) oraz jakość zarządzania miastem (30,7%). Najniżej ocenianymi aspektami gospodarczymi były działania miasta wspierające przedsiębiorczość mieszkańców oraz możliwości znalezienia pracy (po 20,7%),

przy czym należy podkreślić, że ponad połowa respondentów to osoby aktywne zawodowo, które – jako osoby aktualnie nieposzukujące pracy – mogą nie mieć dokładnego rozeznania w tym zakresie.

Wykres 22. Odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty gospodarcze (N=300)

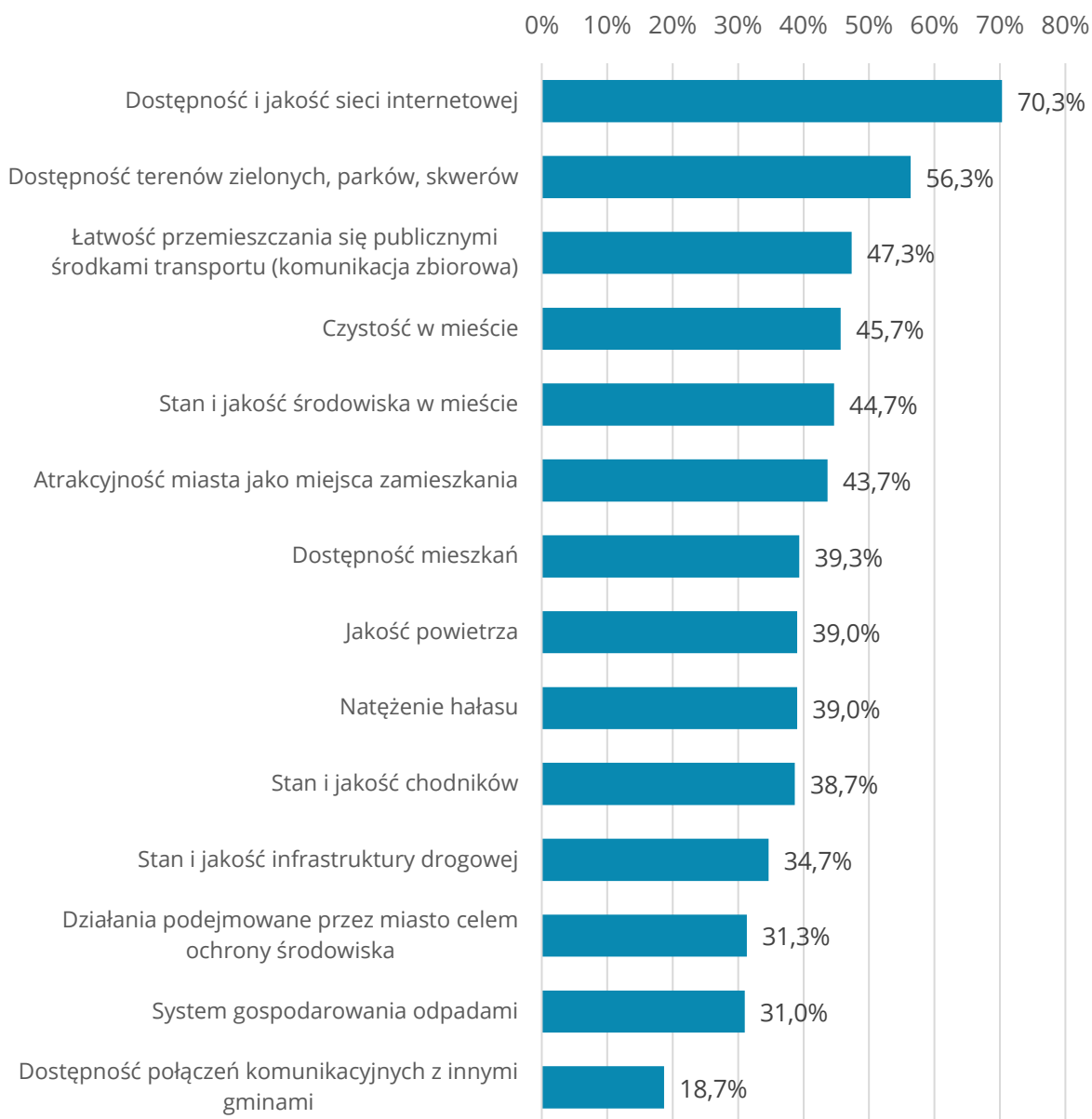

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy

*Suma odpowiedzi "bardzo dobrze" i "dobrze"; pominięto odsetek wskazań odpowiedzi „nie mam zdania”

Analiza aspektów przestrzennych (w tym środowiskowych) wykazała, że ankietowani Mławianie najwyższe oceny przyznawali kolejno: dostępności i jakości sieci internetowej (70,3% odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”), dostępności terenów zielonych, parków, skwerów (56,3%) oraz łatwości przemieszczania się publicznymi środkami transportu (komunikacja zbiorowa) (47,3%). Najniższe odsetki pozytywnych ocen odnotowano w przypadku dostępności połączeń komunikacyjnych z innymi gminami (18,7%), systemu gospodarowania odpadami (31,0%) oraz działań podejmowanych przez miasto celem ochrony środowiska (31,3%).

Wykres 23. Odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty przestrzenne (N=300)

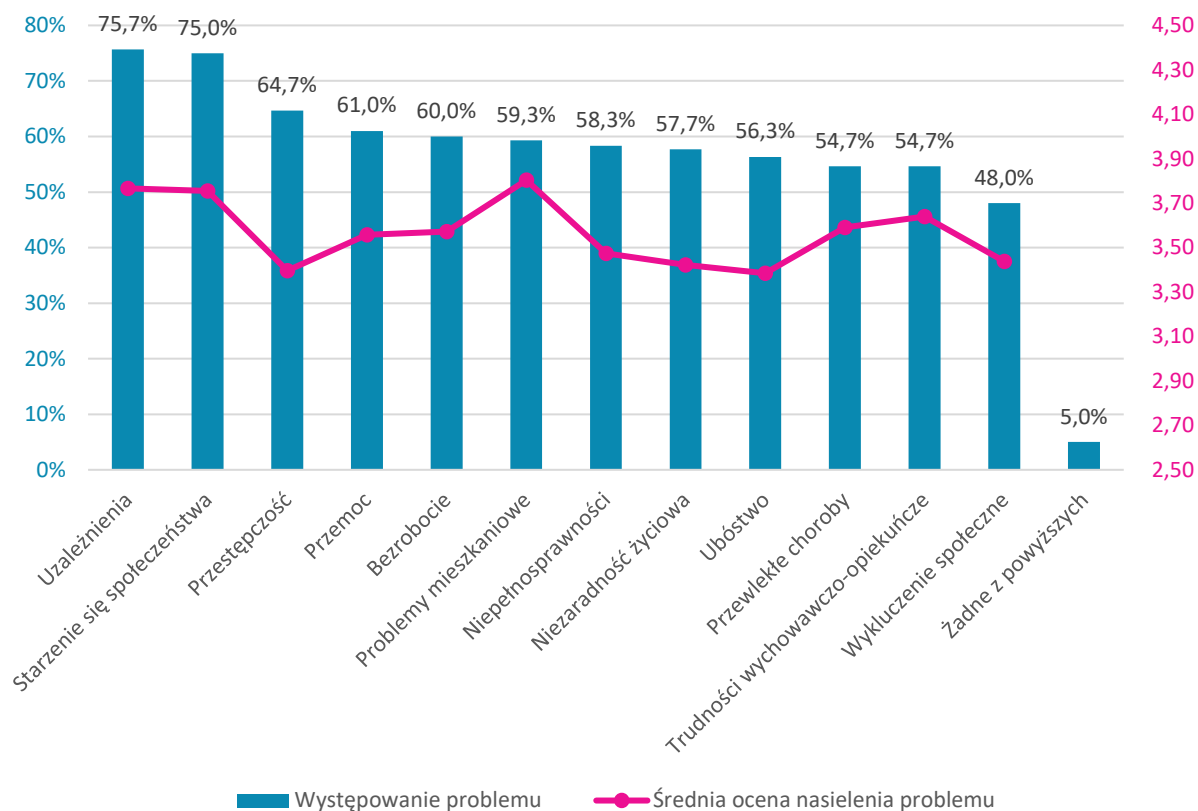
Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy

*Suma odpowiedzi "bardzo dobrze" i "dobrze"; pominięto odsetek wskazań odpowiedzi „nie mam zdania”

Uczestniczący w badaniu ilościowym Mławianie dokonali oceny skali występowania poszczególnych problemów w mieście. Z uzyskanych danych wynika, że do najpoważniejszych problemów należy zaliczyć następujące: uzależnienia (alkoholizm, narkomania, hazard) (75,7%), starzenie się społeczeństwa (75,0%), przestępczość(64,7%), przemoc (61,0%), bezrobocie (60,0%) oraz problemy mieszkaniowe (59,3%). Warto podkreślić, że oceny dotyczące starzenia się społeczeństwa potwierdzają wykazany na podstawie analizy danych statystycznych negatywny trend demograficzny (rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie). Uwagę zwraca fakt, że wśród dostrzeganych przez mieszkańców Mławy problemów jako zdecydowanie istotne/poważne badani najczęściej

postrzegają problemy mieszkaniowe (32,6%), starzenie się społeczeństwa (31,6%) oraz problem uzależnień (28,6%).

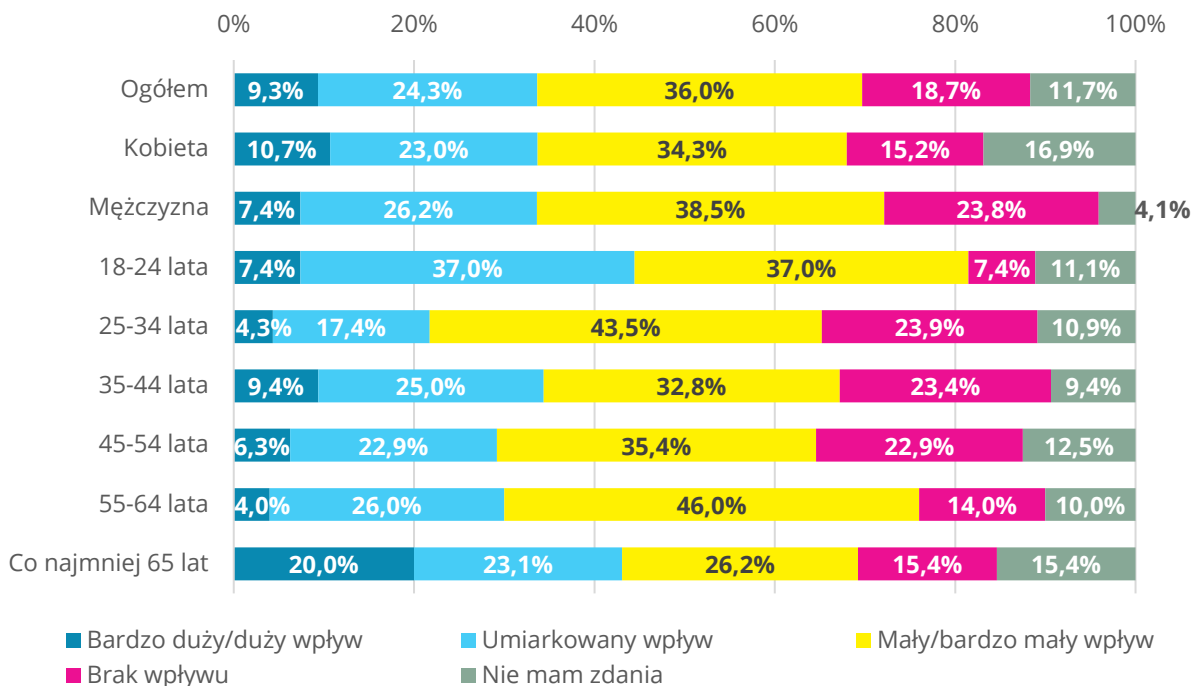
Wykres 24. Problemy występujące w mieście Mława (N=300)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy
*średnia ocen w skali 1-5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nieistotny problem, a 5 „zdecydowanie istotny/poważny problem”

Co jedenasty badany mieszkaniec Mławy (9,3%) uważa, że realny wpływ mieszkańców miasta na ważne decyzje podejmowane przez władze samorządowe jest bardzo duży lub duży. Przeciwnego zdania było 54,7% badanych (suma odpowiedzi „bardzo mały wpływ”, „mały wpływ” oraz „brak wpływu”), a jako umiarkowany określił go co czwarty respondent (24,3%). Analiza ze względu na płeć i wiek wskazuje, że realny wpływ na decyzje władz samorządowych częściej dostrzegają kobiety (10,7% w stosunku do 7,4% mężczyzn) oraz osoby w wieku co najmniej 65 lat (20,0%).

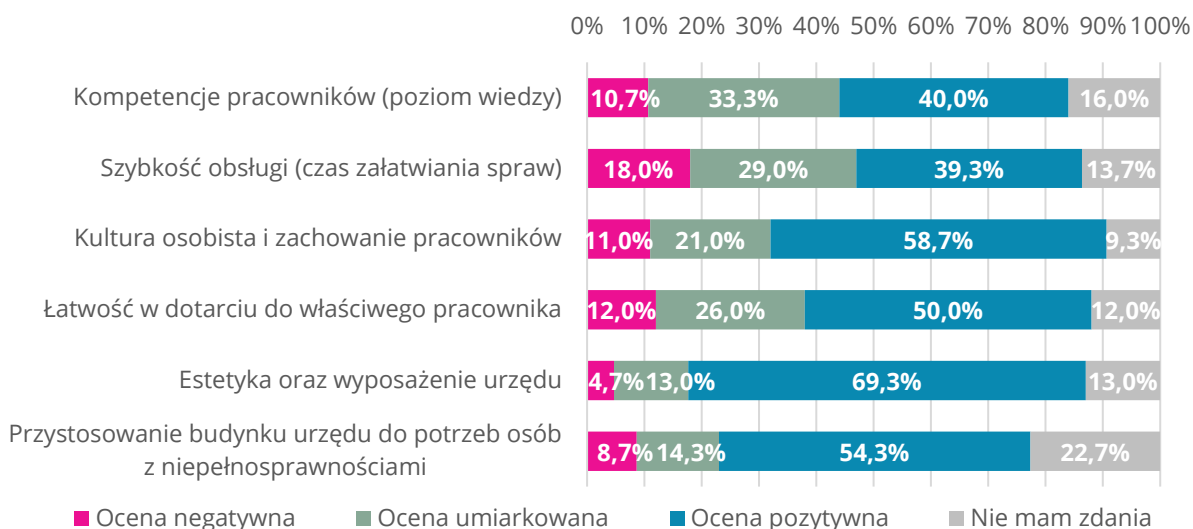
Wykres 25. Ocena realnego wpływu mieszkańców miasta na ważne decyzje podejmowane przez władze samorządowe (N=300)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy

Większość mieszkańców Mławy pozytywnie ocenia estetykę oraz wyposażenie urzędu miejskiego (69,3%; suma odpowiedzi „bardzo dobrze” i „raczej dobrze”). Ponad połowa respondentów podobnie postrzega kulturę osobistą i zachowanie pracowników (58,7%) oraz przystosowanie budynku urzędu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (54,3%), a dokładnie połowa – łatwość w dotarciu do właściwego pracownika. Relatywnie najniżej oceniono czas oczekiwania na załatwienie sprawy (39,3%), jednak należy mieć na uwadze, że terminy postępowania administracyjnego są ściśle określone - ustawowo bądź urzędowo.

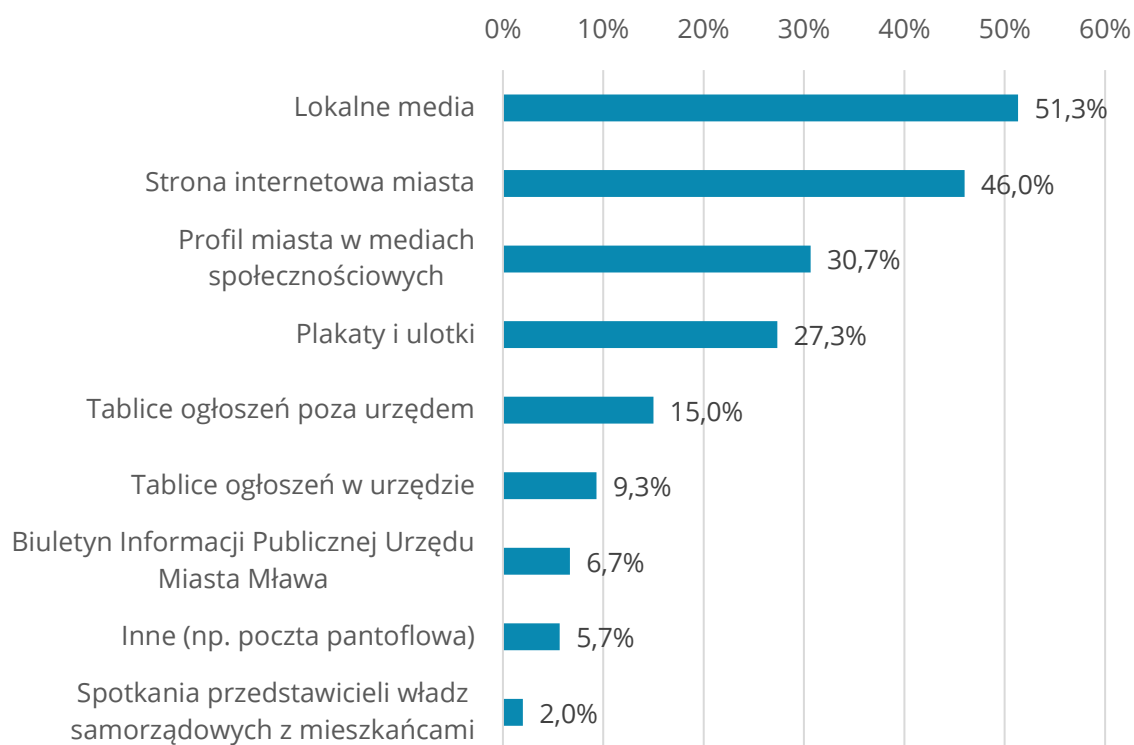
Wykres 26. Ocena poszczególnych aspektów funkcjonowania Urzędu Miasta Mława (N=300)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy

Ponad połowa ankieterowanych mieszkańców Mławy informacji o lokalnych wydarzeniach oraz działaniach władz samorządowych miasta poszukuje w lokalnych mediach (51,3%). Wysokie odsetki wskazań odnotowano również w przypadku strony internetowej miasta (46,0%), profilu miasta w mediach społecznościowych (30,7%) czy plakatów i ulotek (27,3%).

Wykres 27. Źródła informacji o lokalnych wydarzeniach oraz działaniach władz samorządowych Miasta Mława (N=300)

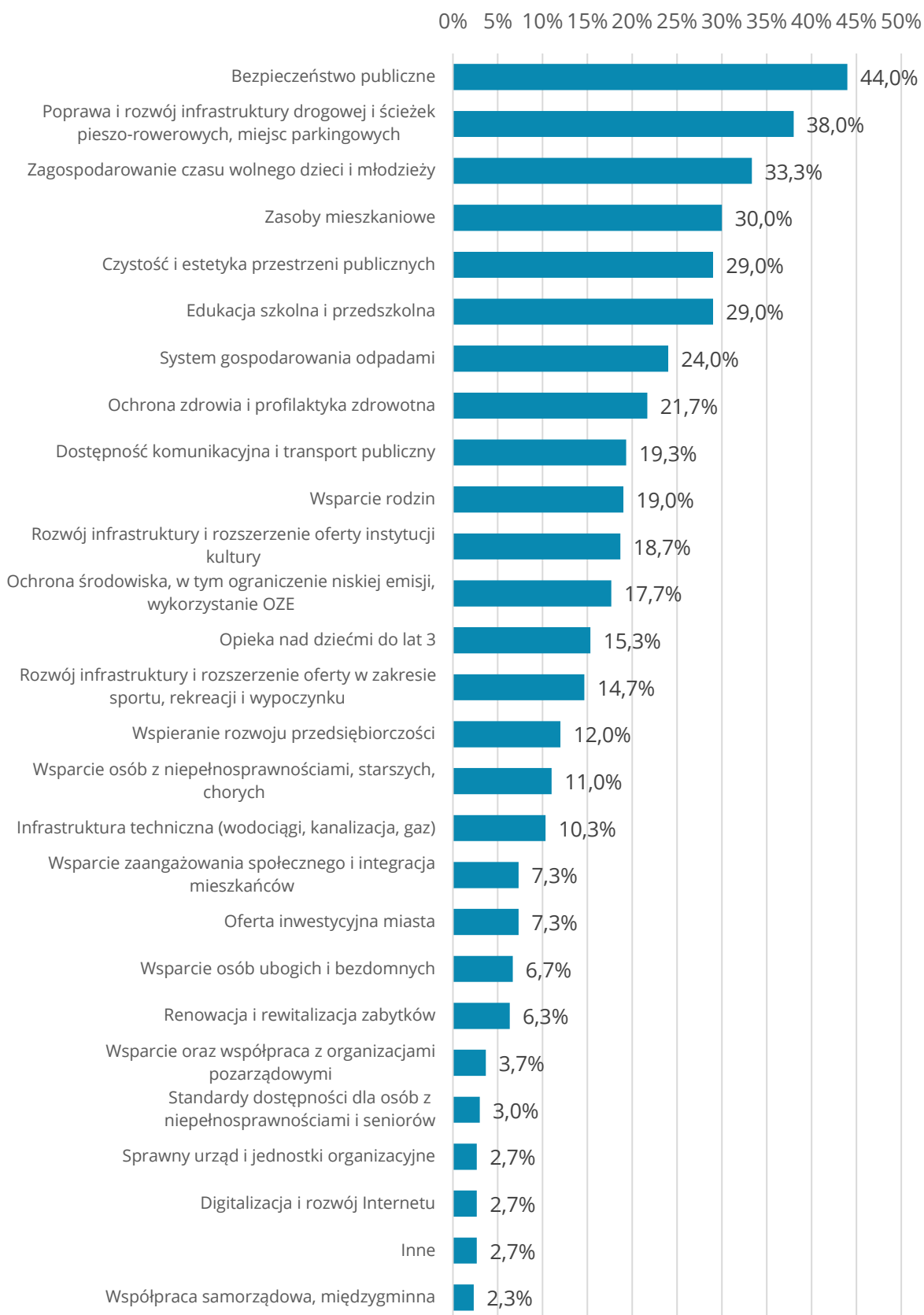

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy

Wśród priorytetowych kierunków działań Miasta Mława do 2035 roku, na jakich – w opinii mieszkańców – powinny skoncentrować się władze miasta, znalazły się kolejno: bezpieczeństwo publiczne (44,0%), poprawa i rozwój infrastruktury drogowej i ścieżek pieszo-rowerowych, miejsc parkingowych (38,0%), zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży (33,3%), zasoby mieszkaniowe (30,0%), czystość i estetyka przestrzeni publicznych (29,0%), edukacja szkolna i przedszkolna (29,0%), system gospodarowania odpadami (24,0%) oraz ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna (21,7%).

Analiza ze względu na płeć respondentów wykazała, że zarówno w przypadku kobiet, jak i mężczyzn najważniejszymi kierunkami działań do 2035 roku powinny być bezpieczeństwo publiczne (odpowiednio 42,1% i 46,7%) oraz poprawa i rozwój infrastruktury drogowej i ścieżek pieszo-rowerowych, miejsc parkingowych (odpowiednio 37,1% i 39,3%). Biorąc pod uwagę kryterium wieku, odnotowano, że bezpieczeństwo ma największe znaczenie dla osób w wieku od 55 do 64 lat (52,0%), natomiast na drugi obszar wskazywali najczęściej mieszkańcy w wieku od 35 do 44 lat (53,1%).

Wykres 28. Priorytetowe obszary działań Miasta Mława w okresie do 2035 roku w opinii mieszkańców (N=300)

Źródło: wyniki badania ilościowego wśród mieszkańców Mławy

Analiza SWOT

W kolejnej tabeli przedstawiono podsumowanie zrealizowanych badań w formie analizy SWOT, która stanowi zestawienie najważniejszych informacji o sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta w postaci mocnych i słabych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń.

Tabela 45. Analiza SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
<ul style="list-style-type: none"> – Wysoko oceniana jakość życia w mieście; – Położenie stosunkowo niedaleko od stolicy (bliskość Mazur, przy trasie Warszawa – Gdańsk i trasie kolej Gdańsk – Wiedeń); – Spadek liczby osób objętych pomocą społeczną, w tym również osób długotrwale korzystających ze wsparcia; – Dodatnie saldo migracji (w tym obcokrajowców w wieku produkcyjnym, z perspektywą osiedlenia się w Mławie); – Wzrost liczby podmiotów gospodarczych (w tym z branży elektrotechnicznej); – Dostęp do kultury (bogata oferta wydarzeń kulturalnych, istnienie licznych obiektów zabytkowych w mieście, w tym z walorami o charakterze historycznym); – Dostęp do sportu (istnienie licznych obiektów sportowych); – Dostępność oferty dla osób starszych; – Stale rozbudowywana infrastruktura drogowa; – Dostępność ścieżek turystycznych i szlaków pieszych;	<ul style="list-style-type: none"> – Negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców miasta, postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny); – Niska jakość infrastruktury drogowej; – Niewystarczający dostęp do placówek opieki nad dziećmi do 3 r.ż.; – Niewystarczający poziom atrakcyjności inwestycyjnej miasta; – Niewystarczający dostęp do usług z zakresu ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; – Niewystarczający poziom infrastruktury medycznej; – Słaba dostępność bezpłatnych, pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych i rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży; – Utrudniony dostęp komunikacją zbiorową dla mieszkańców z gmin ościennych; – Problemy mieszkaniowe – niewystarczająca ilość mieszkań o odpowiednim standardzie; – Brak wystarczającej liczby pracowników (w tym zaplecza kadrowego).

<ul style="list-style-type: none"> – Łatwości przemieszczania się publicznymi środkami transportu (darmowa komunikacja publiczna); – Dostępność kolejowa; – Dostępność terenów zielonych i leśnych z potencjałem turystycznym; – Rozwój budownictwa wielorodzinnego; – Dostępność mieszkań socjalnych i komunalnych; – Wysoki poziom zwodociągowania; – Rozbudowana kanalizacja sanitarna na terenie aglomeracji miasta; – Dostępność i jakość sieci internetowej; – Obecność w mieście aktywnych organizacji i stowarzyszeń; – Obecność w mieście szpitala; – Obecność w mieście szkoły muzycznej oraz filii uczelni wyższej.	
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none"> – Utrzymywanie kontaktów z miastami partnerskimi na terenie Europy, umożliwiające wymianę doświadczeń na wielu gruntach; – Możliwość pozyskania środków z finansowania zewnętrznego; – Wyznaczenie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025; – Położenie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (drogi, kolej); – Napływ osób w wieku produkcyjnym (szansa na osiedlenie się w Mławie); – Potencjał turystyczny.	<ul style="list-style-type: none"> – Niekorzystne zmiany czynników wpływających na jakość i poziom życia (np. wzrost kosztów życia); – Obciążenia finansowe przedsiębiorców, m.in. rosnące koszty pracy oraz brak stabilizacji legislacyjnej; – Pogorszenie jakości środowiska naturalnego (na skutek m.in. zmian klimatycznych, emisji zanieczyszczeń, wzrostu natężenia ruchu drogowego oraz utrudnień legislacyjnych); – Ogólnoregionalne niekorzystne tendencje demograficzne i starzenie się społeczeństwa; – Pogarszające się zdrowie psychiczne społeczeństwa.

Podsumowanie

Sfera społeczna – wnioski

Jakość życia w Mławie oceniana jest pozytywnie – ankietowani mieszkańcy najczęściej wyrażali zadowolenie z mieszkania w mieście, pozytywnie oceniając ogólną jakość życia. Co więcej, deklaracje respondentów wskazują na to, że w ostatnich kilku latach jakość życia w mieście uległa poprawie.

W Mieście Mława obserwuje się niekorzystną sytuację demograficzną, związaną ze spadkiem ogólnej liczby mieszkańców oraz postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. Spadek ludności dotyczy zwłaszcza mieszkańców w wieku produkcyjnym. Jednocześnie wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym (w 2022 roku osoby w tej grupie wiekowej stanowiły 1/5 mieszkańców miasta).

Negatywne zjawiska obserwuje się także w obszarze ruchu naturalnego ludności Mławy. Od 2017 roku w mieście obserwuje się ujemny przyrost naturalny, co oznacza, że liczba zgonów jest większa od liczby urodzeń. Pozytywną sytuację można natomiast zaobserwować w przypadku ruchu wędrownego. Na koniec 2021 roku saldo migracji było dodatnie, co świadczy o mniejszej liczbie osób wymeldowujących się niż meldujących.

Na przestrzeni lat 2017-2022 zmniejszeniu ulega liczba osób objętych pomocą społeczną, w tym również liczba osób długotrwale korzystających ze wsparcia. Głównymi powodami udzielania pomocy społecznej w Mławie są długotrwałe lub ciężkie choroby, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

Ochronę zdrowia na terenie Miasta Mława zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mławie oraz 10 zakładów podstawowej opieki zdrowotnej. Dostępność opieki zdrowotnej, niebędącą zadaniem własnym gminy, pozytywnie ocenia co czwarty mieszkaniec miasta, podczas gdy negatywnych ocen dokonała blisko połowa Mławian. W ocenie uczestników badania, jednym z priorytetowych obszarów działań Miasta Mława w okresie do 2035 roku powinna być ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna.

Na terenie Mławy funkcjonują 3 placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym 2 żłobki (1 publiczny) i 1 klub dziecięcy. Badanie ilościowe wśród mieszkańców miasta wykazało, że dostępność placówek opieki nad dziećmi do lat 3 była oceniana częściej negatywnie niż pozytywnie.

System edukacji na terenie Miasta Mława tworzy 10 placówek oświatowych publicznych: 6 szkół podstawowych i 4 przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Mława. Warto podkreślić, że dostęp do placówek edukacyjnych w Mławie to jeden z najlepiej ocenianych przez mieszkańców aspektów życia w mieście. Jakość edukacji dzieci i młodzieży oraz dostępność placówek opieki przedszkolnej częściej oceniano pozytywnie niż negatywnie.

Jednocześnie w opinii mieszkańców edukacja szkolna i przedszkolna powinna stanowić jeden z priorytetowych obszarów działań Miasta Mława w okresie do 2035 roku.

Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku w Mieście Mława była nieznacznie niższa niż frekwencja w kraju. Jednocześnie w latach 2017-2022 zwiększyła się liczba organizacji pozarządowych działających w mieście (zmniejszyła się liczba spółdzielni przy jednoczesnym wzroście liczby fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych).

Mieszkańcy Mławy mają zapewniony dostęp do kultury dzięki instytucjom kultury funkcjonującym na terenie miasta oraz bogatej ofercie wydarzeń kulturalnych. Działalność w zakresie upowszechniania kultury na terenie miasta Mława prowadzi Urząd Miasta Mława oraz miejskie jednostki organizacyjne i samorządowe instytucje kultury (Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie, Miejski Dom Kultury w Mławie oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Prusa w Mławie).

Dzięki dostępności do infrastruktury sportowej, na którą składają się różnorodne obiekty sportowe (m.in. boiska piłkarskie, siłownie zewnętrzne, kryta pływalnia, korty tenisowe, sala do tenisa stołowego) mieszkańcy Mławy mogą także uprawiać sport. Blisko dwóch na pięciu respondentów pozytywnie ocenia dostępność miejsc do nieodpłatnego uprawiania sportu, podczas gdy negatywnych ocen dokonał co piąty badany. Ponadto Mława oferuje przyjezdnym i mieszkańcom wiele atrakcji turystycznych (drogi dla rowerów, Zalew Ruda, Mławski Szlak Turystyczny) oraz liczne obiekty zabytkowe.

Dane statystyczne wskazują na poprawę bezpieczeństwa publicznego w mieście. Na przestrzeni ostatnich lat zmniejszyła się liczba wykroczeń ujawnionych przez Straż Miejską. Dane te potwierdzone zostały w badaniu ilościowym, z którego wynika, że odsetek mieszkańców miasta, którzy pozytywnie oceniają aspekt związany z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym był wyższy aniżeli odsetek osób dokonujących ocen negatywnych. Z drugiej strony – zdaniem mieszkańców – przestępczość stanowi jeden z głównych problemów występujących w mieście, a najwyższy odsetek mieszkańców wskazał bezpieczeństwo publiczne jako priorytetowy obszar działań Miasta Mława w okresie do 2035 roku.

Sfera gospodarcza – wnioski

W Mławie dostrzega się pozytywne trendy w obszarze rynku pracy. W roku 2022 w porównaniu do roku 2017 liczba bezrobotnych uległa znacznemu zmniejszeniu, a tym samym odnotowano spadek stopy bezrobocia. W 2021 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 6,0%. Pomimo pozytywnych zmian w tym zakresie, spośród aspektów gospodarczych mieszkańcy relatywnie nisko ocenili możliwość znalezienia pracy w mieście.

W Mławie można również odnotować wzrost przedsiębiorczości mieszkańców. W 2022 roku w porównaniu do 2017 roku zaobserwowano przyrost liczby podmiotów gospodarczych. Dane

te zostały potwierdzone w badaniu ilościowym, z którego wynika, że Mławianie częściej pozytywnie niż negatywnie oceniają przedsiębiorczość mieszkańców.

Miasto Mława stanowi ważny ośrodek przemysłowy północnego Mazowsza. Na terenie miasta funkcjonuje Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. (WMSSE). Główną korzyścią wynikającą z inwestowania na terenie WMSSE jest możliwość skorzystania z ulgi podatkowej, polegającej na zwolnieniu przedsiębiorcy z płacenia podatku dochodowego - nawet do 70 % wartości inwestycji. Należy jednak nadmienić, że w badaniu ilościowym atrakcyjność inwestycyjna miasta częściej oceniana była negatywnie niż pozytywnie.

Analizując poziom dochodów i wydatków budżetowych w latach 2017-2022 można zaobserwować ich dynamiczny wzrost. Niewielki deficyt budżetowy odnotowano w latach 2017-2018 oraz na koniec analizowanego okresu.

Od 2000 roku Mława utrzymuje kontakty z miastami partnerskimi na terenie Europy, dzięki czemu możliwe jest rozwijanie współpracy w takich dziedzinach działalności jak turystyka, lokalna administracja publiczna, młodzież i problematyka młodzieżowa, sport, kultura i stosunki gospodarcze.

Sfera przestrzenna – wnioski

Analiza sfery przestrzennej wykazała korzystne położenie Mławy – miasto leży bowiem w północnej części województwa mazowieckiego, w stosunkowo niedalekiej odległości od Warszawy. Przez Mławę przebiegają drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz inne drogi o znaczeniu lokalnym. Infrastruktura drogowa na terenie miasta jest stale rozbudowywana. Warto jednak zauważyć, że poprawa i rozwój infrastruktury drogowej to według mieszkańców priorytetowy obszar działań miasta na okres do 2035 roku.

W Mławie funkcjonuje Mławska Komunikacja Miejska (bezpłatna dla osób uprawnionych do tego ustawowo oraz dla posiadaczy Karty Mławiaka), umożliwiająca łatwy dostęp do wszystkich rejonów miasta. Mława to także ważny węzeł kolejowy – przez miasto przebiega główny, zelektryfikowany szlak kolejowy Warszawa – Gdańsk, będący częścią magistrali europejskiej E-65 Gdańsk – Wiedeń. Na Dworcu PKP w Mławie zatrzymują się pociągi lokalne i dalekobieżne. Mława leży relatywnie blisko portu lotniczego Olsztyn-Mazury oraz portu lotniczego Warszawa-Modlin.

Podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzennego zagospodarowania Miasta Mława jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mława. Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują powierzchnię 692,74 ha, co stanowi 19,90% całkowitej powierzchni Miasta Mława.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Mława na lata 2016-2025 obszar rewitalizacji Miasta Mława został podzielony na dwa podobszary, w których stwierdzono występowanie niekorzystnych zjawisk społecznych oraz dodatkowo ubytki w co najmniej

jednej z czterech sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej.

Charakterystyczny dla budownictwa mieszkaniowego w Mławie jest duży udział budownictwa wielorodzinnego. W ostatnich latach w mieście obserwuje się wzrost liczby budynków mieszkalnych. Należy jednak nadmienić, że problemy mieszkaniowe w mieście dostrzega ponad połowa ankietowanych Mławian, a zasoby mieszkaniowe znalazły się wśród priorytetowych obszarów działań Miasta Mława w okresie do 2035.

W zasobie nieruchomości Miasta Mława znajduje się: 97 budynków mieszkalnych oraz części budynków mieszkalnych, 5 obiektów usługowo-produkcyjnych oraz 3 ośrodki kultury. Liczba lokali socjalnych będących w zasobie gminy wynosi 94, a liczba lokali komunalnych 517.

Na terenie Miasta Mława znajdują się pomniki przyrody, użytki ekologiczne, Park Miejski oraz zieleńce. Na koniec 2021 roku powierzchnia lasów na terenie Mławy wynosiła 905,42 ha, a lesistość miasta kształtowała się na poziomie 26,0% i była wyższa od wartości dla województwa i powiatu mławskiego.

Załącznik nr 1 - Wykaz zabytków włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków dla miasta Mława

---

- KOŚCIÓŁ FARNY p.w. św. Trójcy, mur., XV,XVIII, XIX w.
- KOŚCIÓŁ CMENTARNY p.w. św. Wawrzyńca, mur., po 1876
- RATUSZ, mur., XVI-XVIII w.
- WIĘZIENIE, ob. ARCHIWUM, ul. Narutowicza 3, mur., 1886
- SZKOŁA (d. Pensja p. M. Rozowskiej, Szpital, Gimnazjum Żeńskie), ul. Sienkiewicza 4, mur., 1906
- BUDYNEK SZKOLNY gm. główny, ul. Wyspiańskiego 1, mur. k. XIX w.
- BUDYNEK BANKU, ul. Lelewela 6, mur., 1938-39
- URZĄD FINANSOWY, ob. biura Telekomunikacji, ul. Reymonta 1, mur., do 1906
- PORTIERNIA, ob. biura, ul. Reymonta 1, mur., 1906
- OGRODZENIE z BRAMĄ, ul. Reymonta 1, mur., pocz. XX w.
- BUDYNEK KASY POWIATOWEJ, OB.BUD.ADMINISTR.-BIUROWY, ul. Reymonta 2, mur., 1906
- DOM, Pl.1 Maja 5, mur., pocz. XX w.
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul.1 Maja 7, mur., ok.1905
- DOM MIESZKALNY ul.3 Maja 3 (d. Obr. Stalingradu) 1927-29
- DOM MIESZKALNY (kamienica) - Gmach Tow. Śpiewaczego "Lutnia", ul.3 Maja 5 (d. Obr. Stalingradu)
- DOM, ul.3 Maja 18, mur., ok.1910
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul.18 Stycznia 3, mur., ok.1900
- DOM MIESZKALNY, ul.18 Stycznia 8, mur., ok.1900
- DOM, ul.18 Stycznia 9, mur., 1931
- DOM, ul.18 Stycznia 10, mur., pocz. XX w.
- DOM MIESZKALNY, ul. 18-go Stycznia 14a, drewn., 1890 r.
- DOM, ul.18 Stycznia 22, mur., 1930
- DOM MIESZKALNY, ul. Browarna (10), ob.nr 20, drewn., pocz. XX w.
- DOM OFICYNA, ul. Browarna (10), ob.nr 20, drewn., pocz. XX w.
- DOM, ul. Brukowa 39/1, mur., ok.1910
- DOM, ul. Brukowa 39/2, drewn., ok.1900
- DOM, ul. Daleka 5, drewn., ok.1900
- DOM MIESZKALNY, (kamienica) ul. Długa 7, mur., ok. 1900
- DOM MIESZKALNY, ul. Długa 8 (d.nr 10), mur., ok. 1910
- DOM MIESZKALNY, ul. Długa 12, drewn., k.XIX w.
- DOM MIESZKALNY, ul. Długa 12 A, mur. ok. 1900 r.
- DOM DRÓŻNIKA, ul. Dworcowa 1, drewn., 4 ćw. XIX w.

- DOM, ul. Dworcowa 5 (6), drewn., k. XIX w.
- SIEDZIBA SZEFA KOMORY CEŁ, ob. dom mieszkalny, ul. Dworcowa 10, mur., ok.1900
- KOMORA CELNA, ob. dom mieszkalny, ul. Dworcowa 12, mur., ok.1900
- DOM, ul. Dworcowa 12A, mur., ok.1910
- DOM, ul. Gdyńska 7, drewn./mur., ok.1910
- DOM, ul. Graniczna 1, drewn., pocz. XX w.
- DOM, ul. Graniczna 72, drewn., ok.1920
- DOM, ul. Graniczna 76, mur., ok.1900
- PLEBANIA, ul. Graniczna 86, mur., ok.1910
- DOM, ul. Kapliczna 16, mur., ok.1910
- DOM, ul. Kościuszki 2, mur. ok. 1914
- DOM, ul. Kościuszki 12, mur. ok. 1940 r.
- PENSJONAT, ul. Krajewo 18, drewn., ok.1930
- DOM, ul. Mickiewicza 14, mur., ok.1910
- DOM, ul. Napoleońska 12, mur., pocz. XX w.
- KAMIENICA, ul. Narutowicza 2, mur., ok.1935
- DOM, ul. Narutowicza 5, mur., pocz. XX w.
- MŁYN ZBOŻOWY, ul. Narutowicza 8, mur., l.30.XX w.
- DOM, ul. Narutowicza 13, drewn., pocz. XX w.
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul. G. Narutowicza 15, mur., ok.1900
- DOM, ul. Nowowiejska 7, drewn., ok.1925
- DOM, ul. Nowowiejska 9, drewn., ok.1925
- DOM, ul. Olsztyńska 2, mur., ok.1935
- DOM, ul. Olsztyńska 4, mur., ok.1935
- DOM, ul. Ordona 12, mur., ok.1925
- DOM MIESZKALNY, ul. Padlewskiego 22, mur. 3 ćw. XIX w.
- DOM MIESZKALNY, ul. Padlewskiego 22/1, drewn., ok.1925
- DOM MIESZKALNY (chałupa), ul. Padlewskiego 23, drewn., ok.1900
- DOM MIESZKALNY, ul. Padlewskiego 27, drewn., 1 dek. XX w.
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul. Padlewskiego 28, mur., ok.1900
- DOM MIESZKALNY, ul. Padlewskiego 34, drewn. ok.1910
- OFICYNA, ul. Padlewskiego 35a, drewn., 1 ćw.XX w.
- DOM MIESZKALNY, ul. Padlewskiego 45 mur. 1895
- DOM, ul. Padlewskiego 46, mur., ok.1925
- DOM, ul. Padlewskiego 50, mur., ok.1925
- DOM, ul. Padlewskiego 56, mur., ok.1910
- DOM, ul. Padlewskiego 70, mur., ok.1900
- DOM, ul. Płocka 19, mur., pocz. XX w.
- DOM MIESZKALNY (willa) ul. Reymonta 7 mur. 1927
- DOM, ul. Rynkowa 1, mur., pocz. XX w.

- BUDYNEK d. PRZYCHODNI KOLEJOWEJ, ul. Rynkowa 3, mur., ok.1925
- DOM MIESZKALNY (willa) ul. Sienkiewicza 8 mur. I.20 XX w.
- DOM ul. Sienkiewicza 38 mur. Ok.1932
- DOM, ul. Słowackiego 1, mur., ok.1940
- DOM, ul. Słowackiego 3, mur., ok.1940
- DOM, ul. Słowackiego 5, mur., ok.1940
- DOM, ul. Słowackiego 10, mur., ok.1940
- DOM, ul. Słowackiego 12, mur., ok.1940
- DOM, ul. Słowackiego 14, mur., ok.1940
- DOM, ul. Słowackiego 18, mur., ok.1940
- DOM, ul. Smolarnia 5, drewn., ok.1920
- DOM, ul. Smolarnia 7, drewn., ok.1920
- DOM, ul. Sportowa 19, mur., ok.1930
- KAMIENICA, ul. Stary Rynek 2, mur., ok.1925
- KAMIENICA, ul. Stary Rynek 3, mur., pocz. XX w
- DOM MIESZKALNY (kamienica) ul. Stary Rynek 5 mur. XVIII-XIX w.
- DOM MIESZKALNY (kamienica) ul. Stary Rynek 6 mur.
- DOM MIESZKALNY (kamienica) ul. Stary Rynek 7 mur. pocz. XX w.
- DOM MIESZKALNY ul. Stary Rynek 9 mur. ok. 1900 r.
- DOM MIESZKALNY (kamienica) ul. Stary Rynek 10 mur. ok.1900
- DOM MIESZKALNY (kamienica) ul. Stary Rynek 11 mur. ok. 1900
- BUDYNEK GOSPODARCZY ul. Stary Rynek 11 mur. 4 ćw. XIX w., wł. E. Papież
- DOM MIESZKALNY (kamienica) ul. Stary Rynek 15 mur. 1906
- BUDYNEK d. KASYNA ul. Stary Rynek 15 mur. I.30-te XX w.
- DOM MIESZKALNY (kamienica) ul. Stary Rynek 15 a mur. 3 ćw. XIX w.
- DOM MIESZKALNO - USŁUGOWY ul. Stary Rynek 16 mur. przed 1784
- DOM MIESZKALNY (kamienica) ul. Stary Rynek 17 mur. po 1784
- DOM, ul. Studzieniec 11, mur., ok.1925
- DOM, ul. Studzieniec 17a, drewn., 1 ćw. XX w.
- DOM, ul. Studzieniec 28, drewn., ok.1920
- DOM, ul. Studzieniec 54, drewn., 1 ćw. XX w.
- DOM, ul. Studzieniec 56, mur., ok.1930
- DOM, ul. Szewska 2, mur., pocz. XX w.
- DOM, ul. Warszawska 23, mur.,ok.1925
- DOM, ul. Warszawska 30, mur.,ok.1930
- DOM, ul. Warszawska 34, mur.,ok.1900
- DOM, ul. Warszawska 37, mur.,ok.1931
- DOM MIESZKALNY ul. Warszawska 51 drewn. k. XIXw.
- SEMINARIUM NAUCZYCIELSKIE, ob. szkoła podstawowa, ul. Warszawska 52, mur., ok.1900
- OFICYNA TYLNA z budynkiem gospodarczym, ul. Wąska 14, mur., pocz. XX w

- DOM MIESZKALNY ul. Wójtostwo 8 mur. ok.1913
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul. Wójtostwo (7) ob.nr 9 mur. p. XX w.
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul. Wójtostwo 12 mur. 1920 r.
- DOM MIESZKALNY ul. Wójtostwo 18, drewn. 4 ćw. XIX w.
- DOM MIESZKALNY ul. Wójtostwo 19, drewn. ok.1910 r.
- DOM MIESZKALNY ul. Wójtostwo 27, mur. ok.1910
- DOM MIESZKALNY ul. Wymyślin 4, drewn., l.20-te XX w.
- DOM MIESZKALNY (chałupa), ul. Wymyślin 8 drewn. 4 ćw.XIXw.
- DOM MIESZKALNY ul. Wyspiańskiego 2 (d.nr 5) mur. pocz.XX w.
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul. Żeromskiego 1/5 mur., po 1927 r.
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul. Żeromskiego 4 mur. XXw.
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul. Żwirki 11 mur.XXw.
- DOM MIESZKALNY (kamienica), ul. Żwirki 21 mur. ok. 1910, wł.J.Rutkowski
- d. KASYNO CARSKIE ob. dom, ul. Żwirki 28, mur., ok.1900
- DOM MIESZKALNY (willa), ul.Żwirki 34 mur. 1925 r.
- HALA TARGOWA (d. jatki), ul. Żwirki 22 mur. 1902 r.
- SPICHLERZ "LELEWELÓWKA" drewn. p. XVIII w.
- PAROWOZOWNIA WĄSKOTOROWA, ul. Bracka, mur., 1915, 2 poł. XX w.
- LOKOMOTYWOWNIA WĄSKOTOROWA, ul. Bracka 9b, mur., 1915
- WIEŻA CIŚNIEŃ WODOCIĄGOWA, ul. Brukowa
- PARK REKREACYJNY przy dworcu kolejowym, ob. niezagosp. komp. zieleni, 4 ćw. XIX w.
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.560/3)
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.290), ul. Piekiełko
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.3), ul. Krajewo
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.6/2), ul. Krajewo
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.6/1), ul. Turystyczna
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.1705/1)
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.200)
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.200)
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.296), ul. Piekiełko
- SCHRON ŻELBETOWY, 1939 (dz.631), ul. Piekiełko
- BUDYNEK DOMU TOWAROWEGO 'HANDLOWIEC', ul. Chrobrego, Żwirki i Wigury, 3 Maja, 1958-1963.

Załącznik nr 2 - Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych dla miasta Mława

układ urbanistyczny	A - 1111 z dn. 9.11.2012
kościół parafialny pw. św. Trójcy i najbliższe otoczenie w promieniu 50m.	A - 138 z dn. 9.04.1962
kościół filialny pw. św. Wawrzyńca i najbliższe otoczenie w promieniu 50m	A - 139 z dn. 9.04.1962
polski schron bojowy (na działce nr 560/3) i relikty umocnień ziemnych (na działkach: nr 561 i 562, 560/3) wraz z otoczeniem (na fragm. działek nr.559, 561 i 562)	A - 1485 z dn. 19.03.2019]
polski schron bojowy (na działce nr 631, 633/2) wraz z otoczeniem (w granicach działek nr.631, 633/2, 633/1, 571, 570 obręb 0012 Mława Piekietko)	A - 1497 z dn. 19.03.2019]
polski schron bojowy (na działce nr 290) wraz z otoczeniem (na fragm. działek nr.290, 291)	A -1523 z dn. 26.08.2019]
polski schron bojowy i relikty umocnień ziemnych wraz z otoczeniem (na frag. działek 295, 296)	A - 1533 z dn. 3.10.2019
ratusz , k. XVIII w.	A - 140 z dn. 9.04.1962
zespół banku, ul. Lelewela 6 : * budynek bankowo-mieszkalny, * garaż, * ogród	A - 276 z dn. 11.03.1994
kamienica, pl. 1 Maja 7 , mur. o wystroju secesyjnym, pocz. XX w.	A - 267 z dn.18.02.1993
dom mieszkalny w zewnętrznym obrysie jego fundamentów z ok. 1900 r. ul. 18 Stycznia 3 na dz.nr 4277/6	A - 1345 z dn. 15.09.2016
budynek Państwowego Domu Towarowego z l. 1958/59-1963, ul. Chrobrego 7 w obrysie fundamentów wraz z nadwieszoną częścią budynku	A -1456 z dn. 10.08.2018
dom, ul. Długa 7 w zewnętrznym obrysie murów	A - 317 z dn. 30.06.1997
dom dróżnika, ul. Dworcowa 1 , 4 ćw. XIX w. wraz z działką nr 1576/69	A - 1316 z dn. 25.11.2015
dom, ul. Dworcowa 6 z 3 i 4 ćw. XIX w. wraz z działką	A - 998 z dn. 26.11.2010
budynek mieszkalny, ul. Kościuszki 2 , mur., przed 1914 r.	A - 1575 z dn. 8.11.2019
budynek d. więzienia, ul. Narutowicza 3 z działką nr 4218	A - 282 z dn. 3.06.1994
zespół budowlany, ul. Reymonta 1 przed 1906 r.: * budynek d. urzędu finansowego, budynek pomocniczy * d. portiernia, * ogrodzenie murowane z bramą i furką,	A - 760 z dn. 15.10.2007

budynek, ul. Reymonta 2	A - 306 z dn. 18.12.1996
budynek d. przychodni kolejowej, l.20.XX w. wraz z gruntem w granicach fundamentów, ul. Rynkowa 3	A - 905 z dn. 02.03.2010
budynek d. szkoły wraz z ogrodzeniem (od str. wsch.), ul. Sienkiewicza 4	A - 446 z dn. 11.07.2005
dom ul. Stary Rynek 5 , mur., k. XVIII w.	A - 266 z dn. 18.02.1993
dom ul. Stary Rynek 6 , mur., secesja, 1901 r.	A - 163 z dn. 15.03.1975
dom, ul. Stary Rynek 16 , mur., przed 1784	A - 995 z dn. 23.11.2010
d .Spichlerz, ul. Warszawska 44 , drewn., XVIII w., i najbliższe otoczenie w promieniu 50m.	A - 86 z dn. 18.11.1959
dom, ul. Warszawska 51 , k. XIX w. w zewnętrznym obrysie fundamentów wraz z otoczeniem w granicach dz. 4374/4	A - 1205 z dn. 2.09.2013
dom ul. Żeromskiego 4 , mur, secesja, 1900-1905	A - 162 z dn. 15.03.1975
dom ul. Żeromskiego 5 , mur. 1 ćw. XX w. z pozostałościami stałego wyposażenia (stolarka, balustrady, posadzki klatki schodowej, piece, rozety sufitowe)	A - 285 z dn. 12.09.1994
dom ul. Żwirki i Wigury 11 , mur., secesja, 1900-1905	A - 161 z dn. 15.03.1975
hala targowa ul. Żwirki 22 (dawne jatki), mur., 1912 r.	A - 258 z dn. 18.02.1992
dom ul. Żwirki 34 , z ok.1923-25 z działką i ogrodzeniem	A - 275 z dn. 29.12.1993
budynek lokomotywowni (1915-1935) wraz z gruntem w granicach fundamentowania położony na dz.nr 1793/1 przy ul. Brackiej 9A	A - 1466 z dn. 22.01.2019
MŁAWSKA KOLEJ DOJAZDOWA - Przestrzenny układ komunikacyjny m. MŁAWA * działki nr 1793,642,978,1216 * budynek pierwotnej dyspozytorni wąskotorowej * budynek dyspozytorni ruchu transporterowego * budynek zarządu mławskiej kolei wąskotorowej * budynek warsztatu napraw * maszt syreny ppoż. i anteny radiowej * stacja nawęglania	A - 273 z dn. 6.09.1993
cmentarz żydowski poł. XIX w.	A - 283 z dn. 3.06.1994
park im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, położony między ulicami: Żeromskiego, Reymonta, Sienkiewicza i Wyspiańskiego, 1880	A - 309 z dn. 22.01.1997

Spis map

Mapa 1. Podział administracyjny Miasta Mława.....	44
Mapa 2. Trasy linii autobusowych w Mieście Mława	47
Mapa 3. Mapa obszaru rewitalizacji w Mieście Mława	52

Spis rysunków

Rysunek 1. Miasto Mława – Park Miejski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Ratusz Miejski	6
Rysunek 2. Liczba placówek ochrony zdrowia w Mławie	15
Rysunek 3. Położenie Miasta Mława względem innych ośrodków miejskich.....	43
Rysunek 4. Miejski transport publiczny w Mieście Mława (stan na 2022 rok)	46
Rysunek 5. Charakterystyka respondentów (N=300)	72

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w Mieście Mława w latach 2017-2022	9
Tabela 2. Ludność Miasta Mława w latach 2017-2022 według grup ekonomicznych.....	10
Tabela 3. Struktura wieku mieszkańców Mławy w 2022 roku	10
Tabela 4. Urodzenia żywe i zgony ogółem oraz przyrost naturalny w Mieście Mława w latach 2017-2021	11
Tabela 5. Migracje na pobyt stały w Mieście Mława w latach 2017-2022	12
Tabela 6. Liczba osób objętych pomocą społeczną oraz długotrwale korzystających ze wsparcia w latach 2017-2022.....	13
Tabela 7. Powody przyznawania świadczeń społecznych w 2022 roku	13
Tabela 8. Formy udzielonej pomocy – świadczenia z pomocy społecznej w 2022 roku.....	14
Tabela 9. Wykaz zakładów podstawowej opieki zdrowotnej w Mieście Mława	15
Tabela 10. Wykaz placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Mławie w 2022 roku	17
Tabela 11. Publiczne przedszkola i szkoły podstawowe w Mieście Mława.....	17
Tabela 12. Szkoły średnie w Mieście Mława.....	19
Tabela 13. Frekwencja wyborcza w Mieście Mława (Wybory Prezydenckie 2020 rok).....	20

Tabela 14. Liczba organizacji pozarządowych w Mieście Mława w latach 2017-2022	20
Tabela 15. Obiekty sportowe MOSiR w Mławie	24
Tabela 16. Zabytki wpisane do rejestru zabytków w Mieście Mława	25
Tabela 17. Rodzaj wykroczeń ujawnionych przez Straż Miejską w latach 2018-2022.....	27
Tabela 18. Liczba przestępstw stwierdzonych oraz przestępstw w 7 kategoriach uciążliwych społecznie w Mieście Mława w 2022 roku.....	28
Tabela 19. Liczba przestępstw stwierdzonych w siedmiu kategoriach przestępstw uciążliwych społecznie w Mieście Mława w 2022 roku.....	28
Tabela 20. Karty Mławiaka i Karty Seniora wydawane w latach 2017-2022	30
Tabela 21. Liczba osób bezrobotnych w Mieście Mława w latach 2017-2022.....	31
Tabela 22. Szacunkowa stopa bezrobocia w Mieście Mława (na tle województwa i kraju) w latach 2017-2022.....	31
Tabela 23. Liczba podmiotów gospodarczych w Mieście Mława według sekcji PKD w latach 2017-2022	32
Tabela 24. Liczba podmiotów gospodarczych w Mieście Mława według sekcji wielkości zatrudnienia w latach 2017-2022	33
Tabela 25. Dochody Miasta Mława w latach 2017-2022 (w mln zł) – dane szczegółowe.....	35
Tabela 26. Wydatki Miasta Mława w latach 2017-2022 (w mln zł) – dane szczegółowe	35
Tabela 27. Wynik budżetu Miasta Mława w latach 2017-2022 (w mln zł) – dane szczegółowe	36
Tabela 28. Wartość projektów realizowanych ze środków finansowych zewnętrznych w latach 2017-2022	36
Tabela 29. Projekty realizowane w Mieście Mława ze środków zewnętrznych w latach 2017-2022	36
Tabela 30. Udziały Miasta Mława w spółkach na dzień 31.12.2022 r.....	42
Tabela 31. Odległość Miasta Mława od portów lotniczych w Polsce.....	48
Tabela 32. Zgłoszone podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (projekty rewitalizacyjne)	49
Tabela 33. Informacje o stanie mienia komunalnego w Mieście Mława na dzień 31.12.2022 r.	53
Tabela 34. Informacja o stanie mienia komunalnego (gruntów) w Mieście Mława na dzień 31.12.2022 r.....	54
Tabela 35. Powierzchnia lasów oraz lesistość w latach 2017-2021	59
Tabela 36. Zmiany w liczbie mieszkańców w latach 2017-2021	60

Tabela 37. Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2017-2021	61
Tabela 38. Liczba bezrobotnych w latach 2017-2022	62
Tabela 39. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2017-2022.....	63
Tabela 40. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców ogółem w latach 2017-2021	64
Tabela 41. Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności w latach 2017-2021	65
Tabela 42. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w latach 2017-2021	66
Tabela 43. Korzystający z gazu w % ogółu ludności w latach 2017-2021.....	67
Tabela 44. Działki nabyte w 2022 roku przez Miasto Mława	70
Tabela 45. Analiza SWOT	82

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) Miasta Mława w latach 2017-2022	9
Wykres 2. Udział poszczególnych grup ekonomicznych mieszkańców Miasta Mława w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2022	11
Wykres 3. Przyrost naturalny w Mieście Mława w latach 2017-2021	12
Wykres 4. Migracje na pobyt stały w Mieście Mława w latach 2017-2022.....	13
Wykres 5. Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Mieście Mława w latach 2017-2021	16
Wykres 6. Liczba aptek ogólnodostępnych w Mieście Mława w latach 2017-2021	17
Wykres 7. Dochody i wydatki Miasta Mława w latach 2017-2022 (w mln zł).....	34
Wykres 8. Liczba budynków mieszkalnych w Mławie w latach 2017-2021	53
Wykres 9. Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności w latach 2017-2021	55
Wykres 10. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w latach 2017-2021.....	55
Wykres 11. Korzystający z gazu w % ogółu ludności w latach 2017-2021	56
Wykres 12. Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2017-2021	61
Wykres 13. Liczba bezrobotnych w latach 2017-2022	63
Wykres 14. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2017-2022.....	64
Wykres 15. Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców ogółem w latach 2017-2021	65

Wykres 16. Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności w latach 2017-2021	66
Wykres 17. Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności w latach 2017-2021	67
Wykres 18. Korzystający z gazu w % ogółu ludności w latach 2017-2021	68
Wykres 19. Ogólna ocena jakości życia w Mławie (N=300)	73
Wykres 20. Jakość życia w Mieście Mława w ostatnich 5 latach (N=300)	74
Wykres 21. Odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty społeczne (N=300)	75
Wykres 22. Odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty gospodarcze (N=300)	76
Wykres 23. Odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających poszczególne aspekty życia w mieście oraz jego funkcjonowania – aspekty przestrzenne (N=300).....	77
Wykres 24. Problemy występujące w mieście Mława (N=300)	78
Wykres 25. Ocena realnego wpływu mieszkańców miasta na ważne decyzje podejmowane przez władze samorządowe (N=300)	79
Wykres 26. Ocena poszczególnych aspektów funkcjonowania Urzędu Miasta Mława (N=300)	79
Wykres 27. Źródła informacji o lokalnych wydarzeniach oraz działaniach władz samorządowych Miasta Mława (N=300).....	80
Wykres 28. Priorytetowe obszary działań Miasta Mława w okresie do 2035 roku w opinii mieszkańców (N=300)	81